

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I, Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timisoara.
Redactor resp.: DR. VÁRNAY ELEMÉR

IGÉRETEK...

Ramsay Muir, az angol liberális ellenzék vezére talán az első, aki pontoszabtg foglalta a háborús célokat. Az angol liberális párt hónapok óta sürgeti, hogy a Chamberlain-kormány tartsa meg ilyen pontokat. Már olyan színezete volt ennek a sürgetésnek, hogy azzal a kormány akarnak kellemetlenkedni. Az igazság az, hogy az angol liberális ellenzék a háborús célok megformulálásával a háború erkölcsi talapzatát akarja megerősíteni. Céljuk az, hogy senki se gondolja, hogy a háborúnak önző, imperialista céljai vannak. A Muir-féle javaslat első pontja éppen azért szögezi le, hogy a hadviselő szövetségesek területet nem akarnak, sőt leszögezi azt is, hogy a mai ellenfél igényeit bizonyos főkig ki kell elégíteni.

Példátlan a történelemben olyan háború, amelynek célja ne az lenne, hogy az ellenfél megsemmisíthetők, vagy legalább is az életfeltételeiben megrövidíthetők. Hogy az angol liberális párt most megformulázott háborús célkitűzései ideológiai-e, vagy megvalósítható eszme — azt csak a jövő fogja megmutatni. A múltba nézve, erre a kérdésre kedvezőtlen választ nyerünk. Emlékezzünk a wilsoni 14. pontra, amelyek szintén háborús célt: egy új világrend képét foglalták keretbe. Ilyen kísérletekből már nem kér a világ és nem tud hinni az előre megrajzolt világrendi elképzelésekben. Emlékezzünk kell arra is, hogy a népszövetségi eszme kedvezőtlen sorsa szintén az ideológia megcsúfolása. Az ideálisták elképzelnek és az erőszak valóságot teremt. Öszintén be kell vallanunk, hogy annyi család után bizalmatlanul kell fogadnunk minden jóslatot, amelyek alapja az a feltevés, hogy az európai rendet az erősebb erejének figyelembevétele nélkül lehet megalapozni.

Mégis megnyugtatólag hat az angol liberális párt elképzelése azokban a napokban, amelyeknek keserűsége mindenkinek otthonába behatol. A múlt hibáinak szenvedélytől mentes meglátását tartalmazza annak a pártnak a nyilatkozata, amely uralkom volt a világháború végén és mely a múlt társadalmi ódiáját arányosan viseli. A mai társadalmi és termelési rendet meg kell menteni, mert csak ez adja meg a lehetőséget az erők és tehetségek szabad kifejtésére. Azonban a társadalmi életérőnek meg kell oldania azt a helyzetet, amelyet a múlt túlkapásai okoztak. Gyarmati egyeduralom, a vámoknak és valutáknak a meggazdagodás szolgálatába való állítása, a vagyonosodás és elszegényedés egymással arányban álló növekedése, nemzeti elkülönülés — a múlt túlkapásai, amelyek a mai helyzethez vezették a világot, ahhoz a háborúhoz, amelyben gazdasági, világnézeti és politikai különbségek vívják harcukat és a népek a tisztító tűz lángjától hevítve keresik a varázsszavakat, amelyet „háborús célok” pontozatainak neveznek.

A Muir-féle javaslat attól a párttól indul ki, amely több mint száz évvel ezelőtt a liberálisizmusnak jelszavait írta lobogójára. Maga a javaslat csak átfogalmazása azoknak a jelszavaknak, amelyek hosszú évtizedekben át Európát irányították. Örökértékű-e a liberálisizmus béke-céljai, vagy csak egy történelmi időszakot jelentenek, amelyen most átgázol az idő? Erről van szó a mostani háborúban, amelyet meg kell küzdenünk, hogy erre a kérdésre választ kapjunk. Örökigazság-e a „personal freedom”, az egyéni szabadság, vagy pedig csak ennek feláldozásával juthat boldogsághoz az ember? Erre várunk választ, vér, vagyon és szabadságok feláldozása árán. De míg választ nem kapunk: ideológus szőpírás a háborús cél formulázása. Nemleges válasz esetén, megoldás az angol liberálisok elképzelései és a háborús célok taglálása helyett elég, ha az ember annyit tud a háborúról, hogy azt meg kell harcolni, hogy jövő sorsunkat megismerhessük.

MEGKEZDÖDÖTT A NAGY OROSZ OFFENZIVA

250 főből álló csapat elvágta az orosz front mögötti vasutvonalat

Az angol lapok moszkvai és helsinki táviratok alapján rámutatnak a finn hadsereg sikereinek jelentőségére, de hangoztatják a lapok, hogy Finnországnak sürgősen szüksége van segítségre. A leg-távolabbi szakaszokon álló finn katonáknak kevés a fegyverük és a hadiszerek. Még az a szerencse, hogy a finnek ugyanolyan fegyvereket használnak, mint a szovjethadsereg katonái és az oroszoktól zsákmányolt fegyvereket és hadiszereket minden további nélkül felhasználhatják. A Daily Telegraph úgy tudja, hogy jelenleg

40 angol és 20 olasz repülőgép áll a finn hadsereg szolgálatában.

Hozzáteszi a lap, hogy Finnországnak több, mint 1000 kiképzett pilótája van, hogy harcbevetéssé, ha megérkeznek Amerikából a megrendelt repülőgépek.

Egy kis finn csapat hőstette

Milánóból jelentik: A Popolo d'Italia jelenti, hogy az a 250 főből álló híres finn csapat, amely csak a napokban indult el az orosz határon túl lévő vonalak mögé, elérte a Leningrád-murmanszki vasutvonalat és szánkókra felszerelt gépfegyverekkel és könnyű ágyúkkal meglepte, majd

visszavonulásra kényszerítette az ottan állomásozó szovjet-őrségeket

és Kandalakszanál elvágta a szovjetcsapatok egyetlen, észak felé vezető vasúti vonalát. Ez az

A finnek folytatják az előnyomulást

Helsinkiből jelentik: A nagy orosz támadás — hír szerint — Észak-Finnországban megkezdődött. Az orosz offenzívát heves tüzési tevékenység vezette be.

A második nagy orosz offenzíva tüzési előkészítése dacára a finnek tovább folytatják előnyomulásukat

a Licka vidékén és már a Leningrád-Murmanszki vonal közelébe jutottak.

Osloból jelentik: Orosz forrásból azt a hírt terjesztik, hogy szerdán az orosz csapatoknak sikerült megállítani a salmijajervi vonalon a finnek ellentámadását.

HARCOK A KELIA TÓNAL

Helsinkiből jelentik: A december 28-án kiadott finn harctéri jelentés a következőképpen hangzik:

Lőszerhiánnyal küzd a finn hadsereg

Helsinkiből jelentik: Az első zárt svéd önkéntes osztagok, — mintegy 1000 ember — Torneaba érkeztek.

A finn hadvezetőség hadianyagot, főként pedig löszereket kér a külföldi hatalmaktól. Egy finn vezérkari százados kijelentette, hogy a finn csapatok

A finn ellenállás hősköteményének újabb fejezete 250 főnyi finn csoport hőstette, amely sítalpakon hatolt át az orosz határon, hogy felrobbantassa a Leningrád—Murmanszki között húzódó vasutvonal több szakaszát. Finn részről biztosak abban, hogy a halált megvető finn csapat hamarosan el fogja érni a vasutvonalat, de az is biztos, hogy

az öngyilkosok csoportjából egy sem fog vízszatérni.

A Daily Express moszkvai tudósítója úgy értesül, hogy Grigorie Stern tábornokot, Voroszlav marsall, hadügyi népbiztos pártfogoltját a finn határra rendelték Mereskov tábornok eddigi főparancsnok helyettesítésére. Stern tábornok eddig a japánok ellen Mongóliában küzdő szovjet csapatoknak volt a főparancsnoka. (Radiopress.)

akció döntő hatással lesz a petsamoi helyzetre is. A jelentések egy finn pilóta hőstetteről is beszámolnak. Ez a pilóta észrevétlenül egy orosz repülőgéphez csatlakozott, amely a finn vonalak mögött néhány órára leszállt. A légiraj később magasba emelkedett, több kisebb helyiséget bombázott, majd visszarepült támaszpontjára. A finn repülőgép pilótája is együtt ment az oroszokkal, majd amikor azok leszálltak, gépfegyverrel és bombákkal 15 orosz repülőgépet pusztított el, majd visszatért támaszpontjára.

Kelia ellen az oroszok tegnap egész éjjel támadtak. A támadásokat visszaverték és a finnek ellentámadása következtében kényszerítették az oroszokat, hogy a Kelia-tó keleti partjára térjenek vissza. A harc igen nehéz volt és sok esetben ember ellen küzdött. A finnek itt két szovjet századot megsemmisítettek. Hatjaljervi és Suma, valamint Surla és Muolajervi közötti orosz támadásokat is visszaverték. Lieskatol keletre, Inari közelében a harcok már orosz területen folynak. Lieskatól északra pedig egészen a határig vonultak vissza az ellenséges csapatok. A szovjet repülőgépek bombái nem okoztak jelentősebb károkat. December 27-én pontosan megállapított adatok szerint 9 szovjet repülőgépet leltek. (Rador.)

Csütörtökön éjjel légi riadó volt, amely 30 percig tartott. Hasonló volt a helyzet két másik finn városban is.

utánpótlása, élelmezése és löszér ellátása nehézségekbe ütközik. Ha több löszérünk lenne, — mondotta a kapitány, — még jobb eredményt érhetnénk el. Egyes helyen több orosz katona áll velünk szemben, mint amennyi löszérünk volt töltnytáskáinkban. (Dunaposta.)

NATHA HÜLÉS • GRIPPA ANTINEURALGIC IJAWOL
DOBOZ 3 TABLETTÁVAL

Az oroszok kifárasztják a finn hadsereget

A Havas távirati ügynökség közlése szerint a karéliei földnyelven a harc tovább folyik. Valószínűnek látszik, hogy az orosz nyomás nem hogy gyengülne, hanem a következő napokon erősödni fog, főleg Suvanto tavának környékén, Kaukijer- vi és Muolajervi között. Az oroszok azt remélik, hogy nagy és sokszor megismételt támadásaik következtében kifárasztják a finneket, akiknek nem lesz elég idejük, hogy csapataikat felfrissítsék.

Abból a tényből, hogy Petsamo környékén a szovjet csapatok parancsnoksága sztratégiai utakat készített, arra következtetnek, hogy itt új és nagyarányú offenzívára van kilátás. A Ladoga-tótól északra, miként a Stefani ügynökség jelenti, a finn csapatok folytatják szovjet területen való előnyomlásukat és elérték Ruajervit.

SOVJETFELHÍVÁS A SZABOTÁLÓK ELLEN

Londonból jelentik: A moszkvai rádió figyelemztette a szovjet munkásokat, hogy a henylők és

a rombolók súlyos károkat okoznak az államnak. Felszólította a gyárak és műhelyek vezetőit, hogy környékeltelen eszközökkel állítsák helyre a munkafegyelmet, szüntessék meg a rombolásokat és a munkásokat szigorúan ellenőrizték.

ÚJABB SZÁZEZER DOLLÁR SEGÉLY

Washingtonból jelentik: A Hoover elnöklelte alatt álló finn segélyező bizottság a harmadik százezer dolláros csekket bocsátotta a finn kormány rendelkezésére. Ebből az összegből az Egyesült Államokban hadianyagokat vásárolnak.

Milánóból jelentik: Amerikai jelentések szerint Newyorkból elindultak az első amerikai repülőgépszállítványok Finnországba. Egyelőre 20 legújabb típusú bombavető repülőgép szállításáról van szó.

Dániában egyre több önkéntes jelentkezik Finnország támogatására. Kopenhágában és más nagyobb városokban különösen sokan jelentkeznek a Finnországba induló légiókhoz.

mény jelentőségét. Egyöntetűen megállapítják, hogy ez a látogatás megerősíti a Szenték és a Kvirinál közötti barátságot és mindkettőjük közös békeakarát. A Daily Express kijelenti, hogy

Róma marad továbbra is a békétörekvések központja.

A Daily Mail szerint Rómában úgy gondolják, hogy az egyház és az állam között létrejött közeli és újabb békejavaslatok kidolgozásának előkészítését jelenti. Ilyen lépés volt valószínűleg Roosevelt azon intézkedése is, amellyel személyes követelet nevezett ki a Vatikánhoz. A Daily Telegraph is azt írja, hogy a látogatás olyan lépéshez vezethet, amely jelentékenyen hozzájárul a békehez. Vatikáni köröknek az a meggyőződése, hogy a Szent Atya megnyerte terveit Mussolini miniszterelnököt is.

Anglia és Franciaország egyetért a pápa szavaival

Rómából jelentik: A Stampa és a Popolo di Roma londoni tudósítója szerint úgy Chamberlain miniszterelnök, mint Halifax külügyminiszter és Daladier francia miniszterelnök egyetértettek a pápa minden kijelentésével. Anglia és Franciaország mindig az igazságon alapuló békét és a népek szabad életjogáért harcoltak. Angol politikai körök szerint

nem a nyugati szövetségesek kell, hogy békeajánlatot tegyenek Németországnak.

A szövetségesek békefeltételei helyreállítja a határokat, helyreállítja az illető akaratára ellenére megtámadott területeket,

Csehország, Lengyelország és Ausztria népeinek lehetővé kell tenni, hogy nemzetközileg garantált népszavazásban mondják meg, mit akarnak.

Nemzetközi tárgyalások útján Németországnak hozzá kell járulni, hogy az új európai határok ne csak néprajzi, hanem sztratégiai és a gazdasági követelményeknek is megfeleljenek és végül ezek

a békefeltételek biztonságot nyújtanak úgy a nagy, mint a kis államok számára.

Óriási szabotázis-botrány az Egyesült Államokban

Newyorkból jelentik: Amerikában példátlanul álló, nagyszabású kémkedési és szabotázisügyet lepleztek le. Ennek a leplezésnek előjele volt az, hogy a hatóságok letartóztatták James Wheeler Hiltet, a német-amerikai társaság főtákarát. Murphy igazságügyminiszter kijelentette, hogy az elmúlt négy hónap alatt

rendkívül sok bűncselekmény történt azokban a municiógyárakban, amelyek már régebben is összekötöttben állottak a nyugati szövetséges hatalmakkal

és amelyekről feltehető volt, hogy az angol-francia szállítások nagy részét le fogják bonyolítani. Kijelentette az Egyesült Államok igazságügyminisztere, hogy a hatóságok messzeagazó bünszervezetet lepleztek le és

az újév után kezdődő nagyszabású perben naponta 500 vádlottat állítanak majd a bíróság elé.

Ezek közül a legtöbb ellen az a vád, hogy szándékos mulasztásokkal robbanásokat okoztak, megváltoztatták a munkaterveket, amelyek folytán szinte

naponta életveszélyes, több esetben halálos baleseteket idéztek elő.

Az amerikai kormány elhatározta, hogy a legszigorúbb vizsgálatot folytatja le minden olyan szervezettel szemben, amelyek külföldi hatalmakkal rokonszenveznek és amelyek azokkal összeköttetést tartanak fenn.

Mély hatást tett világszerte a Szentatya beszéde

A Vatikán és Kvirinál összefogása a békéért

Rómából jelentik: Az olasz királyi és császári pár, a királyi hercegek, a bíborosi kar és az udvari méltóságok előtt XII. Pius történelmi jelentőségű látogatásakor a következő beszédet mondotta:

— Ezen a régen várt napon, ebben a felséges királyi palotában, amely Róma újkori történelmének palotája, ő királyi és császári Felsőgelek, a kíséretükben lévő bíborosok, a királyi hercegek és hercegnők, az udvari méltóságok és a kormány jelenlétében szívünk újlag kifejezést ad annak a mélyszéges meglepődésnek, amelyet királyi és császári Felsőgeleknek a Vatikánban tett ünnepélyes látogatása bennünk kellett. Ez a látogatás Szent Péter széke iránti tisztelet jele volt, amely a mi szemünkben, Róma és az egész világ szeme előtt felmagasztosítja a savoyai uralkodóházat.

— Tíz év után ismét megpecsétlődik ebben a palotában az egyház és az állam között kötött szerencsés megegyezés, amely ugyanabban a dícsőségben mutatja be nagynevű elődünk, XI. Pius pápa és III. Viktor Ernánuel ő királyi és császári Felsőgeleket. A Vatikán és a Kvirinál, amelyet a Tiberis vize választ el, békekapsolatuk révén egyesültek, szülőik és elődeik híneke emlékére. A Tiberis hullámai lebuhtak és a tyraenonei tengerbe sodorták a múlt zavaros vizét, hogy a folyó partján újból kivirágozzék az olajfa ága.

— A mai napon, amikor ebben a ragyogó teremben évtizedek óta először ismét áldásra emelkedik egy pápa keze, egész Olaszország örvendezik, mint ahogyan örömmel teli a katolikus világ és a két apostoli fejedelem is, akiknek szobrai a palota bejáratánál magaslik ki, hogy végre felvirradni látták az új ók hajnalát. Még nagyobb az öröme a Szent Szűznek, akinek ebben a palotában is van szentelt oltára, mert kincses ajándékait pazarolhatja arra a királyi pár, aki-

nek utódai különös tiszteletben részesítik és lovagi kultuszok legfőbb szimbólumát képezik.

— Kérjük a jó Istent, Szűz Máriát, terjeszse ki uralmázó szárnyait a Felsőgelek uralkodópárra, a királyi hercegekre és hercegnőkre, a kormány illusztris fejére és a miniszterekre, hogy Olaszország, amelynek böles vezetői megőrizték a békét, nagy, hatalmas és mindenkitől tisztelt legyen. Legyen a népek számára, akik most a szárazon, a tengeren és a levegőben harcolnak egymás ellen, bátorítás és ösztönzés a jövődi megegyezésekre, amelyek tartalmuknál és szellemük-nél fogva a békekesség új rendjének kezességei lesznek, annak a rendnek, amelyben az igazságosságon és a könyörületességen kívül mást nem lehet majd találni.

A KVIRINALI LÁTOGATÁS — A BÉKE FELE VÉZET

A pápa látogatásával nagy cikkben foglalkoznak az angol lapok, amelyek mind kiemelik az ese-

A legnagyobb meglepetés és a legszenzációsabb

Dupla szilveszteri műsor a CORSO moziban

Este 9 és 11 órakor:

I. NELSON EDDY a HŐSÖK DALA

című filmben, melynek többi szerepét VIRGINIA BRUCE, VICTOR MCLAGLEN, LIONEL BARRYMORE, EDWARD ARNOLD játsszák.

II. A híres komikusok: PAT & PATACHON

csak ezen a két előadáson a valóságban megjelennek a színpadon
Már csak néhány napig: A MAHARADZSA FEHER ASSZONYA

Egyiptomi ujság elismerő cikke II. Carol király Ófelségéről

Kairóból jelentik: Az egyik előkelő egyiptomi folyóirat legutóbbi számának teljes első oldalát Romániának és Ófelsége, II. Carol királynak szenteli. A nagy, fényképpel illusztrált cikk címe: Románia és II. Carol király. Miután hosszabban foglalkozik a monarchia fejlődésével Romániában, a cikkíró így folytatja:

— II. Carol király az élet minden terén gazdag tapasztalattal rendelkezik. A jelenlegi alkotmányos rendben az uralkodó nemcsak a nemzeti

erők jelképe, hanem elsősorban élő, dinamikus tényező, aki a nemzeti közösség számára nagy-jelentőségű tényeket egyéni kezdeményezés révén képes megvalósítani.

A cikk ezekkel a szavakkal fejeződik be:
— A román nép felkészülten vár minden megpróbáltatást, amelyet számára a sors tartogathat. Szereti királyát, akit bizalommal és csodálattal követ és akinek rendkívüli képességei jogos büszkeséggel töltik el. (Rador.)

Egy anatóliai város eltűnt a föld színéről

Egyre borzalmasabb méretekből bontakozik ki a törökországi földrengés

Ankarából jelentik: A Közép és Keletanatoliai-ban pusztító földrengés arányai minden képeletet felülmulnak. Az egyik istanbuli lap jelentése szerint az elemi csapásnak

42 ezer halottja és sebesültje van.

A halottak száma óráról-óra emelkedik. A lakosság fedél, segítség és táplálék nélkül maradt, noha a tél ezen a vidéken igen szigorú és gyakran a 30 fokot is eléri a hideg. A földrengés fészke Erzinjánban volt, amelyet 1874-ben egyszer már földrengés pusztított el. Erzinján teljesen eltűnt a föld színéről.

A 16 ezer lakosu városban csak egy nagy lak-tanya maradt meg, a többi ház rombadőlt

és a lakosság tulnyomó része életét vesztette, miután a katasztrófa éjjel történt és a lakók házaikban tartózkodtak. A földrengés Középanatoliában végzett legnagyobb pusztítást. Sivas tartományban Zera város 1000 háza teljesen elpusztult. Itt 150 a halottak száma. A kormány azonnal hathatós intézkedéseket fogantatott és 2 miniszter Erzin-kanba utazott a mentő és segélyezési munkálatok irányítására. (Dunaposta.)

Az anatóliai földrengés sokkal nagyobb méretű mint gondolták. A halottak és a sebesültek végleges számát még mindig nem tudták megállapítani. A földrengés által sújtott vidéket ugyanis majdnem lehetetlen megközelíteni. Az az egyetlen vasúti vonal, amely erre a vidékre vezet, erősen megrongálódott és ez is lehetetlenné teszi a gyors segélynyújtást, sőt a tájékozódást is. Leszakadt egy hid is, amelynek helyreállítása legalább tíz napot vesz

Megélénkült a diplomáciai viszony Japán és a nyugati szövetségesek között

Japán nem fél a bolsevizmustól

Párisból jelentik: Lebrun köztársasági elnök csütörtökön délelőtt ünnepélyes kihallgatáson fogadta Sanada új párisi japán nagykövetet, aki bemutatni megbízó iratát. A japán nagykövet a köztársasági elnökhöz intézett beszédében azt az óhaját fejezte ki, hogy

a Franciaország és Japán közötti jóviszonyt még jobban kimélyítsék.

Erre a jelenlegi történelmi időkben igen nagy szükség van — mondotta a japán nagykövet és reméli, hogy mindkét fél engedékenysége által szerencsés megoldások lesznek lehetségesek. Lebrun köztársasági elnök válaszában kijelentette, hogy Franciaország ugyanezt óhajta és szerencse az emberi szolidaritást a két nép között megvalósítani. (Rador.)

A Le Temps vezércikkben foglalkozik Japánról és rámutat arra, hogy a német-országi viszony javulása magával hozta a német-japán viszony megromlását. A helyzet a demokrácia államok javára alakul a Távolkeleten, ami kivívja abból is, hogy a diplomáciai tevékenység Japán és a nyugati nagyhatalmak között megélénkült. (Rador.)

Tokióból jelentik: A Nichi Nichi című lap az 1939. év mérlegét összeállítva közli, hogy

Japán továbbra is kommunistaellenes magatartást tanúsít,

ami lehetővé teszi a japán-amerikai egyezmény megkötését és ez az egyezmény befolyással bír majd az Angliával és az Oroszországgal való vi-

szonyra is. — Az Asahi című lap a kommunista-veszedelmét vizsgálva úgy véli, hogy ez csak Európa szempontjából fenyegető jellegű.

Szilveszterkor mindenki a SCALA-ban mulat!

Vasárnap este 9.15 és 11.30-kor NAGY „SCALA” KABARÉ legjobb és leggazdagabb mulattal:

1) **500 értékes ajándéktárgy szétszórása**

20 doboz csokoládé, 20 üveg pezsgő, 120 üveg különféle borok, 1 perzsaszőnyeg, 1 csillár, 1 asztali lámpa, 20 garnitúra porcellán, és üveg-szervíz, 100 üveg sör, ruhaszövetek, nyakkendők, pizzsama-anyagok és több, mint 400 ajándéktárgy. Nézzé meg kirakatunkat az iparkamara épületében

2) Az eddig készült legjobb és legszórakoztatóbb

STAN ÉS BRAN a két tökfő

3) Mindenki kedvenének,

DEANNA DURBIN-nak

legújabb filmje: a „Jazzkirály”

4) **MICKY MAUS**

5) **SYLLY SYMFONIES**

6) **JURNAL**, a legfrissebb heti aktualitásokkal

Jegyekről ajánlatos már most gondoskodni. Egész nap jegyelővétel. Mindenkinék 5. u. é. kíván

a SCALA igazgatója

Szombaton utóljára: Jeanette Macdonald-al: **AZ ÉN SZERELMEM**

Vásárlásnál kérjen
ASPIRIN

feltétlenül
tablettát
mert Aspirin csak tablettákban kapható és mindegyiken látható a »Bayer« -kereszt!
Figyeljen erre a jelre és 6vakodjék utánzatoktól.

Hó- és szélvihar dul Középeurópában

Sok helyen 28 fok hideg volt

Bucurestiből jelentik: A hó- és szélviharok tovább tartanak és erősen akadályozzák a közlekedést. Brailában előkészületek történtek a hajóknak téli kikötőkben való elhelyezésére. A Duna vize emelkedőben van. A delta környékén farkascsoordák pusztítanak és már a falvakba is bemenészkednek, ahol megtámadják a háziállatokat. Egyelőre még nem fagy be a Duna, mert vizállása emelkedik. Galatiban a hóvihar rendkívül erős volt tegnap.

Magyarország egész területén szintén rendkívül hidegre fordult az idő. A Balaton befagyott, a Kárpátokban pedig 28 fok hideget mértek.

A Fekete-tengeren erős vihar tombol. A forgalom teljesen megbénult. A török kikötők parancsnokságai aggodalommal gondolnak a Fekete-tengeren hanyódo hajók sorsára, amelyek-

ről mindezig semmi életjel nem érkezett. Attól félnek, hogy a vihar több hajót elpusztított, ami újabb katasztrófát jelent Törökország számára a néhány nap előtti anatóliai földrengés után.

Zágrábban és környékén 36 órán keresztül megszakítás nélkül havazott. A hőmérséklet tegnap este 24 fokra süllyedt. A vastag hóréteg teljesen megbénítja a forgalmat. A dermesztő hideg következtében a telefon és táviró vezeték több helyen elszakadtak. Belgrád és Zágráb négy telefon vonala közül egyik sem használható.

Heti kötelező két hústalan nap Magyarországon

Budapestről jelentik: A kormány rendeletet adott ki, amely január elsejétől az egész ország területére a hétfői és pénteki napokra hústalan napot rendel el. Ezeket a napokon húst és húsneműt nem szabad forgalomba hozni, nem szabad fogyasztani, sőt még viszonteladók számára sem szabad kiszolgáltatni. Ezeket a napokon a vendéglők sem szolgálhatnak fel húsételeket. Ha a hétfő vagy péntek ünnepnapra esik, úgy a tilalom erre a napra nem vonatkozik. Hentesárut, vadat és halat azonban a hústalan napokon is szabad fogyasztani és eladni.

Az örök szabadságharc országa:

KELET-KARÉLIA

Az orosz kolosszus évszázadok alatt összekovácsolt testéből, amelyben a moszkovita uralom a legkülönfélébb néptörzseket forrasztotta bele, a világháború után sorra váltak ki történelmi egységek. Ezeknek magasabb kultúrájú népe az elnyomatás évtizedei, sőt évszázadai alatt is meg tudta őrizni faji öntudatát. 1919-ben ismét létet kapott Lengyelország, Litvánia, Lettország és Finnország.

A forradalmi Oroszország akkor nem akadályozhatta meg az elszakadásokat. De nem is nyugodott bele a tényekbe. A nagy tömegek talán a kommunista eszmék előretörésétől remélték az eredményt: a birodalom felszabadult nem-orosz részeinek visszahullását az orosz határok közé. A vezetők az időre számítottak. És az idő nekik dolgozott. Lengyelország önállósága, mint már annyiszor a történelem folyamán, egyszóval megszűnt. A legújabb napok eseményei most Finnország „Suomi” állami létét fenyegetik.

Különös sorsa van ennek a kis nemzetnek, éppen Oroszországgal kapcsolatban. Kézel ezer esztendője folytatódó védelmi harcot, a novgorodi, majd a moszkovita hatalom ellen, amely dél felől egyre jobban nyomta észak felé a balti finn törzseket. Pedig ezek a történelem és a földrajzi helynevek tanúsága szerint az előző évezredekben még messze az orosz síkság közepéig terjedhettek le. Arról nem is szólván, hogy az a vidék, ahol a birodalom új fővárosa, Szentpétervár épült, etnográfiaiilag tiszta finn terület volt és a fővárost legnagyobb részben a finn erdők fából, finn munkások építették fel. Megint csak finn kezek, a finn erdők fából építették a finn litinapolitói hajógyárban az orosz balti flotta első elemét.

És most, mikor az évezredes harc újabb kiújul a két nép és a két ország között és a maroknyi finnság emberi számítás szerint kilátástalan küzdelmet folytat a száznyelven milliós oroszország ellen, megint csak a történelemnek ilyen furcsa iróniáját látjuk. Az egész felvonulási terület, ahol most orosz csapatok menetelnek Suomi határa felé, finn nyelvű és népi terület: Kelet-Karélia. Ez a tartomány a finn irredenta-mozgalomnak bevallott célja volt azóta, hogy a dorpatói béke határozatát nem engedték visszatérni az anyaországhoz. Nem használt semmit a karéliák hősi szabadságharcra sem 1921-ben és 22-ben a bolsiviki túlerő ellen.

HÁROMEZEREZSÁZ TÓ!

Kelet-Karélia a mostani finn keleti határtól az Onega és Ladoga tavakig, a Fehér-tengerig, északon a Jeges-tengerig, délen a Svir (Svir) folyóig terül el. A maga 145.000 négyzetkilométerével ez a terület valamivel kisebb, mint Anglia és Wales együtt, valamivel nagyobb, mint a csehszlovák közársaság volt. (Maga Finnország 388.217 négyzetkilométer, kerekén 3.600.000 lakossal). Ez a nagy darab terület földrajzilag is teljesen Finnországhoz tartozik. Ugyanazok a tulajdonságok jellemzik, mint az anyaországot. Ha Finnországnak 35.000 tava van úgy Kelet-Karélia is dicsekedhetik vagy tizenöt ezerrel. Folyói éppen olyan szép vízéseket mutatnak, mint Suomiban, eghajlata, florája és faunája, ásványi kincsei és hatalmas erdősegei ugyanazokat a tulajdonságokat mutatják és lakosságának zöme az utóbbi évek fokozott tempóban történt erőszakos eloroszosítása ellenére is még mindig finn. Illetve ennek nyelvrajzi változata: karéliai, veszp és lyd.

Lakossága 1920-ban valamivel 140.000 fölött volt. 1934-ben ez a szám 380 ezerre emelkedett. Elsősorban a tömeges orosz betelepítés révén. A természetes szaporodás is (ezer lélekre 16,4) tisztességes. Népsűrűsége csekély: egy négyzetkilométerre 2,4 esik. Így island után az utolsóelőtti helyet foglalja el Európában. Ennek a területnek a főhelye az 51.000 lakosú Petrovzskoi, melyet Nagy Péter cár 1703-ban Szentpétervárral egvidejűleg alapított, az Onega-tó nyugati partján, a Suojuki-folyó torkolatánál. Jelentős ipari központ. Még egy nagyobb városa van: Kemi, a Fehér-tenger partján, a kolostorairól, illetve most börtöneiről híres Szolovieczkij szigetekkel szemben. Ez régi kereskedő-város és éppen úgy, mint Petrovzskoi, a Murman-vasútnak jelentős pontja.

Ezen a területen eredetileg lapp törzsek éltek és a finn származású karéliaiak csak Kr. u. 500 és 800 között kezdték benépesíteni a veszpekkal és lydekkel együtt. Ezek a finn törzsek részben délről, részben pedig nyugatról telepedtek be. Már a XI. században megkezdődött Novgorod felől az orosz beszállás, mely egyre erősebb lett. A XV. század óta tervszerűen akarták eloroszosítani ezt a népet, de mindaddig sikertelenül.

HÁBORU... HÁBORU... HÁBORU...

Kelet-Karélia egész történelmén keresztül háborúk vonulnak végig és ezek legtöbbjéről nem voltak szerencsések. Karéliaiak eredetileg a mai keleti finn határtól nyugatra is voltak és a láncát tör-

delő Karélia területe mélyen benyomult a mai finn határa is. De már 1323-ban a schlüsselburgi békében megtörtént az eredeti terület megosztása és ettől kezdve Kelet-Karélia helesodródott az orosz érdekkörbe, különösen az 1617-ben aláírt stolbovai békétől kezdve, melyben Gusztáv Adolf, hogy nagyhatalmi álmait biztosítsa, végleg átengedte a területet Oroszországnak.

Mikor az orosz forradalom után a finn országgyűlés 1917 december 6-án kikiáltotta Suomi függetlenségét, Kelet-Karéliát nem lehetett az anyaországhoz visszacsatolni. Oroszország arra hajlnád volt, hogy északon, az u. n. Petsamo vidéken megadta Finnországnak a kijáratot a Jeges-tengerhez, de Kelet-Karélia visszaadásáról hallani sem akart. Az oroszok ünnepies ígéretet tettek, hogy a karéliaiak nemzeti autonómiáját tiszteletben fogják tartani. De ez csak ígéret maradt.

Hiába volt a két évig tartó hősi szabadságharc és ebben a finn önkéntesek segítségével, hiába a lépések a Népszövetségnél, melyeket majdnem az

Csak a
GRAND HOTELLAFAYETTE-ben lakjon Bucuresztiben
Központi tekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-34-10

összes skandináv és balti államok tettek Kelet-Karélia érdekében: a barna-medvés címer láncai még jobban megfeszültek, mint valaha és a szovjet-kormány a cárnál is ádázabban vetette magát erre a területre, hogy teljesen eloroszosítsa. Az őslakosságnak jelentékeny részét száműzték Szibériába, Turkesztánba és más távoli területekre. Helyettük tiszta oroszokat telepítettek be. Azonkívül, hogy a politikai orosz foglyok jelentős részét is ide koncentrálták. A legújabb statisztikák szerint meg is van az eredménye: a finn nyelv kezd Karéliában az orosz alá kerülni és ha soká így megy, Suomi számára ez a terület teljesen elvész. (F. E.)

Színház

Ma este kezdi vendéjátékát a Thalia
kitünő operettegyüttese

Ma, szombaton kezdi tíz napos vendéjátékát a Thalia kitünő operettegyüttese, amely ezen idő alatt a szezon legjobb újdonságait fogja majd bemutatni. A ma, szombat esti megnívó előadás keretében máris az idény legnagyobb sikerű operettjét, a kitünő Erdélyi Mihály pompás slágeroperettjét, a Zsimberi Zsombori Szépasszonyt hozza színre a színház. Ez a darab nagyszerű szövegével, jobbnál jobb táncjaival és énekszámáival méltó megnívója lesz az operettidénynek. A bemutató előadásra már csak néhány jegy kapható.

Holnap, Szilveszter napján két előadást tart a színház. Este félkilenc órakor és éjjel féltizenkét órakor is Siklósy Pál nagyszerű, mulattató operettje, a Mégis szép az élet kerül színre. Ezen két előadás keretében változatos és szórakoztató kabaréműsor mellett hagyományos szilveszteri ajándék gyanánt malacot, pezsgőt és színházjegyeket sorol ki az igazgatóság.

Egy boldog szombat csínál. A tavalyi szezon ezen legnagyobb sikerű operettje ma, szombaton

délután öt órai kezdettel kerül színre olcsó helyekkel.

Gyimesi vadvirág. Ujév napján délután három órakor olcsó helyekkel ez a kedves népszínmű kerül színre. Este hat és kilenc órakor a Zsimberi Zsombori Szépasszony van műsoron.

A THALIA MŰSORA:

December 30. szombaton délután 5 órakor: Egy boldog szombat csínál (Operettújdonosság, olcsó helyekkel.)

December 30. szombaton este 9 órakor: Zsimberi Zsombori szépasszony (Erdélyi Mihály legújabb nagyoperettje).

December 31. vasárnap este fél 9 órakor: Mégis szép az élet (Siklósy Pál remek operettje, nagy szilveszteri kabaréval).

December 31. vasárnap este fél 12 órakor: Mégis szép az élet (Szilveszteri kabaré, pezsgő és malacsorsólassal.)

Szilveszterek Szilvesztere

A CAPITOL MOZIBAN

32 vagy 42 leírt a következő műsort adja:

1. Film

- A legújabb román és külföldi híradók
- Színes Walt Disney „Silly-Symphonie”-k
- Walt Disney „Mickey Mouse”-k

2. Nemzetközi varieté-műsor

a legkiválóbb artisták felléptével

3. Kabaré-műsor

román, magyar és német nyelven, a legnevesebb színészek közreműködésével

4. 600 ajándék ingyen

Minden jegy résztvesz az ajándékok kisorsolásában: Cipő, ruhaanyagok, háztartási cikkek, selyemárúk, divat és piperecikkek, élelmiszerek, pezsgők, borok, sörök, stb. stb. stb.

Az előadás pontban fél 12 órakor kezdődik!

MI A HELYES?

1. A víz hőmérsékletét a fürdőszoba hőmérsékletével összegegyeztetni. A két hőmérséklet között ne legyen nagy különbség, mert könnyen megfűlhetsz.

2. Csak akkor fürdés, ha teljesen jól érzi magát. Fejtárfással, szédüléssel, vagy egyéb ináriszpozícióval ne épjen a kádba, mert könnyen állhat elő vértórtulás.

NEMCSAK A KÜLSŐ TISZTASÁG FONTOS,

hanem a belső is. Uppen úgy, ahogy ügyel arra, hogy arca és teste tiszta legyen, ügyelj arra is, hogy belső szervei is tiszták legyenek. Tisztítsa ki azokat Artin drageéval. Az Artin a szervezet belső fűrdője, amely minden kellemetlen mellékjelenség nélkül alaposan kiüríti a beleket, megszabadítja a testet a lerakódott salaktól. Artin enye hatású, de biztos és alapos munkát végez.

Artin

megtisztítja beleit

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

Tatarescu miniszterelnök részvéttáviratot küldött a török kormányának

Románia 10 millió lei segélyt ad a földrengés által sújtott szerencsétlen lakosságának

Bucurestiből jelentik: Tatarescu Gh. miniszterelnök, koronatanácsos, Saydam török miniszterelnökhöz a következő tartalmú táviratot intézte:

„A nemes török nemzetet ért óriási szerencsétlenség mélyen megrendített és sietek a baráti és szövetséges Törökországnak a királyi kormány és az egész román nemzet nevében őszinte részvételmet tolmácsolni.

Tatarescu Gh.“

Hasonló tartalmú táviratot küldött Saracoglu török külügyminiszternek Gafencu külügyminiszter.

„A baráti és szövetséges török nép megsegítése céljából a kormány 10 millió leies rendkívüli hitelt vett igénybe és ebből az összegből különböző közszükségleti cikkeket vásárolnak a fedél nélkül maradt, földrengéssújtotta anatóliai lakosság számára.

Hedes és Kliegl bünszövetkezet sorozatos betörései Temesvárott

A temesvári rendőrség elfogta Hedes Gheorghie veszedelmes betörőt, aki Aradról jött Temesvárra és itt betöréseket követett el. A rendőrség a karácsonyi ünnepek előtt megtudta, hogy a régen keresett betörő a karácsonyi ünnepeket szülőfalujában, Pécskán fogja eltölteni. Boldurean és Costescu detektívek el is utaztak Pécskára, de ott megtudták, hogy Hedes Mikalaka községben tartózkodik. Ott azután meg is találta és Temesvárra hozták. Kihallgatása alkalmával Hedes elmondotta, hogy eddig öt évet töltött betörések miatt a fogházban és legutóbb ez év nyarán szabadult ki. Néhány hónapig Aradon tartózkodott és november közepén Temesvárra jött. Itt találkozott Kliegl Elemér nevű ismerősével és akkor megbeszéltek, hogy betörnek a belvárosi Népáruház üzletébe. Tervük végrehajtására nem került sor, azonban betörték Popovici Ioan pékmester Carol-uti üzletébe, ahol a zsákmányuk hatszáz lei volt. Hedes vallomása szerint a péküzetbe álkules segítségével Kliegl hatolt be és a betörés után osztózkodtak a pénzen. Kliegl a betörő szerszámokat a Skudierparkban ásta el.

Hedes ezután visszautazott Aradra és csak három hét után tért vissza, amikor ugyancsak Kliegl segítségével betörést kíséreltek meg a belvárosi Regele Ferdinand-uton levő Centrals

Megtalálták a Dublinban ellopott lőszer egy részét

Londonból jelentik: Dublin városát csütörtök estig körülzárván tartották a csapatok, a rendőrség és a katonaság pedig szigorúan folytatta a házkutatásokat. A Phönix Park fegyverraktárából elrabolt lőszer elkövetésével kapcsolatban eddig 30 letartóztatás történt. A nyomozás 5 grófság területén folyik. Az ir kormány 1000 font jutalmat tűzött ki az elrabolt lőszer nyomra vezetőjének. A Phönix Park őrségének több tagját vád alá helyezték. Északírországbán több közfarsasági lapot 1 évre betiltottak.

Az ir rendőrség az elmúlt este ismét jelentékeny mennyiségű lőszert talált, amelyet a Phönix Parkból loptak el. Mintegy 3 tonna lőszert fedeztek fel Julian Stowneben, a Belfast és Dublin közötti uton.

Polgármesterek munkabeosztása

Baran Coriolan dr. főpolgármester tegnap adta ki a rendeletet, amelyben a polgármesteri hivatalnak a két alpolgármesterrel való megosztásáról intézkedik. Tieran Emil dr. alpolgármester hatáskörébe tartozik: a városi főjegyzőség, a kulturális szolgálat, a népjóléti ügyosztály, a városi mérnökség, az egészségügyi szolgálat és az anyakönyvi hivatal. Warth Péter dr. alpolgármester hatáskörébe tartozik: a közigazgatási ügyosztály, a gazdasági ügyosztály, a hetipiacok és vásárok ellenőrzése, az állategészségügy, az árelenőrzés és az ádrágítási bíróság, valamint az anyakönyvi hivatal, amelynek teendőit megosztja Tieran Emi ldr. alpolgármesterrel. Baran Coriolan dr. főpolgármester ellenőrzi az összes fentebb felsorolt hivatalokat, ezenkívül fenntartotta magának a személyzeti ügyeket, a számvetés, a pénzügyi szolgálat és az ügyészség ellenőrzését is. A bizalmas természetű ügyiratokat Baran dr. főpolgármester, esetenként az általa ezzel megbízott alpolgármester írja alá.

Német diplomáciai lépések a skandináv államokban

Berlinből jelentik: Beavatott politikai és diplomáciai körök értesülése szerint Németország fokozottabb diplomáciai tevékenységbe kezd a skandináv félszigeten és ennek során tisztázni akarja a semlegesek, de főként az északi államok Angliával szembeni viszonyát. Németország ugyanis attól tart, hogy Anglia és Franciaország a finntk hathatós megsegítése érdekében követeléseket fog támasztani Svédországgal és Norvégiával szemben. Ezt akarja ellensúlyozni a német diplomáciai tevékenység, amelynek bevezető lépései már megtörténtek.

A jugoszláv miniszterelnök a helyzetről

Belgrádból jelentik: Cvetkovics miniszterelnök a jugoszláv radikális munka közösség Ogulinban tartott nagygyűlésén többek között a következőket jelentette ki:

Az események olyanok, hogy nekünk mindenre fel kell készülnünk. Közös és együttes erővel kell megvédelmezni mindazt, ami népünk legnagyobb értékeit jelenti.

A kereskedelmi és iparkamara segélyezési akciója

A temesvári kereskedelmi és iparkamara emberbaráti gesztussal fordult azon elszegényedett, öreg emberek felé, akik valamikor a temesvári kereskedelem és nagyipar aktív tagjai voltak. Hatvanezer leit szánt a kamara az évek során tönkrement és elaggott kereskedők karácsonyi segélyezésének céljaira és ennek az összegnek nagy részét tegnap kiosztották az arra érdemesek között. Százhuszan kapnak egyenkint ötszáz leit azok közül, akik valamikor virágzó üzlettel, vagy vállalattal rendelkeztek és most nélkülülnek. Ma folytatják a segélyösszeg kiosztását.

A kereskedelmi kamara ezenkívül kiterjesztette támogatási akcióját a szegénysorsú kereskedelmi iskolai tanulókra is és a kitűnő előmenetelt tanúsító, szegény növendékek között húsz ezer lei karácsonyi segélyt oszt ki. Erre az akcióra már számos kérvény érkezett be a tanulók részéről.

Maginot hamvai a Pantheonban

Párisból jelentik: Páris város községtanácsa elhatározta, hogy Maginot volt miniszter hamvait, akiről, mint ismeretes, a francia véderő-vonalat elnevezték, a Pantheonba szállíttatja és ott Pasteur, Jaures és Gambetta mellett helyezik el. A végleges döntést a kormány hozza meg, amely a parlament elé terjeszti a javaslatot.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhöz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

23—10 és este 9 óra után 23—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A nők jobban bírják a hideget és meleget, mint a férfiak

Egy amerikai tudós, James Daniel Hardy hosszabb ideje tanulmányozta a meleg és hideg hatását az emberi szervezetre.

Kísérletei során vizsgálat tárgyává tette, hogy melyik nem bírja jobban a hideget és meleget és arra a megállapításra jutott, hogy a nők ellenállóképesebbek a hőmérséklet kilengéseivel szemben.

Először a meleg tőrését tette próbára. Hasonló korn, egészséges szervezettel nőknél és férfiakon figyelte meg, hogyan reagálnak a hőfok emelkedésére. A hőlég-székrenybe zárt nőknél később mutatkoztak a melegokozta elváltozások. Átlag két fokkal magasabb hőmérséklet kezdődött meg a nőknél a meleg kipárolgása, mint a férfiaknál.

Hardy ezt azzal magyarázza, hogy a női szervezetben van bizonyos rugalmas alkalmazkodó képesség, amely a belső meleg kifejtésének hatását késlelteti. A hidegell folytatott kísérletek szintén meglepő eredményre vezettek: a női szervezet jobban vértezett a hideg ellen, mert a nőknél a felső testszövetek alatt van egy vastag szigetelő réteg, amely gazdag zsirtartalmanál fogva véd a hideg ellen.

Hideg légkambanban a nők minden védőpalást nélkül bírták a hideget, míg ugyanolyan fok mellett a férfiak csak könnyű ruhában. Hardy szerint a női hormonok erősítő hatása is hozzájárul ahhoz, hogy szervezetük tökéletesebben tud védekezni az időjárás szélsőségeivel szemben.

Az amerikai fiziológus mindebből azt állapítja meg, hogy a kellemes és tűrhető hőmérséklet zónája a nőknél sokkal szélesebb kiterjedésű, mint a férfiaknál.

— Emlékrmet verettek a pápai látogatás alkalmából. Rómából jelentik: Alfieri vatikáni olasz követet a pápa kiriválai látogatása alkalmából emlékrmet veretett két példányban. Az érem egyik példányát a pápának, a másikat az olasz uralkodónak ajánlotta fel.

A VICTORIA kávéház és bárban nagy Szilveszter

A műsört a kávéházban tartják
Kötelező 120 lei fogyasztás személyenként
SERES zenekara hangverseny
Reggelig nyitva!

(—) Hivatalos körlevél Baran dr. főpolgármester kinevezéséről. A polgármesteri hivatal valamennyi városi hivatalhoz és vállalati vezetőkhöz kóriratot intézett, amelyben közli Baran Coriolan dr. volt miniszternek Temesvár város főpolgármesterévé hat évi időtartamra történt kinevezését.

— Meghaltak a havannai ötösikrek. Havannából jelentik: A havannai parasztasszony ötösikrei nem sokkal világrajövetelük után meghaltak.

december 30
Szombat
Dávid Zóárd
Analea

1679. december 30-án halt meg Bethlen Farkas erdélyi történetíró. II-ik Rákóczi György fejedelem idejében a diplomáciai pályán működött, majd Kemény Simon, utóbb Apafi Mihály fejedelem híve lett. Tizenhat könyvben megírta Erdély történetét 1526-tól.

1691. december 30-án halt meg Londonban Boyle Róbert hírneves angol fizikus és vegyész. Felfedezte a gázoknak róla elnevezett törvényét és tökéletesítette a légszivattyút. A vegytanban számos új tételt állított föl. Előállította a hidrogént, szénavat és a faszeszt.

1873. december 30-án született Kolozsvárott Bánffy Miklós gróf. Korán foglalkozott politikával. 1906-ban kolozsvári főispán, 1910-ban pedig országgyűlési képviselő lett. A háboru után 1921-ben és 1922-ben Magyarország külügyminisztere volt. Ekkor azonban visszavonult a politikától és teljesen a művészetnek és irodalomnak szentelte magát, amelynek Kisbán Miklós néven már ismert művelője volt. 1928-ban visszatért Erdélybe és azóta az itteni magyar kulturális mozgalmaknak egyik ismert vezetője. Számos novellája és regénye jelent meg és aratott sikert. Több színdarabja is színpadra került. Amikor 1939-ben megalakult a Magyar Népközlőség, annak élére Bánffy Miklós gróf került.

1865. december 30-án született Kipling Rudyard angol író. Bejárta Indiát, Ausztráliát, Újzelandot, Délafrikát és Amerikát. Utazásai alatt szerzett tapasztalatainak nagy hasznát vette irodalmi alkotásaiban. Költészetében sokat szerepel az őserdő, a dzsungel és annak állatvilága. Regényei és elbeszélései magyarul is megjelentek.

DIANA

fájdalmas izületre és izomra

— Újévi üleső táviratmintákat bocsátott ki a posta. Bucurestiből jelentik: A postavezérgazgatóság a jelenleg érvényben lévő tizenöt féle ünnepi táviratszövegben kívül az újév alkalmából újabb különleges táviratsorozatot bocsátott ki. Ezeket a táviratmintákat a közönség bármely postahivatalnál 15 lei ellenében megválthatja. Ugyancsak az ünnepek alkalmával meghatározott szövegű táviratmintát bocsát a posta a közönség rendelkezésére. Ezeket a táviratmintákon különféle ünnepi üdvözlés-szöveg van. Az ilyen táviratok ára 8, 10, 15 lei és azokat bármely postahivataltól lehet küldeni.

— 242 kommunista szervezetet oszlattak fel Franciaországban. Brüsszelből jelentik: A belga távirati iroda jelentése szerint Franciaországban összesen 242 kommunista szervezetet és egyesületet oszlattak fel. Vagyonukat lefoglalták, a kommunista képviselőket pedig őrizetbe vették.

— Svédországban légóttalmi óvóhelyeket építenek. Stockholmból jelentik: A kormány most tanulmányozza azt a törvénytervezetet, amelynek értelmében a 17—20 év közötti ifjakat szervezetbe tömörítik, amelyek kizárólag a hadsereg céljait szolgálják. Az ide besorozott ifjakat főleg műszaki téren képezik ki, azonban az előkészítés nem hanyagolja el a testedzést sem.

(—) G. Georgescu tábornok látogatása a helytartóságon. Georgescu Petre tábornok, a Nemzeti Gárda országos főparancsnoka, tegnap reggel Temesvárra érkezett és Madanovici Nicolae ezredes, a temesi helytartóság gárdájának parancsnoka kíséretében látogatást tett Marta Alexandru dr. királyi helytartónál. Georgescu tábornok, aki az országos árellenőrző bizottságnak is tagja, fogadta Ionescu Liviu dr. helytartósági árellenőrző bizottsági előadót és meghallgatta jelentését Temes tartomány maximális áráiról, az ellenőrzésről és a piaci viszonyokról.

(—) Józseffelváért. A leégett Józseffelva újja-építésére a Déli Hírlap kiadóhivatalába a következő adományok érkeztek újabban: Piroks Irma (Amerika) Szent Antal nevében 500 lei, Szent Ferenc nevében 100 lei. Cs. E. olvasónk Szent Antal nevében 200 lei. Gyűjtésünk ezzel 79.340 leire emelkedett. További adományokat elfogadunk és nyilvánosan nyugtázunk.

(—) Városi adók összeírása. A polgármesteri hivatal értesíti a közönséget, hogy a városi adók és illetékek tárgyainak összeírása 1940. január elsején kezdődik. Tekintettel arra, hogy a városi adók és illetékek összeírásának pontos és lelkiismeretes eszközése ugy a közönség, mint pedig a város szempontjából egyaránt fontos, a polgármesteri hivatal felkéri az érdekelteket, hogy az ezen munka végzésével megbízott tisztviselőket — akiket hivatalos igazolvánnyal láttak el — működésükben támogassa.

A parányi ember...

a nagy természettel szemben állva, küzd a magányos nyugalom kiélgethetetlen idegeivel és gyengy szervezettel. Bámulatos szívóssággal akarja meghódítani az egész világot. Pedig ráeszmélhet, ne arra, hogy ezáltal napról-napra kopik-romlik szervezete és észrevétlenül halad a megsemmisülés felé, mert nem bírja a nagy tempót képező ténak világával felvenni és előbb-utóbb a betegségek sorozata támadja meg szervezetének ellenálló képességét, ü. m. ideges gyomorhaj, bélzavarok, epe- és májnegbetegedések, ideges álmatlanság, szédülések és hevílések.

A világhírű amerikai GASTRO-D., amely egy nemrégiben felfedezett gyógynövény kivonataból készült, súlyos gyomor- és bélbajok esetében kitűnő eredményeket adott és melynek gyógyhatását úgy külföldi, mint belföldi orvos szaklapok legelismerőbben méltatják.

A GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 140 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

(—) Hivatalok újévi szünete. A közhivatalokban az újévi szünete ma, szombaton délelben kezdődik és kedd délig tart. Kedden délután három órakor a közhivatalokban újból dolgoznak.

(—) Magyar légvédelmi előadás. A városi légvédelmi hivatal közli, hogy a ma, szombat délelőt tizenegy órára kitűzött magyarnyelvű légvédelmi előadást nem a Capitol-moziban, — miként az eredetileg tervezték — hanem az Apolló-moziban tartják meg. Az előadást Lazar Emil dr. tartja.

— Németországban tilos a nők éjszakai munkája. Berlinből jelentik: Január elsejétől kezdve a nők munkaidejét csökkentik. Ez a rendelkezés különösen a férjes asszonyokra és családanyákra vonatkozik. Ettől az időponttól kezdve tilos a nők éjszakai foglalkoztatása. Valamennyi munkásnál szombaton déltől kezdve hétfőn reggelig pihenni fog.

(—) Az erzsébetvárosi missziós gyermekkonnyha vezetőinek köszönete. Az erzsébetvárosi missziós gyermekkonnyha vezetői ezúton is köszönetet mondanak mindazoknak, akik pénzadományokkal élelmiszerekkel és ruhaneművel lehetővé tették hogy a karácsonyi ünnepek alkalmából száz gyermek örömet szerezhettek. Ezen jószívű adakozóknak a hálás köszöneten kívül boldog új esztendő is kívánunk a gyermekkonnyha vezetői.

(—) A temesvári vadászrezd parancsnokságának köszönete. A temesvári ötös vadászrezd parancsnoksága ezúton mond köszönetet az országórak alakulatoknak, országóröknek, a temesi helytartóságnak, a helytartóság tisztviselőinek, a temesvári premilitár felügyelőségnek, a hadkiegészítő parancsnokságnak, az egyes községeknek és azon temesvári lakosoknak, akik ezen ezred katonáinak meleg harisnyákat, téli alsóruhákat, kesztyűket, cigarettákat és élelmiszereket juttattak.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó. Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és belfájaldalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

(—) Üresedésben levő állások betöltése a rendőrségen. A temesvári rendőrség pályázatot irt két tisztviselői és egy fényképezési állásra. A pályázók nyujtsák be sürgősen ajánlataikat a rendőrkveszturán.

(—) Meglopták a józsefvárosi állomáson. Milau Caius szörénymegei Tomesti községbeli tanító feljelentést tett a rendőrségen, hogy a józsefvárosi állomáson, miközben jegyet akart váltani, ismeretlen tettes kloppta zsebéből a pénztárcáját, amelyben ezrei készpénz volt.

(—) A kolozsvári magyar ifjuság bálja január 23-án este félkilenc órai kezdettel a kolozsvári iparkamara új épületének összes termeiben lesz. A kolozsvári magyar társadalom előkelőségeinek védnöksége alatt rendeződ a bál máris megkezdte az előkészületeket és ez a bál Kolozsvár magyarságának kiemelkedő társadalmi eseménye lesz.

Mozi

MŰSOR:

Szombat, december 30.

APOLLÓ: A fekete-erdél hegedűs (német film)
CAPITOL: Arvív Indiában (angol film).
CORSO: A maharadzsa fehér asszonya (német film).

SCALA: Az én szerelemem (angol film).

Új stílus...

A háboru megváltoztatta az újsághirdetések stílusát is. Ugyanazokat a cikkeket másképpen ajánlja a termelő, az iparos, mint békében. Még mindig az idegek háboruja folyik, olvassuk egy külföldi lap hirdetésében, legyen elővigyázatos, erősítse idegeit... tápszerrrel. Fegyverezze fel élelkamráját... gulyáskonzerv-ütegekkel. Az első védelmi vonal az ember szervezetében az idegzet. Erősítse idegeit... itallal. Egy üdülőhely így szól az olvasóhoz: Hagyjon ott csapat-papot, jöjjön hozzánk pihenni. A x... kozmetikai szalón bombabiztos fedezékekben dolgozik. Tüntesse el arcáról a ráncokat, amíg a nyugtalan idők ujjabbakat nem okoznak. Vegyen légiriadó-ruhát. Egy farabból áll, cipzáras, tágítható zsebében kényelmes el-fér egy villanylámpa és egy mentőtáska. Csak vitaminoz gyógykenyeret fogyasszon, lég- és gázmentesen van csomagolva. Ne feledkezzen meg végrendeletében a Dunstan-kórházról, amely hadirok-kantaknak is otthont ad. És végül, hogy a sok háborus borzalom közt valami vigasztalót is kapjon az olvasó: „Még ma szereze be rozsdamentes, személynazonosságú plakettjét. Vékony émszínőron a nyakban hordozható. Nagyon kellemes viselet”. El tudjuk képzelni...

— **Öfelsége adománya a szegényeknek.** Bucurestiből jelentik: Az ilfomvegyei prefektus Spanov és Manastirea községekben személyesen osztotta szét azt a két vagon tengerit, amit Öfelsége, I. Carol király a község szegényei és a hadbavoltult családtagjai részére adományozott. Ez a két község a koronauradalmakhoz tartozik.

— **Családi dráma.** Muresan Gusztáv, a nagybányai és felsőbányai rendőrség volt tisztviselője, nagybontintai családi birtokán élt feleségével, Csics Katóval, néhai Csics Ödön, volt osztrák-magyar haderegbeli alezredes leányával. Az utóbbi időkben a házaspár sokat ivott és a dráma estjén is együtt ittak, majd valamin összeveszték, mire a férj lecapta vadászfegyverét és közvetlen közlelről kétzer az asszonyra lött. Felesége pillanatok alatt kizenvedett. Muresan Gusztávot a csendőrség letaróztatta és beszállították a szatmári ügyészség fogházába.

— **Meghalt a diák, akit tanítója megvert.** Chinauból jelentik: A városi kórházban tegnap megalt Boris Filipopulo, az elemi iskola negyedik osztályos tanulója, akit tanítója megvert. Az ügyészség bevezette a vizsgálatot.

— **Orvosi jelentés Moscicki volt lengyel elnök lapotáról.** Bernből jelentik: Moscicki volt lengyel öztársasági elnök egészségi állapotáról tegnap az lanti hivatalos jelentést adták ki: Moscicki Ignác volt lengyel köztársasági elnök Svájcha való megérkezése után nyomban speciálitával vizsgáltta meg magát. Az orvos tanácsa az volt, hogy egészségi állapotának megfelelő kezelést alkalmazzon és egy sanatóriumban tökéletes nyugalomban várja e állapotának javulását.

— **Barátságos szellemben folynak a bolgár-rosz tárgyalások.** Moszkvából jelentik: Bogilov olgár pénzügyminiszter és a bolgár kereskedelmi üldöttség megtartotta első értekezletét NikoJan külkereskedelmi népbiztossal. A megbeszélés másél óran keresztül igen szívélyes és barátságos meberben folyt. Bolgár részről hangsúlyozták, hogy a tárgyalásoknak kizárólag kereskedelmi jellegük van. A tanácskozásokat előre láthatóan január 10-ig befejezik.

— **Szenetra József ünneplése.** Szenetra Jósef temesvári fényképész most ünnepelte születésének hatvanadik évfordulóját. Ebből az alkalomból barátai és tisztelői nagy számban felkeresték és üdvözölték. A Temesvári Dalkör, amelynek Szenetra dísztagja, szintén megjelent műtermében. A népszerű polgárt a Dalkör elnöke, Braun Dezső székesegyházi karnagy üdvözölte, majd átadta a dalgylet ajándékát, egy szépen díszített virágkosarat. Szenetra meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért.

— **Korcsolyák, ródlik, különböző vasárútk és háztartási cikkek olcsón kaphatók** Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5.

— **Amerikában megkezdik az agkori nyugdíj fizetését.** Newyorkból jelentik: 1940. január 25-től kezdve 912 ezer 65-ik életévét betöltött személy első ízben kap agkori nyugdíjat. A nyugdíj összege havonta 10 és 45 dollár között váltakozik és havonta 114 millió dollárt tesz ki. A munkanélküli segélyt körülbelül négy és fél-millió személy kapja, havi 425 millió dollár összegben.

— **Temesvári nő öngyilkossága Nagyváradon.** Fülöp Borbála, harmincöt éves temesvári illetőségű nő Nagyváradon, a Saguna ucca 18 szám alatti lakásán öngyilkossági szándékkal nagyobb mennyiségű mérget vett be és ütőerezit is felvágta. Az életúnt asszonyt a kórházba szállították, ahol meghalt. Feltének oka ismeretlen.

Amerika 65 ezer tonnás cirkálókat épít

Washingtonból jelentik: A képviselőház tengerészeti albizottság behatáon foglalkozott azzal a tervvel, amely szerint Amerika esetleg 65 ezer tonnás csatahajók építését kezdi meg. Úgy hiszik, hogy haditengerészeti körök kérni fogják, négy ilyen csatahajónak a mielőbbi felépítését. Ezek szerint a munkálatokat már a jövő esztendőben megkezdik. Egy ilyen csatahajónak az ára, szakértők vélemé-

nye szerint, 130 millió dollárt tesz ki. Ennek ellenére viszonylagosan sokkal kevesebbe kerülne, mint a 35, vagy 45 ezer tonnás cirkálók. Az új 65 ezer tonnás cirkálókat olyan vastag lemezekkel burkolnák, amelyek könnyen ellenállanak 400 mm. ágyúk lövegeinek is. Négy ilyen csatahajónak az építését a jövő esztendőben megkezdik. (Rador).

(—) **Még nem adják ki az új nyugdíjkönyvecskéket.** A temesvári pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályánál naponta számos nyugdíjas jelentkezik és az új nyugdíjkönyvecske kiszolgáltatását kéri. A nyugdíjosztály idejében kérte Bucurestiből az új nyugdíjkönyvecskéket, de azok még nem érkeztek meg és így azok kiszolgáltatását nem kezdehték meg. A nyugdíjosztály az új nyugdíjkönyvecskéket kiosztásáról a napilapok útján értesíti majd a nyugdíjasokat.

(—) **Időjárásjelentés:** A Kecskeméti Sándor cég hőjelentése: Steierdorfon a hó magassága 17 cm. és síelésre alkalmas.

(—) **Az egyházközségi adó fizetésénél kedvezményben részesülnek Zombolyán a sokgyermekes családok.** A zombolyai katolikus egyháztanács legutóbbi ülésén Ollinger Mihály indítványára úgy határozott, hogy a sokgyermekes családok az egyházközségi adó kivetésénél kedvezményben részesülnek. Így a háromgyermekes családok tíz százalék, a négy gyermekes családok tizenöt százalék, az öt gyermekes családok ötven százalék, a hat gyermekes családok pedig hetvenöt százalékos adókedvezményben részesülnek. Kimondották még azt is, hogy a hét gyermekes családokat teljesen mentesítik az egyházközségi adó fizetése alól. A gyermek számának megállapításánál csak a kiskorú gyermekek jöhetnek számításba. Az egyháztanács az adócsökkentés folytán elmaradó jövedelmet a gyermektelen családok egyházi adójának emelésével kívánja pótolni.

(—) **Kizuhant a villamoskocsiból.** Malz Eva, ötvenöt éves erzsébetvárosi, Prota Dragomirescu ucca 5 szám alatt lakó asszony tegnap délben a Berthelot és a Bratianu uccák sarkán kiesett a villamosból. A fején megsebesült, ezenkívül agygrázkodást is szenvedett. A mentők kórházba szállították.

(—) **Imbroane Doru tanulmányi sikere.** Imbroane Doru, néhai Imbroane Avram dr. volt államtitkár fia, Párisban kitüntetéssel elnyerte a jogi doktorátust. A vizsgáztató bizottság elnöke, Cassin René tanár ebből az alkalomból meleg elismerő szavakkal szolt Imbroane Doru dr. sikeréről és illetékes helyen is közbenjárt, hogy Imbroane ösztöndíj segítségével tovább folytathassa főiskolai tanulmányait. Imbroane Doru dr. nagyszerű tanulmányi sikerét bátyja, Imbroane Bujor temesvári közbesült ügyész és a család többi tagja is nagy örömmel fogadta és bizonyára a család ismerőseinek és barátainak körében szintén örömet kelt.

Az angol király gondjai

Az amerikai South-Carolina-egyetem minden esztendőben évkönyvet ad ki a hallgatók tanulmányi előmeneteléről. Ujabbban az évkönyv közölni szokta a legjobb hallgatók fényképét is. Az idén olyan sok bájos leány látogatta az egyetemet, hogy a professorok nem tudtak dönteni, kinek a képét közöljék. Az angol királyhoz fordultok tehát, hogy válassza ki annak a hat leánynak a képét, akiket legszebbeknek talál. Most érkezett meg a király válasza, Kennedy nagykövet útján, az egyetem tanácsához. Öfelsége, írja a nagykövet, rendkívül el van foglalva mostanában, minden idejét letölti a miniszterekkel való tanácskozássa a hadi helyzetből, ezért nem tud időt szentelni arra, hogy az élet könyvet, kedves örömeivel is foglalkozhasson...

A világ legnagyobb gyöngye

Willburn Dowel Cobb kutató Amerikába hozta Keletázsából a világ legnagyobb gyöngygyöngyét. Az óriási gyöngy sulya több mint hat kilogram és 1934-ben találták a Fülöp-szigetecsoporthoz tartozó Palaweh sziget mellett a gyöngyhalászok. A bennszülöttek úgynevezett dajakjaikon halásszák itt a gyöngygyöngyöket s búváraik nyitott szemmel merülnek le a mélységbe, hogy a drága kincsre rejtető gyöngyöket felszínre hozzák. Annak a gyöngyhalásznak, aki ezt a gyöngyöt rejtő óriási kagylót felfedezte, életébe került a felfedezés, mert a hiába akadt és a tengerbe vészett. Végül tizenegy buvárnak sikerült egyesült erővel felhozni a százhatvan kilogram sulyú óriás-kagylót a tengerfenékről. A sziget bennszülött törzsfőnöke szentség gyanánt őrizte az óriási gyöngyöt. Dowel kutatóútja során két évvel ezelőtt érkezett a szigetre. A főnök nagyon barátságosan fogadta. A főnök fia később sulyos maláriába esett és az amerikai tudós gyógyította ki betegségéből.

(—) **Házasság.** Déznai Baba és Gárdonyi István hírlapíró házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

(—) **Betiltott svájci napilapok.** Bernből jelentik: A Neue Baseler Zeitung betiltásán kívül újabb rendelkezésig nem jelenhet meg a Freiheit nevű kommunista napilap sem, amely Németországellenes támadásaival veszélyeztette Svájc semlegességét. A Neue Baseler Zeitungról megállapították, hogy külföldi hatalom szolgálatában állott és nagyobb anyagi támogatásban részesült.

(—) **Chamberlain január 8-án beszédet mond.** Londonból jelentik: Hivatalosan közölték, hogy Chamberlain január 8-án beszédet mond a Mansion Houseban és ezt a beszédet valamennyi angol rádióállomás közvetíti.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Kilburg Mária, Pető József Leó, Cefan Irén Eva, Benda Erzsébet Ilona, Zabaca Ladislau, Ilie Vasile, Kovács János, Tinesi Erzsébet, Feimer Hedvig Mária, Kuhlburg Gellért János, Mettler János, Cotet Doina.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Mihály Margit született Szalay hetvenhárom éves, Lerca Vichenta hetvenhárom éves, Tóth Imre hatvanhat éves vasúti nyugdíjas, Teleaga Ioan negyvenhét éves.

A SZINHÁZ SZILVESZTERE

Hármas pompás szórakozás lesz Szilveszter este a színházban:

Mégis szép az élet operettújdonóság

Fényes kaba rém üsor Malac- és pezsgősorsolás

Két előadás lesz Szilveszterkor: félkilenc és félizenkét óraker a társulat összes tagjainak felléptével

= KÖZGAZDASÁG =

Január végén tul nem hosszabbítják meg az adóamnesztiát

A jövő évben nem lesz adóátvitelzés, hanem új kivetés

Megirtuk, hogy a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben az adóamnesztiára vonatkozó — december 31-én lejáró — határidőt 1940 január 30-ig meghosszabbította, azzal, hogy ezt a határidőt még egyszer nem hosszabbítják meg. A rendelet a következő főbb intézkedéseket tartalmazza:

Amnesztiát kaphatnak a bírságokra mindama adófizetők, akik a törvény második cikkében felsorolt adókkal kapcsolatos benemvalott jövedelmeket, vagy adó- és illetékalapokat 1940 január 30-ig bevallják és az illetékes adóhivatalnál befizetik.

A második cikk szerint az amnesztiát a következő adókra és illetékekre vonatkozik:

- Bármilyen egyenesadóra, amelyekről az egyenesadótörvény intézkedik;
- az adómentes házakra 1935 április 1-én és ezt követő időben kivetett adókra és illetékekre;
- a bélyegtörvényben felsorolt összes illetékekre;
- a forgalmi és luxusadókra;
- az automobiladóra;
- a fogyasztási adókra és illetékekre.

Az amnesztiát tehát csak az itt felsorolt adókra és illetékekre vonatkozik, míg

az aviatikai illetékekre, városi adókra stb. nem vonatkozik.

Az amnesztiát csak úgy vehető igénybe, ha az eltitkolt adó, vagy illetékösszegeket az adózók 1940 január 30-ig bevallják és befizetik. Ez a határidő a részvénytársaságoknál 1940 március 31-én jár le az olyan eltitkolt jövedelmekkel kapcsolatban, amelyek az eddigi mérlegekben eltitkoltak, de 1939 évi mérlegben szerepeltek és bevallanak.

A bevallott adók befizetése esetén nemcsak bírságokat engedik el, hanem még 7 százalékos engedményt (kasszascontót) is engedélyez a pénzügyminiszter. Az amnesztiát a fiscus közegei által már kiderített tételekre nem vonatkozik.

Azok, akik az amnesztiát mellett 1940 január

30-ig sem vallják be az eltitkolt régi jövedelmeket, nemcsak a törvényben előírt bírsággal sújtanak, hanem még

a kiderített adóösszeg fizetési kötelezettségének megfelelő külön bírságot is kötelesek fizetni a Nemzet-

védelmi Alap javára, amely tíz százalékos bírság semmiesetre sem csökkenthető és készpénzben fizetendő be.

Az amnesztiát törvénnyel ellentétes összes törvények és rendeletek hatályon kívül helyezték.

A részvénytársaságok tőkeamattadó, fizetési adó, bélyegilleték, stb. hátralékaikat ugyancsak január 30-ig kötelesek bevallani és befizetni, ezekre a március 31-i határidő nem vonatkozik.

Értesüléseink szerint az 1940. évben nem lesz adóátvitelzés, hanem

a legtöbb adófizető kategóriájánál új adókvetések lesznek,

amelyeket a fiscus részéről részletes vizsgálat fog megelőzni. Eppen ezért nagy fontossága, hogy az érdekeltek a január 30-iki amnesztiás határidőt ne kessék le.

A kültöldön levő devizák felhasználása az import céljaira

A rendelet nem jelenti a fekete tőzsde pártolását. Január 15-én tul nem adnak ki kedvezményes import engedélyeket

Amint már megirtuk: mindazok, akiknek külföldön devizájuk van, importengedélyt kapnak. A közönség körében bizalmatlansággal fogadták a rendelkezést és ezért közöljük, hogy annak egyedüli célja a behozatal megkönnyítése. A Banca Nationala nem kutatja, hogy honnan van a kérelmezőnek külföldi valutája, sőt azt sem, hogy vajon a kérvényező-e a külföldi valuta, vagy másé és ez teljesen megnevezés nélkül marad. A kérelmező kérvényére (amely formuláron adandó) rávezeti: „fără drept de deviza” és a kérvényt minden információ kérése nélkül elintézik. Nincsen szó arról, hogy ezzel a fekete valutázást védnék, mert

a kedvezmény csak január 15-ig marad életben és semmiesetre sem lesz meghosszabbítva.

A cél tehát az, hogy a már külföldön levő diszponibilitások bevonassanak az országba, de új feketeátutalásokat nem lehet eszközölni, mert az már a devizatörvénybe ütközik. Az importengedélyeket azonban kiadják a kérelmezőnek.

Itt említjük meg, hogy az Oficiul Schimburilor szigorú rendeletet adott ki, amely szerint a közvetítők a hivatalban nem járhatnak el. A bankok megbízottai nem tekinthetők közvetítőnek. A vállalatok részéről az igazgatók, cégvezetők és azok a tisztviselők intervénálhatnak akik legalább hat hónapja vannak a cégnél. A Hivatal panaszírókat állított fel és a reklámásokat kizárólag ennél lehet megtenni és az iroda adja meg a szükséges felvilágosításokat.

(=) Csendes a bányai gabonapiac. A kereslet lanya és a piaci árak a következők voltak: Búza 460, ótengeri 420, újtengeri morzsol 360, korpá 330, új zab 500, muharmag 600, tökmag új áru 1.250, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lóheremag 36 és a lucernamag 57 lei kilónként.

— Dollárban kell számlázni a Jugoszláviába menő árut. A nemzetgazdasági minisztérium rendelete értelmében a december 18-ika után Jugoszláviának szállított és szállítandó román export árukért, beleértve a petróleumot is, dollárban kell a számlákat kiállítani.

Nagy Szilveszteri est a Magyar Házban

a Magyar Leányegylet rendezésében este 9 órai kezdettel

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

— Semmit sem gondolok, — szólott Iván növekvő hévvel és vére egyszerre fölpezsdült a leány szokatlan nézésétől, amelyben pedig inkább apró riadás volt, mint az odaadás mohósága. Nem csókolta meg. Csak nem szégyenkeznek?

Isabel karjairól leesett a zsebkendő és a bőrn a vékony karcolás úgy hatott, mint egy elkezdett írás, mint egy nagybetű, amelynek csak fölfelé ívelő vonala indult meg. A szeme elé tartotta és azt nézte figyelmesen.

— Most képes azt hinni, hogy csak azért jöttem ide Párisból, hogy lássam magát? Vallja csak be nyugodtan — türelmetlenkedett a válaszáért, amelyet várt.

Milyen nehéz egy szerelmet ujrakezdeni, ha az idő és a távolság odaáll két ember közé. Valami hiányzik ahhoz, hogy úgy szeressen, mint én — futott át Iván agyán a gondolat, beárnyalódott Iván tekintete s gögösen föl húzta a szemöldökét. Megint csak itt vannak a szavak, ezek az ostoba kis kavicsok, hogy megbotojjunk rajtuk. Isabel mindent leront! És ha tényleg azt hinné, hogy Isabel azért jött ide, hogy újra lássa... Mi van ebben? Regényesség. Lehet-e más jelentősége e pillanatnak, szabad-e más értelmet keresni, mint két villanyos szikra kigyúl és egymásra talál.

Legjobban szerette volna azt mondani neki: ostoba büszkeséged nem hagyja, hogy eláruld magadat. Pedig... Amikor először csókolta meg, azonnal hogy megváltozott a lényed és most, ha megint ugyanezt tennéd, ugyanúgy.

Ezt azonban nem mondta, hanem ehelyett kissé kötekedően, egy lépést hátrálva, így szólt:

— Tudom jól, hogy nem ezért jött, de én mégis boldognak érzem magamat, hogy itt van. És hogy az ősszel elszakadtunk egymástól, nem rajtam múlott, nem is kell mondanom.

— No, lássa! Lásd be — igazította helyre a szavait és a hangja most ismét öntudatosan csengett. Nem tudni, milyen okból, újra tudatában volt följényének. Nem változott meg — alaptotta meg Isabel és sietve hozzátette:

— Barátok voltunk és barátunk maradunk — nevetett a szeme és odaengedte kezét az Ivánéba. Iván olyan gyöngédn, ahogyan csak lehetett, megszorította, kifordította a leány tenyerét, ujjait az ujjai közé kulcsolta, de most már szorított az ujjával, mintha nagyobb bizonyosságot iparkodott volna szerezni e kötélek létezéséről. Az ifjú szemében ismét fölcsapott az a rakoncátlan láng, amely képtelen a mértéktartásra, mint ott Genfben, azon az estén, a víz mellett, de most fényes nappal volt, a lárma átcsapott az udvarról és Isabel, azzal az ösztönös ügyességgel, amellyel a nők mindig ki tudnak bújni egy kényes helyzetből, visszafordult és most már megint azon a helyen állottak, ahol az imént, lehetetlen volt észre nem venni őket.

Iván eszügdőden lehajította a fejét. Nem nézett Isabelre, nem is hallotta, hogy mit mondott a leány, de valahogyan a hangok meleg csengéséből megérezte, hogy a játék még mindig tart, láthatatlan árama forrasítja a levegőt. Egyébként hihetetlenül ostobának érezte magát.

— Milyen szép a mai nap, — sugta oda olyan jelentőséggel, mintha titkot akart volna közölni vele.

Isabel pedig állott, szótlánul, a napfény kergetődzött rajta és lényében valami homályos idegenszerűség volt, mint az északi fény. Lelkéből

kidobott mindent, csak ezt a kagylószerű zsidongást hagyta vissza.

A munka odakünn az udvaron még folyt változatlanul. Botju Chitof észrevette Ivánt és gyorsan odakiült neki:

— Szaladj csak Josa Gerofhoz! Stepánék fenyegetőznek, hogy nem nekünk adják át a rózsát. Szaladj csak, szedd a lábadat és gyere vissza azonnal.

Komoly sürgetés volt hangjában, amellyel nem lehetett szembeszállni. Isabel intett Ivánnak, hogy csak menjen. Később ő is a szobája felé tartott. Megfogadta Darier tanácsát és ledőlt a diványra. Utótt-kopott fekvőhely, molyette, barna szővevényonattal. A fehér csontszegek sorra kihullottak belőle. Isabel egyszerre fáradt lett az autótúttól, az Ivánnal való találkozástól, a nap kiszámíthatatlan bőségétől, az igazolmtól, amely körülvette egész nap. Karját nyaka alá helyezte, behúnyta a szemét és még sem tudott elaludni. A szoba menyezeteről petróleumlámpa csüngött alá, szép, városi bronzlámpa, amelyet bizonyára a plovdivi lakásból hoztak magukkal, néhány más bútorral együtt. A lámpáról a légyfógó színes papírszalagja tekerődzött alá, a rovarok parányi hulláival. A berekesztett ablakon keresztül szüntelenül szí várgott a lárma, de tompán és megszűrve.

Szeret — ábrándozott. — Nem volt egy perce sem, hogy ne szeretett volna — fokozta magában ezt a tudatot jóleső bizonyossággal.

De vajon én?... Lelkében fölmerre Ivánt azzal az eszménnyel, amely homályosan él benne, de amellyel testi formában még nem találkozott. Pironkodott magában. Az elpazarolt éveket, amikor elkezdett „szerelmeket”, de soha sem fejezte be. Mint annyiszor, most is ok nélküli kérdéseket állított fel magának, amelyek jó részét arra vonatkoztak, hogy volt-e egyáltalán értelme az ő megszületésének, a világnak van-e

A spekulabizottság működése

A spekulatörvényt alkalmazó bizottság legutóbbi ülésén több érdekes kérdést tárgyalta meg. Cukorra nézve úgy határoztak, hogy az továbbra is a közszükségleti cikkek listáján marad azért, hogy a készletet és a kiskereskedők adásait ellenőrizni lehessen. A liszt és a kenyér kérdését az ünnepek után újra tárgyalják. Zóbakerült a gyógyszerek árainak ellenőrzése, amely azonban a közegészségügyi minisztérium hatáskörébe tartozik. A növényolajokra nézve maximális árakat határoznak meg. Az új artarifa Anghelescu nemzetgazdasági miniszter lé került jóváhagyás és aláírás végett.

— Az árdragítási jegyzőkönyvek felvétele. A bucarestii ítéletábla II. tagozata döntvényt hozott még a régi árdragítási törvény rendszerében. Eszerint a rendőri hatóság jegyzőkönyvében kifejtette, hogy miért tartja a kereskedő eljárását árdragításnak, a bíróság pedig egyszerűen a jegyzőkönyv alapján hozta meg az ítéletet. Ezt az ítéletet a tábla azzal az indokolással emmissitette meg, hogy a közigazgatási szervek által felvett jegyzőkönyv csak tényállást tartalmazhat, a mérlegelés és a bizonyító eljárás lefolytatása a bíróság szerepe. Ha a bíróság ténybeli és jogi alapnak fogadja el a közigazgatási hatóságnak az ügy érdemét érintő véleményét, úgy a bírósági és végrehajtó hatalom hatáskörének összekeverése áll elő, amiért is az ítéletábla, helyt adva a kihágást elkövető fél felfogadásának, a törvényt séjt, mint felelősségteljes bíróság ítéletét megsemmisítette. (Florea Trana kihágási ügye.)

Sultamyl

Puder, krém és szappan
üdit és szépít

szüksége rá, vagy megfordítva és hogy az a bizonytalan magatartás, vagy állapot, amit „szerelem”-nek neveznek, nem más-e, mint felismerése annak, hogy szükségünk van valakire. Vagy nem több-e, mint szép apránként megszokni valakit, „elvezetni” a változást, amelyet ránk kényszerítenek. Mégis el kellett ismernie magában, hogy az az érzés, amely ringatta a kanapén őt, ha nem is édes és kegyetlen méreg, mint talán a másoknak, de csillapítófőzser, amelytől mondhatni zeneileg zsonganak az idegek. Jó, hogy itt vagyok — lélegzett mélyen és ezt a kellemes közérzést órákon keresztül dédelgette magában.

11.

A beköszöntő este új helyzetnek volt a háttérvonala.

Még nem gyulladtak ki a csillagok az égen, amikor hosszú asztalt terítettek meg a filagória előtti kis közön. Az asztal közepén Montfleury ült, egyik oldalán Botju Chitof, a másik oldalán Isabel. Mellette Iréne, Iván szembe velük, Darier valahol az asztal túlsó oldalán Nestrov és Misu között.

A vacsora bő, de egyszerű ételekből állott. Isabel a főtt, zsiros húsok szagáról azonnal maga előtt látta a tisztáson fortyogó kondorokat és a vörösképi szakácsot, amint bedobáta a húsdarabokat. Most, hogy együtt ültek az asztalnál, viszonylagos nyugalomban, Isabelnek alkalma lett megismerkedni a család többi tagjaival is. Ott ült, magasra fésült hajjal, Iliana, Iréne unokaháza, Misu, egy kövéres fiatalember, óriási alma-arcával. Az asszonyok ugyanabban az öltözetben, amiben napközben dolgoztak, Isabel ellenben virágos ruhát vett magára, áttetsző muszlint, haját vékony kék szalag fonta át; úgy diltzködött fel, mintha előkelő kerti ünepségre kapott volna meghívást.

A jelenlevők mohón láttak neki az ételnek,

de oda sem figyeltek, hogy mit esznek. Isabel Iréne mellett ült. Határozottan szép asszonynak találta s hangjában volt is valami, ami egész lényét meleggé és vonzóvá tette.

Most már egészen beesteledett. A hosszú asztalra szelfogós, kerti lámpákat raktak. A bort hosszányakú üvegekben, parasztleányok hordozták körül.

— Remélhetőleg, mára már befejezték a munkát? — tegette le Isabel Irénet és megnézte közelebről azt a kis arany szívét, amelyet Iréne a nyakában hordott. Iréne kacagott:

— Jó volna... De csak most kezdődik el a haddelhad! Eddig csak lógattuk a lábunkat.

— És ha egyszer befejezték?... — Hetek múlva szabadulunk el innen. És akkor, ha nem akad más, leutazunk Várnába, kifeksziünk a tengerpartra — és, mintha máris itt volna a távozás várt pillanata, könnyedén nyújtózkodott a karjával.

— De azután, faggatta Isabel, — egész télen itthon maradtok? — Mintha nem ment volna a fejébe, hogy ezen a helyen egy életen keresztül lehetséges élni.

— Esetleg. De az is megtörténhetik, hogy Párisban kötünk ki a télen. Iliana Egyiptomba készül.

— Ha majd Párisba jöttök, el ne felejtsetek megkeresni bennünket.

— Természetesen, meglátogatunk.

— Voltál már Párisban? — kérdezte Isabel és közben csendesen mulatott Ivánon, akít egy gőzölög, nagyhasú gazda, — a parasztszövetség elnöke, tudta meg később, — tartott szót.

— Párisban jártam két évig, a Sacré Coeurben. Azt hiszem, eléggé ismerem Párist. Ha egyáltalában egy ilyen nagy várost meg lehet ismerni...

Isabel úgy érezte, hogy ezt a természetes,

BOLDOG UJÉVET KIVAN VEVŐINEK Adesgo HARISNYA ÉS FEHÉRNEMŰGYÁR

SPORT

Mely csapatok képviselik Romániát a KK-ban?

A Középeurópai Kupa Bizottsága január 13 és 14-én Budapesten ülésezik és ez alkalommal döntene arról, hogy melyik ország hány csapattal indul a küzdelmekben. Minden valószínűség szerint Románia két csapattal vesz részt a jövő évi KK mérkőzéseken. Ha a budapesti értekezleten valóban így döntenek, ismét felmerül a kérdés, hogy melyik legyen az a két csapat, amelyek Románia színeit képviselik a KK-ban. Eddig már háromféle terv merült fel. Az első szerint a bajnokcsapat és a Román Kupa győztese, a második elgondolás sze-

rint a bajnokság első és második helyezettje, majd a harmadik terv szerint a bajnokcsapat, a második résztvevőt pedig a szövetség válassza ki. Természetesen ezek a kérdések csak akkor lesznek időszűrűk, ha a budapesti értekezleten úgy döntenél, hogy Románia két csapattal vehet részt.

Si-felszerelések,
Brett-lik, cipők,
Windjacks

A. M. Mülley

Timisoara, I., Str. Solderer 11.

Sporthirek mindenfelől

Az Ujpest csapata győzött Szabadkán. A budapesti Ujpest csapata csütörtökön Szabadkán játszott a Bácska együttese ellen, amelyet 5:2 (3:1) arányban legyőzött.

25 ezer lei fizetést kap Schäffer a Rapidtól. A fővárosi vasutasklub Schäffer személyében új edzőt szerződtetett. A kiváló magyar edző január 25-én kezdi meg működését. Fizetése havi 25 ezer lei.

Harmadik mérkőzését megnyerte a CAMT Görögországban: A temesvári munkásatlétika labdarúgócsapata keleti parttyája során két első mérkőzését Görögországban elvesztette, míg a harmadik mérkőzést megnyerte. A Panathinaikos elleni mérkőzésen 4:2 (2:0) arányú győzelmet aratott. A gólokat Korony, Bindea, Possák és Korony szereztek. Eichler kivédett egy 11-es büntetőt.

minden fontoskodó, nélküli asszonyt nagyon meg tudná szeretni. Iván nő ez, akiben nincs bizonytalanság, nyugtalanító feszültség.

Iván több ízben is kísérletet tett, hogy legalább áthajolhasson Isabelnek, de szomszédja, szavainak váratlan áratásával ismét visszatartotta. Egyelőre élvezte magában a nagyszerű tudatot, hogy Isabel ül ott, szemben, a közelében.

Legelsőnek Botju állott fel az asztaltól, megtörölte szája szélét és engedelmét kért a vendégektől a távozásra. Mintha nem odaszólt volna semmit Ivánnak. Rövidre fogva kezdett az asztal. Már csak Iréne tarított ki Isabel mellett, majd odatelepedett melléjük Iliana is. Édes teremtés volt ez is. Csak beszélni kell velük, közelebről kell megismerni őket. Úgy tetszett Isabelnek, hogy mind a két nő mintha áruhában lenne, amely elformátlanítja a testüket, de ha levetnék gubójukat, rögvest pillangó válna mindkettőjükből.

Semmiestire sem érdektelen emberek — az Iván családja.

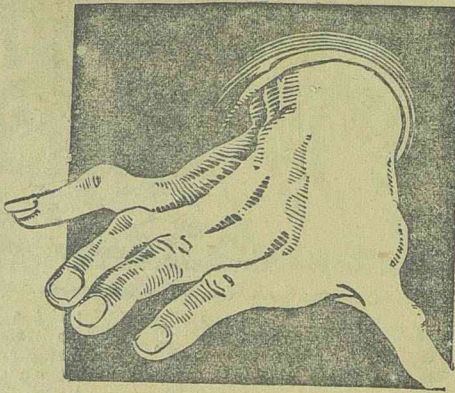
Végre Iván is lélegzethez jutott. A nagy gazda, komótos mozgással felemelkedett és az italosokat jellemző, fesszel főtartással ment a többi után. Iván mentegetődzött: foglalkoznia kellett ezzel a férfival, mert ez itt a főember, minden parasztot a kezében tart. Rajta múlik hát a vásár. Mialatt beszélgettek, Iréne észrevétlenül távozott. Iván hívta Isabelt, hogy jöjjön vele és nézze meg a rózsafőzést. — Boldogan — válaszolt Isabel és intett Ilianának is, akinek azonban egyelőre más dolga akadt.

Az udvaron, a domb szélén, füstölő fályák imbolyogtak és hogy az este ránehezedett a földre, az egész vidék még inkább fuldokolt a rózsairatban. Iván megérintette gyöngéden Isabel kezét és élvezte a hengerház felé, ahol a rózsát főzték.

(Folytatjuk.)

Reumája eltűnik,

ha Urodonal szed, mert ezen fájdalmak okozója, ami a vérkeringési zavarral jár, nem tud annak ellenállni. Kitakarítja a szervezetet a huzavát, amelynek a felgyülemelése idézi elő a guttát, köszvényt, gerincfájást és melyek többek között a reumatikus fájdalmaktól eltorzított végtagokat, valamint a hátgerinc izületeit is megtámadják. Elég, ha esténként egy kávéskanállal, kevés vízben, bevesz. A véredények egészségesek lesznek, ha ezen kurát minden évszakban ismételni fogja.

URODONAL

legyőzi a vérkeringési zavarokat

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY. MEGBIZHATÓ MÁRKA

Februárra halasztották a Téli Kupa döntőit. Az Aradon megrendezett Téli Kupa mérkőzéseinek döntőit a karácsonyi ünnepek alatt kellett volna lebonyolítani. A rendező egyesület úgy határozott, hogy ezeket a döntő mérkőzéseket február 4 és 11-én játsszák le.

Nem változik meg a nemzeti bajnokság jelenlegi beosztása? Az ország sportlapjai megemlékeztek arról, hogy a bajnokság befejezése után megváltoztatják a jelenlegi rendszert és pedig olyképpen, hogy a csapatok két-két tizes csoportban küzdenek a bajnoki címért. Ennek a tervnek azonban a szövetség tagjai ellene vannak és így arra lehet számítani, hogy a terv csupán terv marad. A nemzeti bajnokság B) osztályában küzdő csapatok állítólag mozgalmat indítanak, hogy rábírák a szövetséget a bajnoki rendszer megváltoztatására.

A Rapid jégkorongcsapatának cernăuții és iasi-i vendégjátéka. A Rapid FC jégkorongcsapata Cernăuțiiban és Iasiiban bonyolított le barátságos mérkőzéseket. A Dragos Voda ellen lejátszott mindkét mérkőzés döntetlenül végződött, míg Iasiiban a Rapid 18:1 arányú győzelmet aratott.

Tamila marathoni futóbajnok elesett a finn-országi fronton. A Nemzeti Sport jelenti, hogy Tamila, a kiváló finn marathoni futóbajnok az egyik ütközet során hósi halált halt.

A Ferencvárosi jégkorongcsapatának kettős győzelme Kassán. A Ferencvárosi jégkorongcsapata a karácsonyi ünnepek alatt Kassán vendégszerepelt, ahol első nap 3:0, második nap pedig 9:0 arányban győzött.

Helyreállt a béke a szövetség és a bírőtestület tagjai között. A szövetség és a központi bírőtestület tagjai között felmerült ellentétek kivizsgálására átmeneti bizottságot neveztek ki, amelynek az volt a feladata, hogy kivizsgálja az ügyet. A bizottság munkája eredménnyel járt, amennyiben megállapítást nyert, hogy csupán jelentéktelen félreértésről van szó. Ennek megállapítása után Davila ezredes, szövetségi alelnök és Denis Xifandor bírőtestület elnöke megbeszélést folytattak, amely teljes sikerre vezetett. A megbeszélés értelmében a szövetség nem fogadta el a bizottság tagjainak lemondását. Ezzel a kapcsolásban Davila ezredes úgy nyilatkozott, hogy egyáltalán nem volt szó olyan ellentétekről amelyek indokolták tették volna a lemondás elfogadását. Xifandor Denis pedig kijelentette, hogy sajnálatos félreértésről van szó, amely azonban megszűnt és a vissza itasító határozat értelmében ugyanaz a zavartalan új viszony van a szövetség és a központi bírőtestület között, mint azelőtt.

Rádió

SZOMBAT, DECEMBER 30.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizálásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Hanglemek. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Déli hangverseny. 14: Rádió újság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások. Radio Romania. 18: Országórák órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: Szimfonikus zene. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.15: Felicia Volanescu-Ionescu énekel. 20.40: Rádió újság. 21: A rádió postája. 21.15: A rádió szalonzenekarának hangversenye. 22.10: Rádió újság, sporthírek. 22.30: Millöcker és Lehár hanglemek. 23: Könyvi zene hanglemezről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg? 13.12: Farkas Ilonka énekel. 13.40: Hírek. 13.55: Hegedű hangverseny. 14.30: Operettrezletek hanglemezről. 15.30: Hírek. 17.15: Szilveszter. Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Kamarakórus. 18.45: A Rádió postája. 19.15: Hírek. 19.25: „Szeressük a magyar ipart”. Csevegés. 20.45: Svéd Sándor magyar nótákat énekel. 21.35: „Kassai csillagok.” Móríc Zsigmond elbeszélése. 22.05: „Magyar őnismeret.” 22.10: Wehner Tibor zongorázik. 22.40: Hírek. 23.10: Hanglemek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.20: „A pillangók költője.” Előadás. 21.50: Zenekari hangverseny. 22.40: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júli. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közzelhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Ștefan cel Mare. — Nőgrády-trafik, (Corse mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—18.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Állást keres

Perfekt bejáró szakácsnő román, főzéshez is értő, azonnalra állást keres. Címetek IV., Str. Pop de Basesti 21. Házmesterhez leadni. 1845

Ruhavarrást, vagy alakítást olcsón pontosan és szépen vállalom. I., Str. Mercii 3. I. em. udvari lépcső, Skabla Erzsi. 1342

Lakás

Kertes villa, áll ötszobás lakásból, vilamos megálló mellett, aszfalt-úttal megfelelő áron kiadó. Érdeklődni lehet 11—31 telefonszám alatt.

Adas-vétel

Kozmetikai gőzölő, bécsi gyártmány, alig használt, olcsón eladó. Érdeklődni A. B. C. hírlapirodában. 1867

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögletes telekönnyezett telek házzal. Üzletnek igen alkalmas. Közlekedés kiadóban. 1864

Diófurniros rádióasztalka sürgősen megvételre kerestetik. Címetek kérem ármegjelöléssel a kiadóba leadni. 1865

Lábszák elsőrangú prémbélessel, olcsón eladó. II., Str. Petre Tegle 1. I. em. ajtó 6. 1867

Zongora fekete, rövid, keresztűros, bécsi gyártmány, azonnal eladó. Cím a kiadóban. 1969

Kocsibunda végig prémmel bélelt, jó állapotban eladó. II., Str. Petre Tegle 1. I. em. ajtó 6. 1866

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle krémeket, krémeket, krémeket és krémeket, háróm színben. Kaparató kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brătianu.

Különjele

Fehérnemű javítását és stoppolást vállalom. I., Str. Palanca 1. I. emelet 10 szám. 1987

Legmagasabb áron

értékesítheti arany- és ezüst ékszereit és szinte ingyen jut modern ékszerhez, ha azokat nálunk becsereleli. Solidaritateret is adunk!

„CHRONOMETER“

I., Str. 10 Mai 3 sz., a Moravetz-könyvkereskedés mellett.

Hirdessen a Déli Hírlapban.

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. N. e. Arad

Derűlátással fogadták Londonban és Párisban Hitler vezérkancellár pénteki beszédét

Lengyelországban nem sikerült a nyugtalanságot levezetni
Amerika hűvös tartózkodással kísérte Hitler
nyilatkozatait

Roosevelt és Chamberlain a jövő héten válaszolnak

Válaszúton a lengyel külpolitika

Londonból jelentik: Az angol sajtó megállapítja, hogy a két egyezmény felbontása nem hozott különösebb meglepetést az angol politikai körök számára. Hitler német birodalmi vezér eme elhatározása gyakorlatilag nem sokat változtatott a helyzeten. Megállapítják, hogy Hitler beszédében nem foglalkozott egyetlen szóval sem az angol védkötelezettség bevezetésével és a Szovjetországgal folyó tárgyalásokról sem emlékezett meg.

Azt hiszik, hogy a beszéd bizonyos ajtókat nyitva hagyott. Tény azonban az is, hogy a beszéd elhangzása után a londoni tőzsdén az értékek és a fontsterling emelkedett.

Hitler kancellár beszédéről az angol sajtó általában azt állapítja meg, hogy a kancellárt nem nyilatkozatai, hanem tettei után kell megítélni. Olyan mértékben, ahogyan nyitva hagyta a kapukat a tárgyalásokra, Anglia hajlandó az általános helyzetet megbeszélni Németországgal. A Times a Führernek azon kijelentéseire, hogy egyetlen nép jogát sem sértették meg, emlékezett arra a módszerre, ahogyan Csehszlovákiával elbántak. Nagybritannia felfegyverkezése tovább folyik és mindaddig tart, amíg nem lesznek birtokában olyan eszközök, amelyekkel vállalt kötelezettségeit teljesítheti.

Churchill: „A szavak nem elégségesek“:::

Londonból jelentik: Churchill rádióbeszédet mondott, amelyet Amerika számára is közvetítettek és ebben megállapítja, hogy Hitler kancellár beszéde bizonyos javulást tüntet fel az előző beszédében használt hangnem és minőség tekintetében. Churchill szerint ezt a javulást Roosevelt üzenetének lehet köszönni, valamint annak is, hogy Európában kölcsönös biztonsgági szövetségek létesültek, Franciaországban a politikai helyzet kiegyensúlyozódott és Nagybritannia fegyverkezése fokozott ütemben folyik. Churchill hozzátette még, hogy tisztában kell lenni azzal, miszerint a szavak nem elégségesek ahhoz, hogy a bizalmat ismét helyreállítsák, különösen, ha azokat tettek nem követik. A kancellár beszédéből azt a következtetést lehet levonni, hogy Hitler Lengyelország elszigetelésére törekszik. A beszéd legfontosabb része a német-lengyel megnevezési szerződés felmondása volt és egyedül ez a rész nyugtalanító.

Moszkvában nem látják a beszéd békülékeny szellemét

Moszkvából jelentik: Hitler kancellár beszéde semmiféle meglepetést nem keltett Moszkvában, ahol megállapítják, hogy az angol-német flottaegegyezmény és a német-lengyel megnevezési szerződés felmondása újabb bizonyítéka azoknak a kötelezettségeknek az értéke felül, amelyeket Németország vállalt. Ugyanezen körök megállapítják, hogy a beszéd következtében parancsoló szükségessé vált a békét szerető országok minél szorosabb együttműködése.

„Hitler nem vállalja a háboru kockázatát“

A Daily Telegraph szerint Hitler követelése a gyarmatokra, Danzigra és a korridoron átvezető útra vonatkozik. Ezek a követelések nem érik meg a háborút és

ha így áll a helyzet, miért ellenzi egy konferencia összehívását?

A Daily Express azt állítja, hogy egy erősen felszerelt Anglia semmit sem kockáztat, ha tárgyalásokba bocsátkozik Németországgal. A Daily Herald megállapítja az, hogy

Hitler beszéde nem keltett olyan benyomást, mintha egy ember magára merné vállalni a világháború kockázatát.

A News Chronicle szerint Hitler kísérlet tesz, hogy Lengyelországot elszakítsa szövetségeseitől és kibéküljön Angliával. Olyan magatartást vesz fel most Lengyelországgal szemben, mint annak idején Csehszlovákiával szemben.

Először elválasztani kívánja barátaitól, hogy azután erőszak alkalmazásával behódolásra kényszerítse.

**A BESZÉD SZÉT AKARJA VÁLASZTANI
A DEMOKRATA ÁLLAMOKAT?**

A Havas ügynökség jelentése szerint a francia mértékadó körökben nem keltett semmiféle meglepetést Hitler tegnapi elhangzott beszéde, mert az megfelelt a várakozásnak. A kancellár nem fogja elérni azt az eredményt, amit beszédének békülékeny szellemével akart, hogy tudniillik a demokratikus államok népeit elválassza kormányaiktól, valamint a kisállamokat elidegenítse a nagy demokrata hatalmaktól. Ami a német-francia viszonyt illeti, a beszéd semmiféle változást nem hozott.

A Petit Parisien kiemeli azokat a különbségeket, ahogyan egyes államokat kezelte beszédében a kancellár.

Angliával és Lengyelországgal szemben elengedhetetlen volt a hang, Franciaországgal szemben szelíd.

A diktátor kétségtelenül kísérletet tett a Páris London-Varsó háromszög egyetértésének megbontására.

Az Excelsior a tengerészeti egyezmény felmondásával kapcsolatban megállapítja, hogy a legjobb módszer az angol nép meggyőzésére, hogy milyen kitűnő lépés volt Chamberlain részéről az a válasz, amelyet Roosevelt üzenetére adott. Bizonyosra vehető, hogy

a semlegességi törvény revíziójával kapcsolatban nem marad el a hatás.

**AZ ANGOL ÁLLASPONT SZERINT HITLER
NEM VIETTE KENYÉRTŐRÉSRE A DOLGOT**

Londonból jelentik: Azt a tényt, hogy Hitler beszédét a birodalmi kormány soron kívül eljuttatta, nagyon értékelik itteni körökben. Ugy tudják, hogy

a brit kormány a német emlékiratra válaszolni fog.

A Reuter ügynökség értesülése szerint a tengerészeti szerződés felmondását nem tekintik nagyon súlyos dolognak, ha sikerül egyezményt kötni egymás kölcsönös tájékoztatására a tengeri építkezések dolgában.

Londoni vélemény szerint

Hitler beszédében nyitva hagyta az ajtót a nyugati hatalmakkal való békés meggyőzés számára.

A beszéd hivatalos körökben kellemes meglepetést keltett, mert a német sajtónak az utóbbi időkben tanúsított támadó magatartásából következtetve arra számítottak Londonban, hogy Hitler Rooseveltnek adandó válaszában kenyértörésre viszi a dolgot a tengely és a nyugati hatalmak között. Megállapítják, hogy ez nem történt meg, ellenkezőleg,

Hitler újabb alkalmat adott arra, hogy a fennálló kérdések békésen elintéződhessenek.

Az angol külügyi hivatalban tegnap este tartózkodással nyilatkoztak a beszédéről, de elismerték, hogy az nagyjelentőségű, főként azért, mert Németország továbbra is békés és barátságos viszonyt kíván Angliával és Franciaországgal. Ugy tudják, hogy

Chamberlain a jövő hét elején válaszolni fog Hitler kancellárnak. Roosevelt is válaszolni fog valamilyen formában.

Általában azt hiszik, hogy a köztársasági elnök válasza vasárnap hangzik el a newyorki világtájkiallítás megnyitása alkalmával mondandó beszédnek keretében.

Már csak május 8-ig tart a

Budapesti Nemzetközi Vásár

1500 kiállító, 9 külföldi állam részvételével. — Saját rádióleadó-állomás. — Divatszínház. — Számos ipari és közüzemi külön csoport

50% utazási kedvezmény

Érvényes: Magyarországon Budapestre április 18-tól május 8-ig, vissza április 28-tól május 18-ig. A 37 külföldi államban érvényes vasúti és egyéb menetdíjkedvezmények részleteit a vásárigazolvány ismerteti. Érvényes útlevelel és vásárigazolvány felmutatása ellenében

vizummentes határátlépés április 18-tól május 8-ig.

A vásárvizum május 18-ig jogosít bárkit magyarországi tartózkodásra. Vásárigazolvány egyenkint 120 leiert kapható a „Romania” utazási iroda és a Wagons Lits-Cook iroda összes fiókjainál

1939. május 1.

KEDDEN május hó 2.-án kezdjük az olcsó selyem árusítást

eladásra kerülnek nagymennyiségű imprimé- és fehérműselymek, valamint nyári szövet- és mosóárúk

DORNHELM JENŐ R.T.

TEMESVÁR, I., Bulevardul I. G. Duca 3.

A német és olasz sajtó megvilágítása

Berlinből jelentik: Az egész német sajtó a Führer pénteki beszédének hatása alatt áll és annak világpolitikai jelentőséget tulajdonít. A Berliner Lokalanzeiger azt írja, hogy

a beszéd elhangzásáig a Rooseveltt és embelei által teremtett háborús pszichózis alatt éltek százezrek.

Hitler beszéde megtisztította a légkört és megerősítette a béke fenntartásának lehetőségét.

A Messagero Hitler beszédéről megállapítja,

hogy az nagymértékben hozzájárul a béke művének megerősítéséhez igazságossága által. Ez a beszéd szerény volt és nem zárja ki az ésszerű egyezség megkötését. Nyitva hagyott minden ajtót a tárgyalásokra. Ha Anglia megváltoztatja magatartását Németországgal szemben, nem lesz nehéz egy sokkal jobb egyezményt kötni, mint amilyen a flottaegyezmény volt.

Lengyelország nagy hibát követne el, ha nem fogadná el a kancellár által rendkívül komolyan felajánlott javaslatát.

A lengyel hadsereg nem szerel le és a danzigi kérdésben változatlan az álláspontja

Varsóban a helyzetet súlyosbodottnak látják

Illetékes lengyel helyen kijelentették, hogy a lengyel kormány megértéssel fogja tanulmányozni a német emlékiratot és arra megadja választát. Hangsúlyozzák Lengyelországnak is azt az akaratát, hogy békés viszonyt akar fenntartani Németországgal és jóakaratot tanusít a két ország közötti függőben levő kérdésekkel kapcsolatban, elsősorban pedig azok tekintetében, amelyek a folyosón át vezető utakra vonatkoznak. Másrészt azonban hangsúlyozzák, hogy Lengyelország nem fogja elismerni a befejezett tények és a német keleti politikában érvényesülő úgynevezett „nyomás” politikáját.

A lengyel képviselőház üléseit 30 napos szünet után május 5-re összehívták.

A Daily Telegraph tudósítója szerint Lengyelország fenntartja teljes mértékben katonai előkészületeit. A lengyel főváros hivatalos körében nagyon neheztelnek azért, mert Lipski berlini lengyel nagykövete április 6-ika óta képtelen volt találkozni Hitlerrel, vagy akár Ribbenropplal.

Varsóból jelentik: A lengyel kormány a következő hivatalos nyilatkozatot adta ki:

„A német kormány által használt módszerek értelmében Lengyelországnak a német memorandumra adandó választát egyidőben fogják közölni rádió útján a nyilvánossággal, amikor Berlinnel.

A lengyel hadsereg lapja a Pólszka Sbrojna a politikai eseményekkel foglalkozva a következőket írja: A hivatalos lengyel politika, elvben hajlandó felvenni a tárgyalásokat a német-lengyel viszony békés rendezéséhez. Ennek első feltétele az, hogy a tárgyalásoknak befolyás és fenyegetésmentes légkörben kell folyniuk.

Lengyelországnak Danziggal szembeni álláspontja ismeretes.

Ez abból a tényből folyik, hogy a város a Visztula torkolatánál, tehát lengyel folyó mentén fekszik. A lap azzal fejezi be cikkét, hogy a német-lengyel megemlékezési egyezmény felmondásával Hitler lényegesen súlyosbította a birodalom helyzetét.

Amerikában kedvezőtlen benyomást keltett a berlini beszéd

A Newyork Times szerint Hitler a világhatalmat akarja elérni. Rooseveltt elnök egy kis részben nyitva hagyott kaput lát

Washingtonból jelentik: A miniszterelnökség még mindig nem kapta meg Hitler beszédének hivatalos szövegét, miként azt német hivatalos helyen jelentették. A berlini amerikai nagykövetség vezetőjével közölték, hogy ez a beszéd válasz lesz Rooseveltt üzenetére.

Hivatalos helyen megtagadtak minden választ arra nézve, hogy milyen intézkedése

A lapok közlik, hogy Rooseveltt, aki tudvalegőleg ágyban fekvő hallgatta végig Hitler beszédét, a beszéd elhangzása után felhívta telefonon Páriszt és húsz percen át tanácskozott Daladier miniszterelnökkel. Közlik a lapok Rooseveltt nyilatkozatát is, amely röviden így hangzik:

— A berlini beszéd egy kis részben nyitva hagyja az ajtókat a tárgyalások számára. Az elnöknek ezt a kijelentését úgy értelmezik politikai körökben, hogy Rooseveltt lehetőségnek tartja a tárgyalások felvételét.

ket fog fogantatosítani az Egyesült Államok kormánya,

ha Németország tényleg ezt a beszédet szánta válasznak. Az amerikai lapok kiemelik azokat

a támadásokat, amelyeket Hitler Roosevelttel szemben használt.

A Reuter ügynökség megbízható forrásra hivatkozva közli, hogy Rooseveltt rádió útján fog Hitlernek válaszolni.

Az amerikai lapoknak Hitler kancellár beszédéről az a véleményük, hogy

nincs nagy remény a közvetlen tárgyalások felvételére.

Az amerikai sajtó azt a meggyőződését fejezi ki, hogy Németország részéről azonnali támadás nem következik. A Newyork Herald azt írja, hogy Hitler továbbra is fenntartotta valamennyi el nem ismerhető követeléseit.

A szavak keveset jelentenek — írja a lap — és csak a tények a fontosak.

Hogy mit hoz a jövő, egyelőre bizonytalan. A beszéd se nem javított, se nem rontott a helyzeten.

A Newyork Times az élettér elméletét bírálja és azt állítja, hogy a kancellár nem a kereskedelmi ügyek rendezését, hanem a világ feletti uralmat akarja elérni.

ELLENTÉTES MUSSOLINI ÉS HITLER MAGATARTÁSA

A Gazetta Polska foglalkozik azzal a hatással, amelyet Hitler kancellár a lengyel kormányra híván gyakorolni. Megállapítja, hogy

azokat a módszereket, amelyeket Lengyelországgal szemben kíván alkalmazni, minden lengyel csak elutasíthatja.

A beszédben közölt javaslatok nem voltak ismeretesek a lengyel közvélemény előtt. A pressziós módszereket siker nem fogja kísérni. Aki Lengyelországgal tárgyalni akar, annak már előre le kell mondania az erőszakos eszközökről. Lengyelország épp úgy, mint bármely más ország megfelelő választ fog adni minden olyan kísérletre, amely egyoldalúan kívánja rendezni a vitás kérdéseket. A lap kimutatja a Mussolini és Hitler beszéde között fennálló különbségeket.

Minden beszéd negatív választ jelent Rooseveltt üzenetére.

Az 1942 évi kiállításra való hivatkozással Mussolini a tartós béke szándékát akarta dokumentálni, míg ugyanekkor

Hitler felmondja a békés egyezményeket, amelyeket Angliával és Lengyelországgal kötött.

KEDVEZŐ VOLT LENGYELORSZÁGNAK A VEZÉRKANCELLÁR ÚJABB AJÁNLATA

Berlinből jelentik: A Hamburger Fremdenblatt a Führer beszéde után adódott lengyel-német viszonyt taglalva, többek között a következőket írja: A Reichstagban elhangzottakra kiváló lengyel válasz valamennyi közül a legmeglepőbbek.

A jövő fogja megbizonyítani, hogy okos cselekedet lett volna azon lengyel körök álláspontja, amelyekben már most kijelentették, hogy Lengyelországnak nincsen szándékában újabb ajánlatot tenni a birodalomnak, más szóval visszautasítja a feléje nyújtott kezét.

A történelemben igen ritkán ismétlődnek hasonló kedvező helyzetek. Kétségtelen, hogy most Lengyelországon van a választás sora. Lengyelország egyedülálló alkalmat hagyott kiaknázatlanul, hogy véglegesen rendezze helyzetét a birodalommal.

A JÖVŐ HÉTEN DÖNT ANGLIA AZ ÚJABB SZOVJETAJÁNLAT FELETT

Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelenti, hogy Maiski londoni szovjetnagykövet visszatért az angl fővársba és kijelentette, hogy moszkvai megbeszélés után Anglia és Szovjetorszország tovább haladhatnak a kölcsönös megállapodás felé. A szovjet kormány csak azt óhajtja, hogy

miként ő vállalja Franciaország és Anglia szomszédos kisállamainak védelmét, úgy a nyugati demokráciák is vállalják el az ő nyugati szomszédainak védelmét és szálljanak sikkra, ha bármelyiket támadás fenyegetné. Ha Anglia elfogadja ezt a javaslatot, úgy a szovjet hajlandó lesz széleskörű katonai szövetséget kötni vele.

A Times szerint Japán számára Maiski útja fontos esemény. Ha ugyanis a szovjet csatlakozik a kölcsönös védelmi rendszerhez, akkor

Japán kötelességeit a tengelyhatalmakkal szemben igen súlyosan fokozódnak.

Az Evening Standar azt írja, hogy az angol kormány tanulmányozza a szovjetkormányának Sir William Seet útját tíz nap előtt elküldött javaslatait. Ezekre a kormány még nem válaszolt és ellenjavaslatokat sem tett. Valószínű, hogy a jövő hét elején e kérdésben határoznak.

EGYRE TART A HATALMAK HADHAJÓINAK KONCENTRÁLÁSA A FÖLDKÖZLI-TENGEREN

Tangerből jelentik: A Leipzig nevű német cirkáló megérkezett Tangerbe és ugyanakkor torpedórombolóhajók és német tengeralattjárók a spanyol Ceuta kikötőben vetettek horgonyt. A napokban várják a Graf Spee únceloshajót, hat tengeralattjárót és egy torpedórombolót érkezését. A Köln nevű cirkáló május 2-ig Algésirasban marad.

Párisból jelentik: A Provence nevű páncélos az Emile Bertin cirkáló és három torpedóhajó tegnap Gibraltárba indult, ahol a francia flottának még 14 más egysége tartózkodik.

„A román-francia viszony bensőségesebb, mint valaha”...

Gafencu külügyminiszter befejezte párisi tárgyalásait, amelynek során tárgyalta a külföldi követekkel. Meleg hangú táviratváltás lord Halifax és a román külügyminiszter között

Párisból jelentik: Gafencu külügyminiszter szombaton valóságos konzultációt tartott a nagykövetekkel — írják a francia lapok. — A külügyminiszter a Balkán-szövetség államainak követein kívül hosszasan tanácskozott Bullit amerikai nagykövettel, majd pedig fogadta a Havas-ügynökség diplomáciai munkatársát, akinek a következő nyilatkozatot tette:

— Mély hatást gyakorolt rám az a meleg fogadtatás, amelyben részem volt. Utazásom információs jellegű és nem megállapodások kötése a célom. A francia-román viszony sokkal bensőségesebb és bizalomteljesebb, mint bármikor is volt, mert a két baráti ország között sem-

miféle nézeteltérés nincs. Gentin kereskedelmi miniszterrel is beszélgetést folytattam abból a célból, hogy a két ország közötti kereskedelmi viszonyt minél jobban kimélyíthessük.

GAFENCU ELNYERTE A PÁRISI KÖRÖK ROKONSZENVÉT

Valamennyi párisi lap első oldalon foglalkozik Gafencu párisi látogatásával, leközi a román külügyminiszter fényképét és közli a programot is azokról a megbeszélésekről, amelyeket a román külügyminiszter Párisban fog folytatni. A lapok a legmelegebb hangon írnak Romániáról és Románia külpolitikájáról, amelynek

végso célja a békés együttműködés valamennyi országgal.

A Petit Parisien rámutat arra, hogy Gafencu legteljesebb részletességgel beszégette a román álláspontot. Az Epoque szerint megállapítható, hogy Gafencu párisi tartózkodásának első napján elragadta mindazokat a személyiségeket a intelligenciájával és kellemes modorával, akiket megbeszélései voltak.

TÁRGYALÁSOK A KÜLFÖLDI KÖVETEKSEL

Tatarescu párisi román nagykövet pénteken villásreggelit adott Gafencu tiszteletére, amelyen a politikai és diplomáciai élet előkelőségei a hadsereg vezetői, a kormány tagjai Daladieri az élen, számos parlamenti személyiség, a londoni, liszaboni, berlini és más országok követei is a sajtó képviselői vettek részt.

Péntek délután a román külügyminiszter Gentin kereskedelmi miniszterrel tárgyalta. E később Lukasevics lengyel nagykövetet fogadta, ezt követően pedig együttes megbeszélés volt török, görög és jugoszláv követekkel.

HALIFAX ÉS GAFENCU TÁVIRATVÁLTÁSA

Gafencu külügyminiszter elutazása után az alant tartalmú táviratot küldte Halifax lord angol külügyminiszterhez:

Mielőtt elhagynám Angliát, ki akarom jelezni Excellenciának mély hálámért azért a meleg baráti és bizalomteljes fogadtatásért, amelyben az angol kormány és Excellenciád részesített. Rövid tartózkodásom alkalmat nyújtott arra, hogy Angliát és Romániát összefüggő baráti összeköttetések még mélyebbek legyenek és mindezekért hálámért fejezem ki Excellenciának.

Gafencu.

Halifax lord választávirata így hangzik:

Köszönetem fejezem ki Excellenciának azért a melegséget táviratért, amelyet Angliából való távozása pillanatában hozzám intézett. Az országainkat érdeklő kérdések megbeszélésére igen kellemes alkalom volt Excellenciának angol utja Nemcsak a magam, hanem a angol kormány számára is. Ezek a megbeszélések nemcsak megerősítették az angol-román barátságot, hanem nagyban hozzájárultak az általános helyzet tisztázásához. Biztosíthatom Excellenciát a legmelegebb együttműködésről.

Lord Halifax.

Az idei szezon leggrandiózusabb filmsikere!

A bucarestii Capitol-mozgó húsvéti szenzációja! A francia filmgyártás büszkesége, 100 legnagyobb sztárral

Sanghai dráma

Részletek az 1938-as japán bombázásról, G. W. Pabst rendezésében. Főszerepben:

INKIJINOFF, LOUIS JOUVET

A legérdekesebb és legértékesebb keleti tárgyú filmek, amely az igazi valóságban tárja elénk Kínát, az ő titokzatos misztikumával

SCALABAN

Vas. d. e.
11 órákor

KÉMEK KÉMEK ELLEN

OLGA TSCHECHOWA és KARL LUDWIG DIEHL — Olcsó matiné helyárrakkal!

Csak azért is...

Irta I. W. HAYCRAFT

Bolton a háza verandáján állt a fiával, Harryval, aki a gazdasági főiskola elvégzése után hazajött, hogy apjának a gazdaság vezetésében segíddék.

— Kedves fiam, — mondta az öreg ur — meg vagyok győződve, hogy a te elméleti tudásod az én sok évi tapasztalataimmal összeforodva, lendíteni fog gazdaságunk fejlődésére. De hosszasan, nehéz munka nélkül egy csapásra megduzzadhatók a gazdaság hozamát, ha Marshallék nagyszerű öntözberendezéseit bekapcsolhatók és használhatók.

— Mi ennek az akadályja? Nem kísérelted meg, hogy Marshall Francis-al valami megállapodásra juss?

— Többször beszéltünk vele erről, de mások a tervei. Emlékszel Clairere, Marshall lányára?

Harry összeráncolta a homlokát:

— Emlékszem egy rakoncátlan kislányra, aki a lábujját mindig átadta a mi kertünkbe. Fésületlenül kis vadóc volt.

— Elfelejtetted, hogy azóta öt év telt el. De majd meglátod, ha találkozol vele — felelte Bolton és ravaszul mosolygott.

Harry türelmetlenül jegyezte meg:

— Ne haragudj, kedves apám, de nem szeretem a titokzatoságot. Mond meg világosan, hogy mi köze Marshall lányának a birtokuk öntözberendezéséhez és csatornázásához?

— Egyszerűen az, drága fiam, hogy Claire a vidék legbájosabb lánya, ha tehát a te helyedben volnék, nem sokat gondolkoznám azon, miképp egyesítem a két birtok előnyeit egymással, hanem feleségül venném Clairet. Vele együtt a nagyszerű Marshall gazdaság a hatalmunkba kerülne, mert Claire az öreg egyetlen gyermeke.

— Nem szívesen okozok neked csalódást, kedves apám, de nem felel meg az izlésemnek, hogy a gazdaságunk öntözési problémáját házassági ter-

vekkal kapcsoljam össze. Különben sem szándékozom még megnősülni.

Körülbelül ugyanebben az órában a szomszéd birtok földjén Marshall sétálgatott a lányával, Claire-el és ugyanerről a kérdéssről beszéltek.

— Hazaérkezett Bolton fia, Harry. Szép szál legény és nagyon elegáns fiú. Azt hallom, elsőrendű képzettségű gazda. Ha a két birtokot egyesíteni lehetne, nagyszerűen egészítenék ki egymást. Gondolj erre, ha a fiuval találkozol. Biztosra veszem, hogy ha megtetszik neked, amilyen okos lány vagy, újjad köré tudod csavarni.

— Apám, nem gondolok még házasságra, — felelte a lány — vissza akarok menni Londonba, hogy a festészetben tökéletesísem magam. Semmi hajlamot nem érzek arra, hogy egy jobbfejta kertészlegény mellé letelepedjem gazdaszonykodni.

Marshall szomorúan rázta a fejét, de nem felelt tovább a kérdésre.

Amikor pedig néhány nappal később a fiatalok véletlenül összekerültek, azonnal kiütköztek a háború. Claire az autóján a városból jött hazafelé és hogy az utat megrövidítse, az országútról egy dűlőntra fordult be. Hirtelen a motor felmondta a szolgálatot. Claire jól tudott vezetni, de az autószerkezetével nem volt tisztában. Kutatott, keresgált egy félóra hosszat, de nem tudta a baj forrását megtalálni. Ezen a dűlőntra alig volt forgalom és így az a veszedelem fenyegette, hogy órákig elterthat, amíg valaki arra jön és kimenteti a zavarából.

Hirtelen autó zaját hallotta és már messziről megismerte Marshall jellegzetes sárga színű autóját. Egyszerűen Harry ült az autón, Claire azonnal felismerte, noha öt év óta nem látta. Amint odaért hozzá, leszállt az autóról, megismerte a lányt és fagyos hidegséggel kérdezte:

— Valami hiba zavarta meg az utját? Ha megengedi, segítségére lennék.

— Kérem, küldjön ide a legközelebbi garázsból egy szerelőt — felelte Claire gögösen, de Harry már odalépett az autóhoz, felemelte a gép fe-

delét, öt perc alatt meglátta a hibát és a gép újra menetképes volt. Erre hidegen köszönt, a lány pedig majdnem neveletlen közömbösséggel valami közönségszót mormogott és azzal elváltak.

Másnap a tengerben találkoztak. Harry messzire beuszott, de a véletlen újra összehozta őket. Ugyanis Claire, hogy fiút az uszási tudományával lefőzze, messzebbre uszott be a tengerbe, mint amennyit az ereje elbírt. Harry, aki közben már a part felé uszott, észrevette a bajt és... egy perccel sem korábban, mint ahogyan szükséges volt... kimentette Claire-t, a hullámok közül, amelyek már a feje felett csaptak össze.

A lány ducéasan fektült a parton a homokban, miután magához tért. Kénytelen volt Harrynak a megmentését megköszönni, de hozzátette:

— Harry, mint régi ismerősök jó pajtások lehetnénk, ha egy félreértést sikerülne kiküszöbölni. Ki kell jelentenem, hogy nem szándékozom férjhez menni, kettőnk házasságának terve csak az apámtól ered. Londonba térek vissza, műtermet bérelek és festeni fogok. Ez a programom.

Harry hangosan elvevete magát:

— Drága Claire, köszönöm a kosarat, de ki kell jelentenem, hogy nem kértem a kezét. Az őszinteségre hasonló nyíltsággal felelek: az apám is erről a házasságról álmodozik, de én nem szándékozom megnősülni.

A lány kezét nyújtotta a fiu felé:

— Akkor minden rendben van. Most, hogy ezt tisztáztuk, valóban kár volna, ha nem tudnók ezt a pár hetet, amíg együtt vagyunk, kellemesen eltölteni.

És ezen az alapon létrejött a kettőjük közt a szoros fegyverbarátság az apák házassági merénylétével szemben.

Délután most már teljesen lelki nyugalommal teniszeztek, délután Harry yachttján vitorlázta a tengeren, este a kaszinóban táncoltak és alig telt el négy hét, halálisan beleszerettek egymásba. Az ötödik héten, de csak szigorúan titokban, hogy az apák ne diadalmaskodjanak, eljegyezték egymást.

ASSZONYOKNAK

Erről... arról...

Irtá: Bozay Margit

MIÉRT SZAKIT A FÉRFI?

A legtöbb szerelem már elindulásában hibás. És főként a nő részéről, aki minden szerelemről azt hiszi és akarja, hogy az örök időre szóljon. Holott tudnia kellene, hogy a legtöbb férfi nem akarja ezt. Dehogy... Ezután még tized, huszat, ötvenet akar.

Csoda hát, ha nem értik meg egymást? Sőt, az volna csoda, ha valami véletlen folytán egyszer megegyeznének és vagy a férfi értené meg a nő mindjire szóló vágyát, vagy a nő törődne bele a férfi kalózkodásába.

Ez azonban még évszázadokig álom. Álom, mert egyelőre, sajnos, még ott tartunk, hogy a férfi kalózkodik, a nő meg sir, lázong, kétségbeesik és mint elromlott gramofonlemez, folyton azt ismétli: miért? miért? Miért nem szeret, amikor szeretem? Miért hagyott el, amikor mindent megtettem érte? Miért nem kellek neki, a mikor szép vagyok, okos, jó. Miért? Miért?

És nincs felelet. Legalább is a nő szerint nincs. Mert a férfi szerint persze van. Nagy és Fontos. Az, hogy ő kiélte már azt a szerelmet. Neki az már nem adhat semmi újat, semmi ismeretlent. És különben is, hát igen... elég volt belőle. Jöhet az új...

Ez azonban csak a vége már. A befejezett és lezárt dolog. Eddig — és ez végtelenül fontos — hosszú az út. Mert attól a pillanattól kezdve, hogy a szakítás gondolata a férfiban nyugtózni kezd, addig, amíg tényleg visszavonulhatatlanul elmegegy... olyan távolság van, amelylyel világot lehet átövezni.

És az okos nő... kihasználja ezt az időt. Mint ahogy minden időt kihasznál a szerelem legelejétől kezdve, amikor a férfi még védtelen, kezdi megismerni, illetőleg... kiismerni, megtanulja mit szeret, mit nem szeret, általában megtanul mindent, amit a férfi akar és elfelejt mindent, amit nem akar. Hogy használ-e ez a sok tanulás és felejtés, nem bizonyos. De meg kell tenni, mert férfinnál az ember sohasem lehet bizonyos. Még abban sem, amikor visszavonhatatlanul elhatározta, hogy... de most már igazán elmegegy... nem fordul-e vissza az ajtóból és... nem marad-e ott mindjire, ahonnan... öt perc előtt még menekülni akar.

HÁZASSÁGTUDOMÁNY...

Ha valaki varrónó akar lenni: varrni tanul. Ha kereskedő: beáll egy boltba. Ha orvos: beiratkozik az egyetemre. És így tovább. Senki sem lehet semmi anélkül, hogy meg nem tanulta legyen azt, ami lenni akar. Kivéve... a házasságot. Mert a házasság, ez a társadalmat, az államot, a világot alkotó foglalkozás az egyetlen, amely nincs semmiféle kvalifikációhoz, csak bizonyos évszámhoz kötve.

Csoda hát, ha a házasságok rosszak? Csoda, ha a növények elbuknak a vizsgán? És ha a bukás sulyát, nyomát, következményét esetleg — még ha el is válnak — cipelik egy életen keresztül?

Holott javítani is lehetne a dolgon. Egy iskola felállításával például, amelyben kötelessége volna minden házasságralépőnek — még akkor is, ha már egyszer elvált — beiratkozni és bizonyos hétig, hónapig tartó kurzust végezni.

A nőnek nem főzésből, nem háztartásból és a férjnek nem abból, hogy a konyhapénzt pontosan kiadja és csak hetekig egyszer maradjon ki, hanem mindkettőnek kizárólag abból, amiből a legkevesebbet vagy semmit nem tud: önmagáról és a másiktól.

A kelengye hetekig készül, hetekig tanácskoznak a lakáson, a butorokon, mügonddal vásárolnak, fontoskodva tesznek mindent, de egyetlen percig sem foglalkoznak a házasság lényegével, belső problémáival. Azzal, hogy a két ember, aki több-kevesebb szerelemmel megy a házasságba, megértse egymást, megtalálja a másikban azt, akit keres vagy akit egyáltalán keresni lehet. Hogy tudjanak egymásról általában valamit, mert csak ebből az általános ismeretből nőhet ki az egyéni megismerés. Hogy valamennyire tisztában legyenek a léleknek és a testnek egymásra való hatásával, az egymással szemben támasztható lelki és testi követelményekkel, hogy megtanulják egymást nemcsak szeretni, de — ami a világon a legnehezebb — eltűrni is.

A mai fiatalság elég felvilágosult, de rossz irányban, mert a házasságot csak szexuális alapra helyezi. Ezekből a házasságokból lesznek pár év múlva azok, amelyekben az asszony bridzsel vagy állandóan fodrásznál van, a férj meg, mert a házasság adta szexualitás kihűlt, új és új kalandokat kerget.

MEDDIG TART A SZERELEM?

Általános felfogás, hogy szeretni minden ember tud. Nem igaz. A szó valódi értelmében vett szerelemre éppen úgy születni kell, mint minden igazi nagy dologra. Mert szeretni nem az tud, aki sokat szeret, sokszor szeret, sőt az csak keresi, kergeti a szerelmet, de nem találja meg soha. Nem is találhatja meg, mert önző, csak magával törődő. Az igaz szerelem legfőbb lényege pedig: az önfeláldozás. Elfelejteti magunkat és feloldódni a másikban.

Cigareanu Liviu dr. ügyvédkamarai dékánt királyi közjegyzővé nevezték ki

A Puticiu Octavian dr. elhalálzásával megüresedett közjegyzői állást most töltötték be. Királyi kéziratral közjegyzőnek Cigareanu Liviu dr. ügyvédet, a temesvári ügyvédi kamara dékánját nevezték ki. Cigareanu dr. ügyvédi gyakorlatát Oravicán kezdte meg, a háború után pedig Temesvárról telepedett meg. Politikai téren is szerepet vitt, egy ideig tagja volt a szenátusnak és Temestorontálmege prefektusi állását is betöltötte. Később néhány éven át a Resica-művek kormánybiztosa is volt. Az utóbbi esztendőben azonban kizárólag ügyvédi gyakorlatának szentelte minden munkásságát. Mer-

Vágyódás nélkül nincs szerelem. A vágy hiányérzet — és ha a hiányérzet meghal, meghal a szerelem is.

Nem szabad, hogy a két ember megszokja egymást és jóllakják egymással, mert ha igen nincs a világnak az a hatalma, amely a kialudt tüzet újra lángra lobbantsa.

A szerelem, mint egyetlen illúzió sem, nem bírja az állandó éles világitást, a teljes őszinteséget. Bengáli fény kell neki, titokzatosság, néha kis fájdalom, féltés, lemondás, izgalmak. Roszszul hiszik hát az asszonyok, ha úgy hiszik, hogy az anyakönyvvezetőnél véget ért a dolguk. Sőt, azután kezdődik csak... Igaz, hogy a férfiaknál is, csak ők könnyebben veszik. Különösen a kisebb dolgokat. Pedig nincs annyira kis dolog a világon, amely nem arthatna vagy használhatna a szerelemnek. Néha egy tulhangos szó, nevetés a lavina magja, néha egy még kisebb semmisség, amely lelkileg megüt, néha más. Sok más.

Mert nem igaz, hogy a szerelem vak. Dehogy. A szerelem nagyos is jól lát és emlékezik. Emlékezik minden szép szóra és mozdulatra és nem fárad bele az állandó összehasonlításba. — Mi volt tegnap?... Hogyan mondta tegnap?... Hogyan mondja ma?... Az is tévedés, hogy a szerelem mindig minden próbát kibír. Néha kibírja a legnagyobbat is, néha meg meginog a legkisebbtől is. Vigyázni kell rá. Nagyon vigyázni. Nagyon félteni, mert: jön, nem tudjuk honnan, marad: nem tudjuk meddig, megy: nem tudjuk hova...

cea Victor dr. ügyvédkamarai dékánnak lemondásakor az ügyvédek osztatlan bizalma Cigareanu dr. felé fordult és egyhangúlag megválasztották dékánnak. Cigareanu, aki tegnap kapta meg kinevezését, a jövő héten foglalja el közjegyzői állását és egyidejűleg lemond ügyvédkamarai dékáni állásáról.

Petrovici Emil dr. volt járásbíró, aki később ügyvédi gyakorlatot folytatott, az utóbbi hónapokban pedig az elhalt Puticiu dr. közjegyzői irodájának vezetője volt, Cernăuțuba nevezték ki közjegyzőnek.

KÉT AMERIKAI TUDÓS KEZDETI STÁDIUMÁBAN DIAGNOSZTIZÁLJA A RÁKOT A TUDOMÁNYOS VILÁG SENZÁCIÓS FELFEDEZÉSE

Newyorkból írják: Néhány évtizeddel ezelőtt tudományos és művészi kérdésekben Európából várta a világszágot Amerika. Hatalmas alapítványokból létesített tudományos intézetei, izmosodó művelési tehetségei ellenére a múlt évszázadok fejlődését nem tudta egyszerre pótolni ez a zseniális ország. És a leendő tudóst, a fejlődő művészt Európába küldte tanulni.

Ma már ez megváltozott. A híres amerikai tudományos intézetek egyre több európai tudósnak adnak menedéket és világviszonylatban is nagy tekintéllyel gazdagon, ma már a maguk lábán állanak. Az amerikai klinikákon, a laboratóriumokban a legkomolyabb kutató munka folyik és szinte napról-napra érkezik Európába nagyjelentőségű és tudományos felfedezések híre.

A legutóbbi évek egyik legnagyobb jelentőségű orvosi felfedezésének híre most került nyilvánosságra. A legkomolyabb amerikai orvosi folyóirat tanúsága szerint

két amerikai tudósnak sikerült megtalálnia a korai rák-diagnózis módszerét.

Aki foglalkozott a rákbetegség problémájával, az tudja, hogy az orvostudomány legelső problémája a rák kutatás területén az idejekorán megállapított diagnózis.

Ha a rák kórokozóját még nem is ismeri a tudomány, annyit már minden orvos tud, hogy a rák gyógyíthatóság elsősorban a betegség korai felismerésétől függ.

Kezdeti stádiumban diagnosztizált rákos betegek majdnem kivétel nélkül gyógyíthatók rádiumentációval, esetleg műtéttel.

Eppen ezért óriási jelentőségű, amelyről a napokban számolt be két amerikai tudós. Dr. Theodore H. Elsasser és George B. Wallace professzor, a newyorki egyetem két kutató tudósa. A két tudós eljárása az orvosi lap közleménye szerint éppoly megbízhatóan állapítja meg a rák jelenlétét az emberi szervezetben, mint a hogy a Wassermann-reakció megállapítja a vérbajt, vagy az Ascheim-Zondek vizsgálat a korai terhességet.

Elsasser és Wallace megállapítása szerint

ha a rákbeteg vizeletét, vagy a vérből készített szérumot terhes háziállatok vérébe fecskendezzük be, a terhes állat abortál.

Egészséges, vagy nem rákbeteg ember vizeletével vagy vérsavójával történt befecskendezés a terhes háziállatnál nem idéz elő abortust. Ezt a próbát annál megbízhatóbbnak tartják felalálói, mert kétszeres biztonsággal alkalmazható. Megállapításuk szerint az eredmény ugyanaz, akár szérumot, akár vizeletet, akár mindkettőt fecskendezik be.

Ha a befecskendezett anyag rákbetegtől ered, az abortus következik az állatnál, más esetben nem.

A komoly tudományos világ további kísérletektől teszi függővé állásfoglalását az új felfedezéssel szemben. Minden remény meg van azonban arra, hogy a további kísérletek igazolják a közzétett eredményeket és ezzel a rákgyógyítás hatalmas lépéssel jutott előbbre.

Tíz évvel ezelőtt halt meg Benedek Elek a magyar gyermekek nagy mesemondója

Benedek Eleknek, minden magyar gyermek szeretett Elek nagypójának neve hallatára szemünk felragyog, csodás világ tárul elénk s büvös mesevilág elevenedik meg. Benedek Elek a magyar életnek volt profétája, apostola és munkása. Rendíthetetlenül hitt az élet folytonosságában. Nem tévesztették meg a látszólagos változások, akár elmulás, akár halál néven nevezték is.

Benedek Elek a legnemesebb, a legszentebb élethiyatást választotta. Tanárnak készült, mégis minden gyermek tanítója lett. Egész életét, minden munkásságát a gyermekeknek áldozta és szentelte. Maga az Uristen is testileg és lelkileg mesemondónak teremtette. Elek nagypó egyenes testtartású, karcsú derekú, könnyed mozgású, hófehér haja, égszínkéék szemű volt. Kék szemének tiszta tükrében a napsugaras nyári égbolt szelid békéje, arany derűje tükröződött. Ez a szem nem akarta meglátni azt, ami az életben csúf, fonák, parlagi, gonosz. Tekintésétől megszépült, kiszínesedett, felragyogott, amire nézett. *Tányitathatatlannul hitt az élet, az emberek szépségében és jószágában és mert hitt: szerette az életet, szerette az embereket.*

AKIT GYULAI PÁL FEDEZETT FEL

Közel tíz éve, hogy a drága, jó nagypó hangja elmúlt, kezéből kiesett a toll és nemes szive megszűnt dobogni. Teste már elvegyült a kisbácónj édes anyaföld porával, amelyből vétegett nyolcvan évvel ezelőtt.

Magyar mese és mondavilág

Benedek Elek munkássága évről-évre mind nagyobb lendületet vesz. Bámulatos munkabírással az ifjúsági könyveknek valóságos légiót írta és adta ki. Hatásában és értékében is ugyiszólván főműve, az utóbbi évtizedek legnepszerűbb ifjúsági könyve, a *Magyar Mesemondó és mondavilág* (1896), öt hatalmas kötetben: Irodalmi, művészi formát adott a magyar nép csapongó képzeletében élő mesevilágnak. Közben szerkesztője a Kis Könyvtár című ifjúsági vállalatnak, melynek 130 kötetéből körülbelül huszat maga írt. Meséi és ifjúsági regényei sorra jelentek meg a budapesti ifjúsági lapokban, különösen az En Ujságban, Jó Pajtásban és a Magyar Lányok-ban. Legnépszerűbbek: Katalin, Uzoni Margit, Édes kicsi gazdám, Bárányfelhők. Két gazdag ifju története, Honszerző Árpád, Virágokert, Toldi Miklós, Zsuzsika könyve és a többi, amit szinte lehetetlen felsorolni. De meg kell említenem a Magyar mese- és mondavilág mellett másik nagy jelentőségű munkáját: *Nagy magyarok életét*, melyben a magyar történelmet, annak a nagy alakjait és nevezetes eseményeit ismertette és szeretete meg a gyermekekkel. A 18 kötetre tervezett nagy műből 13 jelent meg.

És mentek, eljutottak mindenüvé Elek nagypó szebbnél-szebb meséi, a világszép mesék és a Kis Könyvtár kötetei. Nehéz volt eldönteni, hogy az öbéli gyermek hallgatja-e ő szívesebben édes anyja ajkáról, vagy pedig a kis gimnazista olvasza érdekesítőbb izgalommal.

VISSZATÉRÉS A SZÜLŐFÖLDRE

A nagy háború végén Benedek Elek írói tevékenységének csúcspontján állott, munkássága már elérte a zenit és a legnagyobb, legnemesebb tiszteletnek örvendett, a Kisfaludy és Petőfi Társaság tagja. A hatalomváltozás nyomokat hagyott Elek nagypó lelkében. Nem tudta elviselni azt a gondolatot, hogy az ő drága szülőföldjétől elszakadjon. Ezért elhatározta nehéz lelki tusái közepette, hogy amit a sors tartogat még számára a földön, azt az időt itthon, Erdélyben tölti el.

Kezdetben napi és heti lapokban szólalt meg, közben ifjúsági könyveket írt és közírói tevékenységgel igyekezett a magyar küldemelt erősíteni, jó irányba terelni. Érezte azonban, hogy a magyar gyermekeknek a helyes életbe vezetése az ő hivatása. Ezért indította meg a Cimbora gyermekujaságot. Kisbácónban egyedül ő szerkesztette, írta a Cimbort, melynek a hetedik megyében volt a nyomdája és kiadója. Elek nagypó lapja gyorsan elterjedt, Erdélynek alig volt zeg-zuga, ahova be e nem köszöntött volna a gyermekek közé s a lapon

A mostani kettős évforduló alkalmából emlékezzünk meg Benedek Elekről. Közel nyolcvan évvel ezelőtt, vagyis 1859 szeptember 30-án született Kisbácónban. Ez az udvarhelymegyei kis székely falú Benedek Elek révén vált híressé és jutott arra a szomorú nevezetességre, hogy a tragikus vég is itt következett be.

Középkorolát az udvarhelyi ősi református kollégiumban végezte el, majd a budapesti egyetem bölcsészeti szakára tanárjelöltnek iratkozott be. Tehetségével hamarosan feltűnt. Előbb az ujságírói pályán tette ismertté nevét, különösen humoros tárcáival és könyvkritikáival. A fiatal író nem kisebb ember fedez fel, mint a *retteget kritikus*, *Gyulai Pál*, *Petőfi Sándor* sógora, aki azután a Kisfaludy Társaság akkor folyó Népköltési Gyűjteményeinek munkálataiba is bevonja.

A magyar ifjúsági irodalom megteremtésében Pósa Lajossal együtt övé az oroszlátrész. 1889-ben megindítják az „En Ujságom” című képes gyermeklapot, ami rövid időn belül a legnépszerűbb gyermeklapok egyike lett. Hasonlóan népszerűvé vált később a Jó Pajtás is, melyet előbb Sebők Zsigmonddal együtt, majd egyedül szerkesztett.

Benedek Elek 1887—1892-ig a nagyajtai kerületet képviselte az országgyűlésben. Igy rövid ideig a politikai életbe is beleszólt. Az ő szelid lelke azonban nem tudott a politika tekarvénys utjaihoz hozzágyozodni.

keresztül megkezdte a levelezést a hatalmas nagy gyermekszereggel. A gyermekujaság üzleti vállalatnak is jó volt, ami azonban másé volt, övé csak a munka és ő munkának a szeretete. Évek óta vizsztatartották még a kevés írói tiszteletdíjat is.

„NE FELJ, ÉDES ÖREGEM EGYÜTT. MEGYÜNK EL”...

1929. egyik forró augusztusi délelőtt íróasztalához ült, hogy a függőben levő kérdések elintézését megvárassa a Cimbora kiadójaival. *Levél-írás közben hirtelen ájulás fogta el... lezuhant a földre... megpattant egy ér... agyvérzés érte...* Benedek Elekné, született Fischer Mária, a legideálisabb, legszeretőbb feleség és édesanya, aki egy hosszú és boldog életet osztott meg Elek nagypóval és hat gyermekkel, három fiuval és három leánnyal ajándékozta meg. Ez a harmonikus család életet, a tökéletes egygyelvény és egymás kiegészítése minden örömben és bajban, jóban és rosszban sejtetti meg velünk, hogy az ősi Benedek kuria oszlopok tornáca széles külépesőjén egyszerre két koporsót vittek és tettek „az édes anyaföldre”.

Amikor a szerető és szeretett feleség, édesanya, jószágos nagyanyó értesült, hogy mi történt Nagyapóval, szó nélkül távozott a kert mélyébe, s az ott húzódo patak partján kilenc darab veronál pasztillát vett be. Ezután a beteg szobába ment, még egy pillanattal elbúcsúzott rajongásig szeretett férjétől, megcsókolta az ezüstfehér fejét,

CADUM SZAPPAN

mely elsoor is eszméletlenül, lezart szemekkel pihent a párnán, szobájába ment és lefeküdt... Augustus 19-én mindenünnen a Székelyföldről összegyűlt ezrekre menő tömeg jelenlétében temették el a Kisbácónban Nagyapót Nagyanyóval együtt...

Közel tíz éve már, hogy Benedek Elek meghalt hetvenéves korában. Drága hamvai már réggen elvegyültek a földdel. Lelke azonban tovább él, szelleme itt maradt, itt van közöttünk. Vezeti, neveli, oktatja gyermekeinket minden szépre, jóra és nemesre...

Elek nagypó hat gyermeket nevelt fel, száznál több könyvet írt és kétezer fát ültetett a visszavásárolt ősi Benedek birtokon. Maga a termékenység volt, mint az áldott kisbácóni föld, ahová pihenni tért ötvenhárom esztendei szakadatlan munka után.

JÉZUS TANITVÁNYA VOLTAM...

Benedek Elek a magyar ifjúsági irodalom történetében külön fejezet illet meg. Az írók világában Benedek Elek volt az, akire a Szentírásnak egyik legrésőbb tanítása áll: Aki elveszti az ő életét, megtartja azt. Minden istenadta tehetségét, boldogan adta oda az ifjúságnak.

Sírfeliratában, melyet szintén maga írt, mondja:

*Jézus tanítványja voltam,
Gyermekekhez lehajoltam,
A szívemhez felemeltem,
Szeretetre így neveltem*

Jézus tanítványa: Hagyjátok hozzám jönni a kisdedecket. Elek nagypó felkeresett, lehajolt minden magyar gyermekhez, szívéhez emelt mindenkit megkülönböztetés nélkül, valamennyiüket szeretettel nevelte, tanította a családok szemefényét, népünk jövőjének zálogát: a gyermeket.

Ezért teljesen magunkévá kell tennünk s mintegy Benedek Elek örökségének kell tekintelnünk azt, hogy: „Két munkabőr mindennél fontosabb — írta és mondogatta szüntelenül — a nép és gyermek. Más írók hadd irjanak egymásnak, hadd keressék a hirt, a babért, a pénzt, a dicsőséget: nekünk, a mi kisebbségi sorsunkban miniget: nekünk és gyermekeink érdekében kell leírunk”.

Ami az Édes anyaföldemben írt Huszár nagypórol, azt mondom én most Elek nagypórol: „Az ő halála olyan szép volt, aminő szép az élete: lezuhant hozzá a halál anyyala, hófehér haját megcsómolgatta, homlokára csókot lehel s nagypó megcsómolgatta a fényes mennyeországba, ott folytatja földi életét, onnan néz le reánk az ő szelid jószágos tekintete, órködvé felettünk, vigyázva a mi lépteinket, a mi életünknek folyását...”

Csernik József

Rengeteg hamis utlevelet hoztak forgalomba a bucarestii kijárok

Marinescu miniszter felhívása. Különleges utlevelet kapnak az állampolgárság nélküliek

Bucurestiből jelentik: Az utlevélhamisítások arányai hatalmas méreteket öltöttek az utóbbi időben, ami arra késztette Marinescu belügyi államtitkár és a fővárosi rendőrség prefektusát, hogy felszólított intézzen a lakossághoz, amelyben figyelmezteti őket, hogy ne vegyék igénybe a közvetítők szolgálatait, hanem utleveleik ügyében forduljanak egyenesen a hatóságokhoz. Ha ugyanis közvetítőket vesznek igénybe, kiteszik magukat annak, hogy hamis utleveleket kapnak és ha ilyen utlevelekkel külföldre utaznak és az ottani hatóságok megállapítják, hogy az utleve-

lek hamisak, megbüntetik és kiutasítják őket, hazatérésük után pedig az országban is büntetés vár rájuk.

A belügyi alminiszter megnyugtatta mindazokat, akik kímárolták az állampolgársági listákból, vagy pedig revíziós kérvényeiket visszautasították, hogy helyzetüket tanulmányozzák és rövid időn belül különleges utlevelet fognak kapni.

Ezek az utlevelek már elkészültek és csupán a rendelkezéseket várják, hogy kiállíthassák azokat.

A tengerek urai

Hét nagyhatalom 1642 hadihajó felett rendelkezik. Amerika és Anglia a torpedó-rombolókban, tengeraltjárókban a Szovjet vezet

A világ tengerei fölötti uralmon hét hatalom osztozik: Nagybritannia, az Egyesült Államok, Franciaország, Oroszország, Németország, Olaszország és Japán. Azt, hogy ezek a haderők hogy aránylanak számszerűleg egymáshoz, nem lehet eldönteni, mert bár az egyes hajójelleg megnevezések közősek, a teljesítőképesség, gyorsaság, stb. terén nagy különbségek állanak fenn.

A legfontosabb és a flották magvát alkotó egységek, az u. n. csatahajók. Az angol-német és az angol-olasz flotaegységek ezeknek legmagasabb hajóterét 35 ezer tonnánál állapították meg, időközben azonban a tényleges fejlődés 45 ezer tonnára emelte fel ennek határát. A két legnagyobb tengeri hatalom, Nagybritannia és az USA egyenként 15 ilyen egységgel rendelkezik, azonban ezek között éppen úgy, mint a francia flottában, csak kevés háború után épített csatahajó van, a többi régebbi, de átalakított. Németország csatahajói között három egyenként mindössze 10 ezer tonnás u. n. „zsebcsatahajó”. A másik kettő modern, 26 ezer tonnás. Az építés alatt és részben befejezés előtt álló csatahajók messze felülmúlják a meglévőket. Nagybritannia öt, egyenként 35 ezer tonnás és négy 40 ezer tonnás hajót épít, ugyanilyenek az amerikai hajók is. A japán tervek szerint készülő csatahajók 40 ezer tonnán fölttek és nagyobb kaliberű ágyúkkal felszereltek lesznek, mint az angolszász hatalmaké. Jelenleg 34 csatahajó áll építés alatt. A fegyverkezés fokozódó üteme valószínűleg kibővíti a terveket, mielőtt azok befejezésüket megérik.

A HÉT TENGERTI NAGYHATALOM HAJÓ-ALLOMÁNYA:

(Zárójelben az ezenfelül most építés alatt álló hajók száma.)

Nagybritannia: csatahajó 15 (9), repülőgépanyahajó 7 (6), cirkáló 64 (23), torpedóromboló 174 (40), tengeraltjáró 55 (18).

USA: csatahajó 15 (6), repülőgépanyahajó 5 (2), cirkáló 35 (6), torpedóromboló 206 (40), tengeraltjáró 93 (13).

Franciaország: csatahajó 7 (4), repülőgépanyahajó 1 (2), cirkáló 22 (3), torpedóromboló 58 (23), torpedónaszád 13, tengeraltjáró 78 (16).

Oroszország: csatahajó 3 (3), repülőgépanyahajó — (3), cirkáló 5 (5), torpedóromboló 24 (6), torpedónaszád 15, tengeraltjáró 139 (25).

Németország: csatahajó 5 (4), repülőgépanyahajó 1 (2), cirkáló 6 (9), torpedóromboló 22 (8), torpedónaszád 24, tengeraltjáró 60 (11).

Olaszország: csatahajó 4 (4), repülőgépanyahajó — (0), cirkáló 21 (12), torpedóromboló 60 (7), torpedónaszád 60, tengeraltjáró 102 (20).

Japán: csatahajó 10 (4), repülőgépanyahajó 5 (2), cirkáló 89 (5), torpedóromboló 118 (10), torpedónaszád 12, tengeraltjáró 60 (8).

A repülőgépanyahajó egyelőre kipróbáltlen ága a haditengerészetnek. Minden hatalom igyekszik Angliát utólni, ahol 23 ezer tonnás egységek állnak a dokkokban, építés alatt. Az amerikaiak 14.700, illetve 20 ezer tonnás, a japánok és oroszok körülbelül 10 ezer tonnás, a németek és franciák 18—19 ezer tonnás egységek építése mellett döntöttek. Hogy

egy esetleges háborúban ezek a hajók mennyire állanak meg a helyüket, arra vonatkozólag nincs még tapasztalat.

A cirkálók terén kiemelkedik Anglia vezető szerepe, tudni kell azonban, hogy a hatvannégy egységből huszonhárom már háborút viselt és az új flottaprogram tulajdonképpen csak ezeknek a pótlásáról kíván gondoskodni. A cirkálók tonnatartalma igen különböző: a németek 10 ezer tonnás hajókat terveznek.

A torpedórombolók általában háromezernél kevesebb tonnatartalmúak és az irányzat általában az, hogy kisebb egységeket gyártsanak. A

Anglia a halálbüntetés mellett foglalt állást

Többé nem ostromoznak a brit birodalomban

Londonból jelentik: Érdekes vita zajlott le az angol alsóház igazságügyi bizottságában a halálbüntetés kérdésében. Az állandó bizottság most tárgyalja a büntető igazságszolgáltatás reformjára vonatkozó törvényjavaslatot, melynek tárgyalásával kapcsolatban Mr. Benson munkaspárti képviselő indítványt nyújtott be a halálbüntetés alkalmazásának felfüggesztésére. A munkaspárti képviselő azt indítványozta, hogy

öt évre függeszék fel a halálbüntetést.

Mr. Benson képviselő indítványa elterjesztése során kiemelte, hogy meggyőződése szerint a halálbüntetés alkalmazására soha többé nem térnének vissza, ha öt évre felfüggesztenék e büntetés alkalmazását.

— A gyilkosság büntette — mondotta a képviselő — mindenkit irtózáttal tölt el és az ilyen bűn semmiféle más büncselekménnyel sem hasonlítható össze. Véleményem szerint hasonló iszonyattal kellene nézünk az olyan gyilkosságot is, amikor törvényesen fosztunk meg valakit életétől.

PALLOSSAL NEM...

Sir Thomas Moore konzervatív képviselő ezzel szemben rámutatott arra, hogy Mr. Benson nem emlékezett meg a gyilkosok áldozatairól. Az előre kitervelt és alaposan átgondolt gyilkosságok esetében nem lehet mentő körülményeket keresni a gyilkos számára anélkül, hogy ne gondolnánk az ártatlan áldozatra.

Mr. Turton konzervatív képviselő védőügyvéd élményeire hivatkozva tiltakozott a munkas-

legkisebkek ezeröttszáz tonnásak. A torpedónaszádok egészen kisméretű egységek, átlag 60 tonnás hajótérrel és rendkívül gyors haladási biztosító gépekkel. A világháború tanúságaként a legtöbb állam fokozott súlyt helyez a tengeraltjárók építésére. Anglia meglehetősen elnyújtotta ezt a fegyvernemet, mert meglévő övenöt hajójából is tizenkettő még a világháborúból maradt meg és így használhatóságuk korlátozott. Ezzel szemben

az olaszoknak kilencvenöt háború után épített tengeraltjárójuk van,

a németek pedig valamennyit az utolsó négy esztendő alatt bocsátották vízre, igaz, hogy utóbbiaknak több mint fele csak 250 tonnás és ezért teljesítőképességük korlátozott. Valamennyi tengeri hatalom között

a Szovjet fektette a tengeraltjárók építésére a legnagyobb súlyt. 139 egységével még az egyébként vezet olasz állományt (102 egység) is erősen túlszárnyalja.

Az új tengeraltjáró építkezések kizárólag egészen nagyméretű hajókra szólnak. Ezek mind a óceán átszelésére alkalmas egységek lesznek. Nyilvánvaló céljuk tehát az, hogy háború esetében a kereskedelmi forgalmat megbénítsák. Természetes, hogy a háborús készülődések hét peccsége alatt őrzött titkaiból nem kerül nyilvánosságra

párti képviselő indítványa ellen. Bevallotta, hogy amikor ügyvédi pályáját megkezdte, ő is a munkaspárti képviselő véleményén volt a halálbüntetés kérdésében. De miután számos gyilkosság perben védői tisztelet töltött be, ellenkező meggyőződésre jutott.

— Amikor azonban olyan gyilkos került a bíróság elé, — mondotta a képviselő —, aki

mostohagyermekét lábánál fogva megragadja, fejét addig veria falhoz, amíg agyveleje ki nem löccsen,

azt hiszem, mindnyájan arra a következtetésre jutnak, hogy bizonyos esetekben feltétlenül alkalmazni kell a halálbüntetést.

Annak a reményének adott kifejezést, hogy eljön az idő, amikor a halálbüntetés alkalmazására nem lesz szükség.

Sir William Waylad konzervatív képviselő azt javasolta, hogy Angliában is honosítsák meg a guillotinnal történő kivégzést. Ezt az indítványát azzal indokolta meg, hogy a guillotine elrettentően hat a bűnözőkre. Elismerte, hogy az angol kivégzési módszer emberségesebb, de a guillotine hatásosabb. A pallossal történő kivégzés azonban ellenezte.

A BELÜGYMINISZTER VÉLEMÉNYE.

Sir Samuel Hoare belügyminiszter ellenezte a halálbüntetés felfüggesztésére vonatkozó indítványt. Elismerte, hogy a halálbüntetés kegyetlen aktus, amely emberi életet vesz el és megfoszt attól a reménytől, hogy egy bűnös lelket jó útra térítsenek a földi életben. Ha ezt az indítványt megszavaznák, a belügyminisztériumot is nagyon súlyos és terhes felelősség alól mentenék fel. Megállapította a miniszter, hogy az esküdtsékek ma sokkal alaposabban átgondolják az ítéletet, mint a múltban. Ezenkívül biztosítékként szerepel a felsőbb bírósághoz való felbuzás és a belügyminisztérium felelőssége is.

Hangoztatta a miniszter, hogy a minisztérium a legnagyobb gondnal és lelkiismeretességgel kezeli a halálraítéltek ügyét. A minisztérium minden esetben mérlegeli a bírónak az aktákra irt véleményét és ha beszámíthatatlanság lehetősége áll fenn, igénybeveszi az orvosszakértőket.

— Ilyen biztosítékok mellett — mondotta a miniszter — nem hiszem, hogy a bizottság tagjainak élete alatt egyetlen ártatlan embert ítélték volna halálra és végeztek volna ki.

A bizottság nagy szótöbbséggel elvetette a halálbüntetés öt évi felfüggesztésére vonatkozó indítványát,

viszont elfogadott egy javaslatot, amelynek értelmében hatályon kívül helyeznek egy középkori büntetőnemet: a megostorozást, amelyet régebben a tengerészetnél alkalmaztak. Ezt a büntetést már régen nem alkalmazzák, de eddig még nem helyezték hatályon kívül.

A RIVOLI MOZGÓBAN

LEITNER
DOUGLAS YOUNG
FRU-FRU
KISSASSZONY

Rendezte: RICHARD THORPE
Egy lány, aki csak azért él, hogy
SZERESSEN ÉS SZERESSEK!

Több, mint a „Kaméliás hölgy”

Ma, vasárnap utoljára!

Előadások: d. e. 11, d. u. 3, 5, 7, 9 órákor

Május 1-én, Szibéria hősei
hétfőtől

Egy izgalmas film, a bolsevizmus alatt Szibériába menekült katonák hősi életéről, Olszevszki regénye után

Egy boldog emberpár megy Erdélyen keresztül hazába Amerikába

A szerelem erősebb a mágnesnél. A legteljesebb mágnes vonzása is néhány méternyi sugáron túl semmivé válik. A szerelem azonban óceánokon és országokon keresztül is vonz.

Itt van Donald Harrington csikágói unitárius lelkész és Szánthó Vilma tordai segédlelkész nője, akiknek regényes házasságáról egy hét előtt tájékoztattuk az olvasót. Szánthó Vilma ösztöndíjjal tanulmányutra ment Északamerikába, hogy megismerje az ottani unitárius egyházközségeket. Nemesak ezeket ismerte meg, hanem Csikágóban Donald Harrington nevű paptársát is. Aztán hazajött Erdélybe, Tordára, ahol mint segédlelkész buzogni prédikált az unitárius templomban.

De a szerelem mágnes müködésbe lépett.

Erdélyi menyasszony

A polgári esküvő még a múlt őszön tartották meg Erdélyben. A pap tovább tanult, a papné pedig tovább prédikált.

Április elején aztán a papné búcsuprédikációt mondott a tordai unitáriusoknak és bejelentette, hogy egyházi esküvőjére készül, aztán férjével együtt elmegy Amerikába.

A polgári törvények szerinti fiatal házások a köztük levő európai távolságot úgy osztozták meg, hogy Budapesten találkoztak, ahol Józán Miklós unitárius püspök áldotta meg frigyüket.

Most pedig az újságíró váratlanul itt ül szemben velük Temesvárott.

Hely: Szánthó László fafaragó szobrászművész lakása.

A magas, rokonszenves, tagadhatalan angol-szász típusú Donald Harrington nem nagyon vehet részt a magyar társalgásban, az a néhány tucat magyar szó, amelyet megtanult, fogyatékos ehhez. Temesvári tartózkodását így magyarázza meg Harringtonné, az izig-érig, minden vonásig székegy arcú nő:

Néhány hét múlva férjemmel áthajózunk Amerikába. Csikágóban fogunk élni. Ki tudja, hány esztendő telik el, amíg újra eljöhettünk Erdélybe. Azért elhatároztuk, hogy eltávolozásunk előtt fülő látogatásokat teszünk Romániában lakó rokonainknál. Első utunk Temesvárra vezetett nagybátyámhoz.

Csodálkozva nézek rá és már ajkamon van a kérdés, hogyan unokahuga Szánthó Lászlónak, aki katolikus, a papné pedig unitárius. De nincs időm megszólalni, mert máris megfelel:

Tudom, mit akar kérdezni. Hát bizony a Szánthó-család óskatolikus. Apám, Laci bácsi bátyja, szintén katolikus. Az anyám azonban unitárius és e révén vagyok én is ezen a valláson. A fivéreim ellenben mind katolikusok. Elárulom még, hogy annak idején apám ellenezte, hogy a papi pályára menjek. Azt mondta, hogy inkább mennék férjhez. De kivitem akaratát is. Férjhez mentem és megszűntek papné lenni. Csak Harringtonné leszek ezért, reverend Donald Harrington felesége.

— Yes, yes, — mondja a reverend, aki érteni látszik a szavakat és szeretettel simogatja meg felesége kezét.

BÚCSÚ A BANSÁGI ÉS ERDÉLYI ROKONOKTÓL

Tegnap este érkezünk, — folytatja Harringtonné, — de ebéd után már megyünk is. Két órákor jön értünk az autó. Allomásaink: Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Csikszentdomokos, Csikszereda, Marosvásárhely, Torda, Kolozsvár. Mindenütt rokonoktól és kedves ismerősöktől búcsúozunk, mielőtt a nagy útra kelünk.

Ridiküljéből fényképeket szed elő. Az első kép Donald Harrington, a második saját maga, a harmadik képen már együtt vannak. Sorra látjuk az asszony és a férfi családtagjainak a képeit, az esetében készült fotográfiát, ahol a néznép fölött a csillagos-sávos amerikai zászló leng, a tordai és a csikágói unitárius templomok.

Fogyatékos angol nyelvtudással és a fiatal asszony tolmácsolásával belevonjuk a beszélgetésbe reverend Harringtont.

— Mj tetszik önnek legjobban Erdélyben? az első kérdés.

— A feleségem, — válaszolja és az arcán látszik, hogy ez nem pusztán udvarias bók, hanem bensőséges meggyőződés.

— És ezenkívül?

— Minden, minden. Az emberek, a fák, a

Donald Harringtont Csikágóból először Hollandiába vonzotta, ahol Leyden egyetemén tudását kiegészítő teológiai előadásokat hallgatott. Leydentől aztán a mágnes Erdélybe vonzotta a fiatal amerikai unitárius lelkész. Egy szép napon Tordán termett és feleségül kérte a segédlelkész nőt. Tordáról nyomban együtt utaztak el Sepsiszentgyörgyre a papné szüleihez.

Donald Harrington odaállott csikvarácsi és názánfalvi Szánthó Vitus dr. ügyvéd, kiválasztottjának apja elé, bemutatkozott... majd folytatta:

— Van szerencsém megkérni leánya kezét. Persze, a leánykérés angolul történt és a tolmács maga a megkért volt. Az apa beleegyezésének is tolmácsává lett.

— amerikai vőlegény

hegyek, erdők, folyók. És a népművészet. Csodás dolgokat teremt a székegy nép ügyessége, izlése és képzelete. Ha aztán mindehhez még művészi érzék is járul, akkor utólagos.

Fóll és kér, kövessem, mert mutatni akar valamit. Kivezet a lakásból és a virágos udvaron keresztül a sokablakos világos műhelybe nyit. A többiek is velünk jönnek.

BETLEHEM — SZÉKELY STILUSBAN

A műhely egyik sarkában készülődőben levő embernagyságu Krisztus-szobor áll, amott oltár-részletek, templomi padok. Hatalmas asztal előtt állunk meg és Harrington lelkész lelkesülten magyaráz:

— Ime, ez egy Betlehem. Befejezése felé közeledik. Ez a Betlehem azonban különbözik minden más országban készülő Betlehemtől. Ezt mister Szánthó székegy népstílusban faragta. Itt van a nagy székegy kapu, felül a galambduc, oldalán kivéssett és színezett tulipán. A két nyitott kapuszárnyon keresztül belátni a udvarra. Ott a nyitott istálló és benne a jászol a gyermekkel. Igazi székegy istállóban fekszik Jézus, ott van Mária és József. Az istálló felett angyal lebeg. Ott térdelnek

a Háromkirályok és ajándékaikat ajánlják fel. Az istálló sarkában tehenke. Az udvarra bárányok özönlenek. A pásztorok azonban hamisítatlan székegy pásztorok. És itt van a székegy gazda is a maga jellegzetes viseletében. A kerítésen át székegy szomszédok — férfiak és nők — kíváncsiskodnak be. A háttérben ott a fenyvessel borított Hargita, amelynek lába az udvarig ér. Oldalt forrás csobog, amelyből a gazda felesége vizet merit.

Karon fog és ide-odaállt, hogy különböző szögből láthassam a Betlehemet. Amikor abbahagyja a dicséző magyarázatot, Szánthó Lászlóné halkán megjegyzi:

— Dél előtt egy óránál tovább nézdelődött és minden elakot elmondatot magának. Azért tudja olyan pompásan.

BANSÁGI AJANDEK MARTON ARON PÜSPÖKNEK

Reverend Harrington hozzászeli:

— Nagy örömmel volna, ha ezt a Betlehemet magammal vihetném. Kénytelen vagyok azonban a fényképével beérni. Ezt a remekművét mister Szánthó ajándekul szánta Márton Aron erdélyi katolikus püspöknek, akinek személyesen kedveskedik majd vele.

Újra Szánthóné szól meg:

— Kérem, menjünk ebédelni. Harrington, Harringtonné, a Szánthó-házaspár kislányostul és az újságíró csakhamar ott vannak az ebédlőben. Reverend Harrington újból lelkesedik:

— Az ebédlő is székegy modorban készült. Mister Szánthó faragta és tulipánokkal díszítette.

Csakhamar azonban missis Szánthó föltjében leli tetszését. Minden fogása izlik. Tudja egyes étellek nevét is és kissé angolos formában, de érthetően mondja: rakott káposzta, vargabéles, kürtös kalács. Magasztalja a bort is, bár nem igen él vele.

Két órákor autó áll meg a Memorandum-uccai ház előtt. A soffőr hangosan túlköl. Figyelmeztet, hogy itt az idő az indulásra.

Általános búcsúzkodás.

— Isten áldása legyen rajtatok, — köszönt el, a háziakat sorban megcsókolva, Harringtonné.

— Good by, — mondja a rokonság egész angol tudományával Harringtonnak.

— A viszontlátásra, — válaszol az magyarul és az égre néz, jelezve, hogy csak a magas menny tudja, mikor lesz a viszontlátás.

Harringtonék beülnek a gépkocsiba, amely velük két perc múlva bekanyarodik a szomszédos uccába.

Egy boldog emberpár megy Erdélyen keresztül Amerikába, hazába.

Kubán Endre

Megnyilt a Budapesti Nemzetközi Vásár

Mint minden évben, azuttal is méltó ünnepek keretében nyílt meg pénteken, április 28-án a Budapesti Nemzetközi Vásár. A vásár megnyitására Magyarország kormányzója adta meg az engedélyt, majd a meghívott előkelőségek, akik között ott voltak csaknem teljes számban az ország vezető egyéniségei, a diplomáciai kar tagjai, valamint a külföldi kiállítók képviselői, sorra jártak a vásár hatalmas területén épült szebbnél-szebb kiállítási épületeket és mindennütt az elragadtatás hangján adva kifejezést tetszésüknek, nem egy esetben meglepetésüknek.

Mert a meglepetések hosszú sora várja mindenütt a látogatókat. Ezek között is a legnagyobb meglepetést a vásár keretében rendezet automobil-kiállítás hozza, nem csupán a kis- és középkocsik, a teherkocsik, a tüzoltáutók, a terepjárók és motorkerékpárok gazdagságával, hanem olcsó áraival is. Már a legelső órákban igen sok kocsit adtak el az olasz, az angol, a német, a francia, az amerikai autógyárak és a magyar motorkerékpárgyárak, de persze gondoskodás történt arról, hogy minden eladott kocsik helyére nyomban ugyanolyan új kocsik kerüljen, — hogy a választékek mindig teljes maradjon.

A legtöbb meglepetést a feltalálók, az ötlettermelők hozták. Talán nincs is olyan árucikk, amelyen ne akadna valamilyen újítás, ami még használhatóbbá, még jobbá és olcsóbbá teszi azokat a tárgyakat és eszközöket, amelyeket a mindennapi életben használunk. Akadt egy olyan gyár is, amely egy hét tónás óriási prést állított fel a vásáron és a közönség szemelattára acéllemezekből sajtolta a legkülönbözőbb edé-

nyeket és nyomban áruba is bocsátotta azokat. Persze olcsó, kapós, hiszen vásárfiának is kíválóan alkalmas az ilyen praktikus áru.

A vásár május 8-án este zárul. Az utazási- és vízumkedvezményeket biztosító vásárigazolványokat természetesen az utolsó perccig árulják országszerte minden utazási- és menetjegyirodában és illetve bárki szerezhethet magának. A látogatóknak legkésőbb május 8-án déli 12 óráig kell Budapestre megérkezni, de a vásárigazolvány kedvezményeivel május 18-ig lehet Magyarországon tartózkodni.

VÁRJON!

Néhány nap múlva újra kaphatók az eredeti szeparátorok, minden nagyságban ALFA LAVAL és PERFEKT

„INRICO“
betéti társaság

Ing. Richard Rieger & Co.

TEMESVÁR, IV., Bratianu-ucca 37. szám
Telefon: 31—57.

= HIREK =

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

23-10 és este 9 óra után 23-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Összeült a fasiszta nagytanács

Rómából jelentik: Szombaton délelőtt összeült a fasiszta minisztertanács. Az ülésen Mussolini beszámolt a kormány tagjainak azokról a határozatokról, amelyeket a nagyvezérkar főnökével és a pénzügyminiszterrel folytatott tanácskozásai nyomán foganatosított. Az újabb pénzügyi hitelek a földközvetlen olasz haderő céljait szolgálják.

— **LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA** a május elseji hivatalos munkaszünet miatt szerdán reggel a szokott időben jelenik meg.

— **Görög gazdasági küldöttség** Bucurestiben. Athénből jelentik: A görög fővárosból jelentik, hogy a Transilvania görög felzárkózás elindult az a görög gazdasági küldöttség, amely a jövő hét folyamán megkezdi tárgyalásait Bucurestiben a görög-román gazdasági egyezmény megkötése érdekében.

— **Von Papan** megkezdte ankarai működését. Ankarából jelentik: Von Papan, Németország új követe, ma átadta a köztársasági elnöknek megbízó levelét. Ez alkalommal kijelentette, hogy a bizodalomnak senkivel szemben sincs támadási szándéka, sőt ellenkezőleg, biztosítani akarja más népek békés életjogait. Ebben a szellemben akar Németország Törökországgal együttműködni.

— **Megindul a Bucuresti-Berlin légijárat.** Bucurestiből jelentik: Május elsején felavatják a Bucuresti-Berlin közötti repülőjáratot és ezzel a két főváros közvetlen légijárat-kapcsolatba kerül, amelyet a LARES és a Lufthansa bonyolít le.

— **GHANDI KÉSZ MEGHALNI A BÉKEÉRT.** Kalkuttából jelentik: Az itteni legnagyobb angol újság, a Statesman, közli Gandhi szövegét, amelyet a világ lelkiismeretéhez intéz. Kijelenti ebben a mahatma, hogy szükség esetén haláláig fog éhezni, csakhogy megakadályozza az emberiséget attól, hogy az öngyilkosság útjára lépjen. — A békéért harcoltam egész életemen át és kész vagyok az emberiség boldogulásáért meghalni — ezzel végződik Gandhi szövege.

— **Felfüggesztettek egy egyetemi tanárt.** Bucurestiből jelentik: A bírósági vizsgálat következtében Musceleanu tudománykari egyetemi tanárt, Dumitrescu fakultási titkárt és egy preperatort a miniszter állásától felfüggesztette. Ezzel kapcsolatban Musceleanu Mihai egyetemi hallgatót tiltották a vizsgáktól.

— **Willer József dr. Bucurestiben marad.** Megírtuk annak idején, hogy Willer József dr., a volt Magyar Párt bucurestii irodájának vezetője, Lugosra költözik. Ez a híradás téves volt: Willer Bucurestiben marad és továbbra is a MICA-palotában fog lakni (Calea Victoriei 65.) Ügyszintén Kiss Árpád dr. ügyvéd címe is maradt Bucuresti, I. Calea Victoriei 65. Telefonszámuk is a régi: 30.209.

— **Konferencia a helytartóságon.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó elnökletével tegnap délelőtt a helytartóságon értekezlet volt, amelyen az összes szolgálati főnökök, valamint a különböző felügyelők vettek részt. Az értekezleten megvitatták az április hónapi közigazgatási viszonyokat és jelentést tettek tapasztalataikról.

Április 30
Vasárnap
Katalin, Egmont
Jakab

1505 április 30-án született Szegedi Kiss István reformátor és író. Krakkóban tanult és tanárkodott. Akkoriban ott nyomták több magyar hitújító munkáját, amelyeket elolvasott. Ezek hatása alatt beiratkozott a wittenbergi egyetemre, ahol Luther Márton kiváló figyelemmel részesítette. Visszatérve hazájába bűző apostola volt a reformációnak és sok helyen járt. Megfordult Temesvárot is, de ott elvették kétszáz könyvét és testileg is bántalmazták. Török rabságot is szenvedett, amelyből egy híve váltotta ki ezerkétszáz forintért. Meggyőződését azonban a szenvedések sem voltak képesek megtrónni.

1777 április 30-án született Gauss Karl Friedrich német számtanudós. A matematika terén számos felfedezést tett. Sűrű levelezésben állott korának egy ugyancsak világhírű matematikusával, a magyar Bolyai Farkas marosvásárhelyi tudóssal, aki a számtanudományban szintén több új törvényt állított fel.

Május 1
Hétfő
Fülöp, Jakab

1620 május 1-én született Zrínyi Miklós költő és hadvezér. Vitézsége közbeszéd tárgya volt. Számos harcot vívott a török ellen. Győzelmeitől visszahangzott Európa és I. Lipót király hercegi rangra akarta emelni, de ezt nem fogadta el. A pápa hadvezérei kalappal és aranyból készült arcképpel, a spanyol király az aranygyapjas renddel tüntette ki. Mint író politikai és hadtudományi munkákat írt, mint költő számos értékes versnek a szerzője. Főműve a Szigeti veszedelem című hőskötemény, amelyben nagybátyjának, Szigetvár bátor védelmezőjének vitézi tetteit énekelte meg.

1801 május 1-én született Románbogsánban Barnuti Simion tanár. Balázsfalva tanárkodott, a hol 1848-ban nagy beszédben felhívta az erdélyi románok jogainak kivívására. Később több külföldi egyetemen jogot hallgatott és 1855-ben Iasiban egyetemi tanár lett. Több jogi szakmunkát is írt.

1900 május 1-én halt meg Munkácsy Mihály világhírű magyar festőművész. Gyermekkorában asztalosinas volt, de már akkor is sokat rajzolt. Rajzaira figyelmes lett Szamoegy Elek festő, akinek bizdítására a hatóságok pártfogásukba vették. Munkácsy Mihály Budapesten és Bécsben tanult. Képeivel már fiatal korában felűnt. Később sokáig élt Párisban. Képei a világ legnagyobb múzeumaiban láthatók: Budapesten, Bécsben, Berlinben, Párisban, Londonban, Rómában, Newyorkban és másutt. Ismertebb képei: Krisztus Pilátus előtt, Siralomházban, Éjjeli csavargók, Szent asszonyok a keresztifánál, Milton.

Május 2
Kedd
Athanasz, Zsigmond

1729 május 2-án született II. vagy Nagy Katalin orosz cárnő. Fiatalon felesége lett Péter orosz trónörökösnek, aki III. Péter néven került a trónra. Nemsokára azonban az elégedetlenek Pétert elfogták és megölték, ugyanakkor Katalint kiáltották ki cárnőnek. Sokat tett Oroszországban a kormányzat javítása és a műveltség terjesztése érdekében. Több kegyence volt, akik közül Orlov és Potemkin hercegek a nevezetesebbek.

1857 május 2-án halt meg Musset Alfred francia költő. Már fiatal korában bekevertült az akkori idők irodalmi köreibbe, ami tehetségének kifejlődésére nagy hatást gyakorolt. Költeményeken kívül regényeket és színdarabokat is írt.

1892 május 2-án halt meg Csernovics Péter, az utolsó temesi gróf. Ezt a címet viselték azelőtt egyes temesi főispánok. 1849 októberében mácsai birtokán titokban eltemette Damjanich és Lahner tábornokok, aradi vértanúk holttestét. Mint politikai író is működött.

(—) **SZÜLETÉSEK.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Cambirea Ion, Sulatiu Eutim, Rác Margit, Christof-Károly.

(—) **Dr. Liuba Cornel orvos** megint rendel. IV., I. Bratianu-ucca 15/a. Telefon: 42—70.

(—) **HALÁLOZÁSOK.** Meghaltak: Weber Mátyás nyolcvanhat éves földműves, Richtig János ötvenegy éves földműves, Caldaras Traila harminchat éves, Hegyes Zsigmond huszonhat éves.

FOTO filmek gépek

ELŐHÍVAS, KÓPIA, NAGYÍTÁS

KECSKEMETI Temesvár, Bulev. Duca 2.

(—) **Hitvesgyilkosság vádja alól felmentett gazda.** Kisbecskerek községben az elmúlt év egyik napján meggyilkolta, holtan találták Schleer János gazdalkodó feleségét. A gyilkossággal — miként megírtuk — a gazdalkodót gyanúsították, aki ellen az ügyészesség vádat emelt. A temesvári büntetőtábla azonban felmentette a gazdalkodót a hitvesgyilkosság vádja alól és a felmentő ítéletet most a semmitőszék is megerősítette.

(—) **A főpolgármester Bucurestibe utazik.** Tieran Emil dr. főpolgármester szerdán délelőtt hivatalos ügyekben a fővárosba utazik, ahol három napig marad.

(—) **Szülő- és gyümölcsfapermetező, oltógumi, kertművelési eszközök, földművelési cikkek, szerszámok, kocsitengelyek, jutányosan kaphatók** Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

— **Enescu rapszódiajának közvetítése.** Londonból jelentik: A londoni rádióállomás május 10-én, 22.15 órakor és 23 órakor közvetíteni fogja Enescu első számú rapszódiaját és N. Golestan „Kárpátok csúcsein” című zongorahangversenyét.

— **AZ ÜLŐ ÉLETMÓD KÖVETKEZTÉBEN JELENTKEZŐ BAJOKNAL,** különösen renyhe béműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelként éjszomorra egy-egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keszervízrel igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

(—) **Verekedés közben összeszúrták** Reibert Ferenc 42 éves gyárvasári kőművest. Ellenfele a késsel a fején és a mellkasán megsebesítette. A mentők kórházba szállították.

(—) **Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkosságot követett el** Jacobi Margit 71 éves asszony, aki a belvárosi, Corvin-uccai lakásában felakasztotta magát és meghalt.

— **Román—olasz rugbymérkőzés.** Rómából jelentik: Ma folyt le Rómában a román és olasz válogatott csapatok közötti rugbymérkőzés, a melyet kemény harc után Olaszország nyert meg 3:0 arányban.

Szines

arcfátyolok

nagy választékban

DUSCHNITZ S. A.

divatárúüzletben,

TEMESVÁR, Traian-tér

(—) **Százhusz éves az oraviciai színház.** A százhusz esztendőös oraviciai színház jubileumi ünnepségei során tegnap nagyszabású irodalmi estét rendeztek. A színház nézőtere ez alkalomból szülfolási megtelt előkelő közönséggel. A műsor keretében M. Ar. Dan epigrammákat, Miu-Lerca Constantin, Bugarin Grigore és Novac Mihai költeményeket olvastak fel, Metea Octavian bemutatatta készülő regényének egyik részletét, Stefan Petru, Butan Pavel, Trifu Nicolae, Bugariu Aurel és Mioc Ion prózai munkákat olvastak fel. A műsoron szerepeltek még Lian G., Furlugean Nicolae és Munteanu Marcu.

(—) **Leesett a padlásról és lábát törte.** Sajó János hatvanhét éves erzsébetvárosi lakos tegnap délután a Memorandului-ucca 21. számú ház padlásáról leesett és a jobb lábát eltörte.

Tavaszi és nyári szövetet

mindenki szívesen vásárol olcsón

Rabong és Schneider R. T.-nál

TEMESVÁR, I., Bratianu-tér, sarokhelyiség, a püspöki palotában

1939. május 1.

(—) Baran miniszter Temesvárott. Baran Coriolan dr. miniszter tegnap este Temesvárra érkezett, hogy a két munkaszüneti napot édesanyja mellett töltsse. A miniszter kedden délben utazik vissza Bucurestibe.

— **Látortátott bucurestii diplomahamisító.** Bucurestiből jelentik: Tegnap vizsgálati fogásba helyezték a bucurestii Tudomány Egyetem egyik diplomahamisítóját, Dumitrescu Jon egyetemi titkárt. A titkár vallomása során elmondotta, hogy a hamisítást Muscelanu Cristian egyetemi tanár utasítására követte el, aki azt kívánta, hogy veje, Nicolau Aurel az astrofizikai és geofizikai tanszéket megkapja.

(—) **REFORMATUS TEMPLOMI ÜNNEPÉLY.** A temesvári Református Ifjúsági Egyesület, mint már jelentettük, vasárnap délután hat óraker vallásos templomi ünnepélyt rendez a temesvári templomban. Az ünnepély műsora a következő: 1. Gyülekezeti ének. 2. Imádkozik Horváth István. 3. Régi éneket énekel Movrin József, orgonán kíséri Szabó Böske. 4. Prédikál Debrecezi István lelkes. 5. Szavall Mohácsy Ica. 6. Énekel az Ifjúsági Egyesület énekkara, vezényel Kiss Imre, orgonán kíséri Szabó Böske. 7. Szavall Varga Ferenc. 8. Énekel Kozma Ödön. 9. Szavall Szabó Marika. 10. A bűnös nő, Tolsztoj szerzeménye, előadja az Ifjúsági Egyesület szavalókórusa. 11. Gyülekezeti ének. Belépődíj nincs, a műsor megváltását kéri az ifjúság.

— **Modern, új penzió Buziáson.** A buziási gyógyfürdő nemcsak az országban, de a határon túl is rendkívül nagy népszerűségnek örvend. Év-ről-évre a szivbetegék és ideges bántalmakban szenvedők százaival keresik fel a fürdőt és csak néhány heti kúra után olyan állapotban hagyják el a nagyhirű gyógyfürdőt, amelyet egyéb orvosai kezeléssel nem tudnak elérni. A csodálatos eredmény évről-évre természetesen a betegék mind nagyobb tömegét vonzza a fürdőhelyre, a mely különösen az utóbbi években megnyilvánult nagyfokú érdeklődésre való tekintettel a fürdőt olyan berendezéssel és felszereléssel látta el, amely kívánni valót nem hagy maga után. A penziók árai mérsékelték. Emellett több új penzió épült, így legutóbb a „Margit“ villa, a mely a Duca-ucca 15. szám alatt van és amelynek berendezése valamennyi hasonló rendeltetésű villa között a legmodernebb. A szobák parkettázva vannak, minden szobában folyó víz és ami talán mindennél fontosabb, konyhája elsőrendű. A Margit villába az árak a lehető legalacsonyabbak. A fürdőszezon május 15-től október 1-ig tart.

(—) **Megindult a májusi költözködés.** A májusi költözködés, amely valamennyi évnegyed közül a legélénkebb, már megindult. Tegnap már láthatók voltak a város uccáin a csukott bútorszállító kocsik és a különböző házi felszerelésekkel megrakott társzekerek. Miután Temesvárott a mostani májusi évnegyed elején néhány ezer család cserél helyet, bizonyosra vehető, hogy a költözködés egy hétig is eltart. A költözködés május elsején is meg van engedve.

(—) **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő párok kötötték házasságot: Váczy Béla magántisztviselő és Danziger Mária, Lendl Mátyas portás és Jesch Mária, Stein József építész és Szakál Irén, Dalia Ádám műszerész és Dioiu Elena, Oanca Aurel cipész és Krämer Katalin, Zsiros Sándor lakatos és Horváth Mária, Nicolescu Vasile kovács és Novac Elena.

— **Bucurestiben 45.000 embert képeznek ki légvédelemre.** Bucurestiből jelentik: A főváros légvédelmi bizottsága legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy 45.000 embert képeznek ki a fővárosban a légvédelem céljaira.

— **A Bucurestii hónap keretében ünneplik meg a könyvnapot.** Bucurestiből jelentik: Öfelsége II. Carol király védnöksége alatt a román könyv ünnepét a bucurestii hónap programjába illesztik be. Öfelsége a polgári és katonai liceumok legjobb tanulóit között könyveket oszt ki.

— **NEHÉZ SZÉKELESBEN SZENVEDŐK,** különösen azok, akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, sipoly, szűkület — teszik az életet kellemetlenné, bélürüléseket reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel megfelelően elrendezhetik. Kérdezze meg orvosát.

(—) **A temesvári rádióállomás ügye.** Két hét előtt a bucurestii rádiótársaság vezetői Temesvárot járták meg és Tieran Emil dr. főpolgármesterrel a létesítendő rádióadó és stúdió ügyében tárgyaltak. A tárgyalások megállapításait jegyzőkönyvbe foglalták és elküldték a rádiótársaságnak. Eszerint a város a Duca-ut és Paris-ucca sarkán levő telket a stúdió számára ajánlja fel és a várostól tizenkét kilométernyire a leadó részére is megfelelő területet bocsát rendelkezésre. Mihelyt a rádiótársaság írásban közli ezek elfogadását, megtörténik a telekkönyvi átírás.

Bölcsődék létesülnek Temesvárott a munkásszülők csecsemői számára

Üdvös és valóban emberbaráti intézmény létesítését határozta el Tieran Emil dr. főpolgármester. A főpolgármester ezzel újabb tanujelét adta annak, hogy mély szociális érzék hatja át és szíven viseli a szegényebb néposztály érdekeit.

A főpolgármesternek az ötletet az újabb emberbaráti intézmény létesítésére az a körülmény adta, hogy

a város minden kerületében egy-egy napközi gyermekotthont tart fenn,

amelyekben napközben munkásszülők három és hat év közötti gyermekei részesülnek gondozásban és ellátásban, míg az apa és anya nehéz

munkával kenyeri meg kenyerét. Ezek a napközi gyermekotthonok a munkásság körében igen népszerűek és szívesen helyezik el azokban gyermekeiket. Tieran főpolgármester azonban sajnálkozással tapasztalta, hogy a munkásszülők-nem három esztendőn aluli gyermekei és főleg

csecsemői nélkülöznek minden gondozást és legtöbbször egyedül vannak a szülők távollétében a bezárt lakásban.

Ez érlelte meg a főpolgármesterben az elhatározást, hogy munkásszülők három esztendőn aluli gyermekei részére bölcsődéket létesít.

A bölcsődébe reggel a munkába induló anya beviszi csecsemőjét, vagy gyermekét, aki még nem mult el három éves és ott hagyja estig, a mikor ismét hazaviszi. A bölcsődében a szopós csecsemőket mesterségesen táplálják szoptatós üvegből és megfelelően élelmezik a többi kisgyermekét is. Bölcsők és ágyacskák állanak a gyermekek rendelkezésére és ezenkívül a bölcsődének fürdőhelyiségei is lesznek.

Minden bölcsődét két-három szakképzett és vizsgázott dajka vezeti majd,

megfelelő segédzeméllyel. Ezenkívül intézkedés történik, hogy a bölcsődét naponta orvos látogassa és megvizsgálja az ott ápolt gyermekeket.

Tieran Emil dr. főpolgármester az első bölcsődét már a közeli hetekben létesíti és pedig a Józsefvárosban olyan helyen, ahol a közelben vannak a gyárak és nagyobb ipari műhelyek. A hely kiválasztása azért történik így, hogy reggel és este a dolgozó anyának ne kelljen gyermekével nagyobb kerülőt tenni, amikor kicsinyét a bölcsődébe, illetve onnan este haza viszi. A többi bölcsődét is kizárólag a kültereken, a legszegényebb munkások által lakott területen így egymásután létesülnek majd a bölcsődék a Kunz-telepen, a gyárvárosi szőlőkben, a Rónácon, — Mihalában, valamint az Erzsébetváros és Gyárvaros külső részén

Dr. Villányi Irén

vegytisztító és festőde belvárosi fiókját szemben a régi helyiséggel, a Vasile Alexandri-ucca 8. szám alá

helyezte át

Telefon: 35—11.

— **Adományok a nemzetvédelmi alapra.** Bucurestiből jelentik: A Straja Tarii elhatározta, hogy a parancsnoksághoz tartozó személyzet minden egyes tagja felajánlja egynapi fizetését a nemzetvédelmi alap javára. Felhívást intéznek a mintegy 20.000 főnyi strajer parancsnokhoz és a három millió számot meghaladó strajerokhoz, hogy hozzanak anyagi áldozatot az ország határainak megvédése céljából.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLATA:

Vasárnap, április 30-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő Götz gyógyszerház.

A II. kerületben a Daciilor uccában levő Kovács dr. gyógyszerház.

A III. kerületben a Porumbescu uccában levő Sárgea gyógyszerház.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Craciun gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, május elsején a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia uccában levő Kun gyógyszerház.

A II. kerületben a August úton levő Löw gyógyszerház és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszerház.

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerház.

A IV. kerületben a Bratianu uccában levő Diana gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Kedden, május 2-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10. Mai uccában levő Blumberg gyógyszerház.

A II. kerületben a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszerház.

A III. kerületben a Carol úton levő Keller gyógyszerház.

A IV. kerületben a Preyer uccában levő Ungvári gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Szerdán, május 3-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Unirri téren levő Weis gyógyszerház.

A II. kerületben a Traian téren levő Kigyó gyógyszerház.

A III. kerületben a Miron Costin ucca sarkán levő Merkle gyógyszerház.

A IV. kerületben a Vacarescu uccában levő Braun gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

MŰSOR:

VASÁRNAP ÉS HÉTFŐ

APOLLÓ: Siva isten bosszúja (angol film).
ATLANTIC: Az elveszett fiú (német film), A férfi ingatag (angol film).

CAPITOL: Tengeri őrbírárt (angol film).

RIVOLI: Fru-Fru kisasszony (angol film).

SCALA: Sanghai dráma (francia film).

KEDD, MÁJUS 2.

APOLLÓ: Tengeri őrbírárt (angol film).

CAPITOL: A kelet leánya (angol film).

RIVOLI: Szipéria hősei (orosz film).

SCALA: Sanghai dráma (francia film).

Coloseum kertje

május 1-én

hétfő este

megnyílik

Elsőrangú jazz- és szalózenekar

Új találmány hódította meg az embereket: az autólakás

A háboru utáni években óriási változáson ment keresztül az emberiség, ma már egészen mások az életkörülmények, mint csak negyedszázaddal is ezelőtt voltak. A technika korszára mindent megváltoztatott, sőt bizonyos tekintetben teljesen átalakította magát az embert is. Ez a nagyarányú és általános változás természetesen nem kerülte el az emberi otthont sem és a lakóház ma már nemcsak belül, hanem kívül formájára is egészen más, mint az 1900-as évek elején volt. Az elmúlt évtizedek során különböző lakástípusokat próbáltak ki és az emberi otthon addig-addig változott, míg az emberiség jelentékeny része ma már egy egészen új szerű és érdekes lakóházban állapodott meg. Az Amerikában, Angliában és Németországban elterjedt autólakásokról

van szó, amelyekből a fentemlített országokban már ezrével találhatók és amelyek nagyon sok embernek állandó, kedvelt és főleg igen praktikus lakhelyüül szolgálnak. Erre mifelénk még csak külföldi képeslapokból ismerjük ezeket az úgynevezett „trailer“-eket, a kerekekre épített lakóházakat.

HOGY NÉZ KI A TRAILER?

Eleinte csak week-endre, hétvégi kirándulásokra használták ezeket a kétkerekű, költöztethető házikókat, később azonban százazrek állandó lakhelyévé vált. Ma már annyira tökéletesítették és korszerűsítették az egyes helyeken „Caravan“-nak is nevezett trailereket, hogy kényelem szempontjából nyugodtan felvehetik a versenyt a kisebb kőházakkal is. Amerikában, ahol az első ilyen autólakás készült — jelenleg mintegy husz gyár közel

százféle típusban állítja elő a trailereket,

de számtalan kisebb ipari üzem is berendezkedett gyártásukra. Belsejük tökéletes és kényelmes otthon, a napközben lakószobának használt helyiségek este gombnyomásokkal, pillanatok alatt alakíthatók át hálószobákká. A konyhában villamos tűzhely van és víztartály, amelybe 50 liter víz fér. A szobákban petróleum-kályhák és beépített szekrények vannak. Készítenek olyan trailert is, amelynek sulya nem haladja meg a 750 kgr.-ot, de vannak természetesen nagyobb és kényelmesebb autólakások is, amelyek tökéletesen hasonlítanak a vasúti szalonkocsikhoz és olyan pazar fényűzéssel vannak felszerelve és berendezve, hogy

semmit sem különböznek az amerikai dollármilliomosok luxus-jachtjaitól.

Egy-egy ilyen trailer öt-hatezer dollárba kerül, míg a kisebbek és egyszerűbbek ára négy-ötszáz dollár, de az utóbbiak is praktikusak és kényelmesek, fürdőszoba mindegyikben van. Építettek olyan trailert is, amely több lakosztályból áll és erkély is van rá szerelve.

TRAILER-FALVAK AMERIKÁBAN.

Az autólakás-tulajdonosok 1937-ben világkongresszust tartottak Wiesbadenben, ahol megalakították a „Sátorozók klubját“ és az egyesületnek már többszáz ezer tagja van. Egyedül az Egyesült Államokban mintegy 300 ezer trailert tartanak nyilván. Nem mindenki lakik saját autólakásban, sokan csak bérelnek trailereket. Amerikában hatalmas vállalatok vannak, amelyek trailereket adnak bérbe, heti 15—20 dollárért. A bérlők legnagyobb részét természetesen a kirándulók képezik, de sok üzletember, kereskedelmi utazó, stb. vesz bérbe trailert, azt gépkocsijukhoz csatolják, üzleti körútjuk során abban laktak és ezáltal megtakarítják a szállodai költségeket. Az autólakások nagyarányú elterjedéséhez hozzájárult az is, hogy

a költöztethető otthon könnyen szállítható

és így azt különösen a munkanélküliek kapták fel, mert mindég oda költözhetnek, ahol valamilyen munkalehetőség van, azonnal ott telepednek le, ahol szakmájukban konjunktúra mutatkozik. A modern nomádok részére az amerikai városokban és falvakban külön helvet jelölnek ki, ahol telepedhetnek kocsijukkal. Campoknak nevezik ezeket a trailer-falvakat, ahol sokszor ezer kocsit is parkíroz. Az autólakás tulajdonosoknak természetesen fizetniük kell a parkolásért, ami heti 1—5 dollárba kerül. A Campokban állomásozó trailereket bekapcsolják a villanyáramot is, lakóik használhatják a részükre készített sportpályákat, uszódmedencét, gyermekjátékosztréket, stb. Érthető, ha a községek kényelmet és kedvezményeket biztosítanak a trailer-lakóknak, hiszen jövedelmeiket jelentősen nö-

velik ezek a modern nomádok. Roger W. Babson, ismert nevé amerikai közgazdász véleménye szerint az elkövetkezendő tíz évben

az Egyesült Államok lakosságának fele ilyen költöztethető házban fog lakni.

Vannak ugyan olyanok, akik a trailerből visszaköltöznek a régi kőházakba, de a többség mégis megmarad az autólakásban.

AUTÓLAKÁSOK EURÓPÁBAN.

A trailer-lakók száma az utóbbi évek folyamán Európában is elszaporodott, különösen Angliában és Németországban. A szigetországban 100 fontba kerül a legolcsóbb autólakás, míg a legdrágább meghaladja a 6—700 fontot.

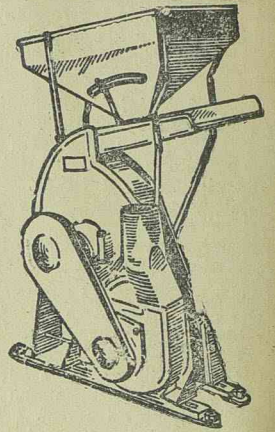
A rendőrhatalóságok különleges rendszabályokat készítenek a trailerek közlekedésére és parkolására vonatkozólag. Vontató autó például csak olyan lehet, amelynek négy kerékfőke van.

Téves az a hiedelem, hogy a vontatáshoz nagy gépkocsi szükséges, hiszen tökéletesen megfelel már a két liter ürtartalmu kisautó is. A vontató autó sebessége csupán 15 százalékkal kevesebb, mintha trailer nélkül szálladna.

Az európai országokban különösen a berlini autókiallítás után terjedtek el a trailerek és a német gyárak egyre több és több megrendelést kapnak, annyira, hogy ma már teljes üzemmel dolgoznak és még így is alig győzik kielégíteni a vevőközönséget. (—czay.)

A legújabb kalapácsos

órlómalom!

I-TIPUS-3-NAGYSÁG

1. NAGYSÁG: V. 5 lóerő mellett 300—350 kl. órateljesítmény
2. NAGYSÁG: V.-O. 10 lóerő mellett 450 kl. órateljesítmény
3. NAGYSÁG: V.-I. 15 lóerő mellett 800 kl. órateljesítmény

ÁLLANDÓ RAKTÁRKÉSZLET!
KIVÁNATRA BEMUTATHATÓ!

BRUNO WANTHUM és FIA

GÉPGYÁR

TEMESVÁR, IV., Müller Guttenbrunn 12.
(Műmalom) Telefon: 31—49.

= KÖZGAZDASÁG =

Az amerikai készletek felhalmozódása válságot idéz elő a pamutpiacon

Az USA három megoldás között választ a krízis levezetése érdekében. A kiviteli prémium a délamerikai termelők munkáját megakasztja

Különböző okok egy húsznapos időközben a pamutárak olyan mérvű csökkenését idézték elő, amilyenre már hosszú ideje nem volt példa. Az amerikai kormány által kölcsönműveletekkel átmenetileg demobilizált pamutmennyiség 11 millió bálara tehető. Ezen mennyiség felül még tetemes készleteket tárolnak, annyira, hogy

a világ összes pamuttartalék többletei ma kb. ugyanannyira becsülhetők, mint a normális fogyasztás.

Ezen hatalmas készletek elfogyasztására jelenleg remény sincsen, hiszen a konjunktúra nem kedvező oly mértékben, mint arra fenti mennyiségek feldolgozására szükség volna. A német árukra kivettelt 25%-os büntető vámnak minden bizonyval megjön az ellenhatása. Németország ma 85.7 millió lélekszámával olyan nagy kultúrájú és így magasabb igényű fogyasztó réteget jelent, amelynek nyerspamut-fogyasztása számottevő tényező. Nehezen képzelhetjük el azt, hogy az amerikai kormány fenti lépésére Németország fokozott vásárlásokkal felel.

A krízis leküzdésére Amerika három tervvel foglalkozik. Az első terv elgondolása szerint azoknak a farmereknek, akik 20—75%-os termőterületcsökkentésre hajlandók, a saját meghitelezett pamuttételeik egy részét „vissza-eladnák“. A tervnek jóindala, hogy a belső gazdasági életben oldható meg, de megoldását szinte lehetetlenné teszi az a tény, hogy a jelenleg tárolt mennyiség felének ilyen módon történő átadásához kb. 115 millió dollár kell. Ezt az összeget ma sokalják, mert a fokozott fegyverkezés mellett, a jelenlegi hatalmas árnyu munkanélküliség (12 millió ember) is súlyos terheket ró az államháztartásra.

Háborus háttere van a második tervnek. Ez ugyanis a háborus nyersanyagterálok számára vásárolt gumi- és ónmennyiségek kiegyenlítésére nyerspamuttal ad hoc kompen-

zációt kíván létrehozni. A tev eléggé jónak tekinthető, de korlátolt lehetőségeket ad csupán, hiszen a számbavehető országok textilipara nem képes milliók bálás tételek feldolgozására, már csak azért sem, mert a népesség vásárlóerejének ilyarányú növekedése ma csak tündérmese lehet. Nagyon sok függne attól is, hogy a pamut ára miként alakulna ebben a konstrukcióban.

A legkönnyebben keresztülvihető, de a maga egyszerűségében döbbenetesen veszélyes az az elgondolás, amely szerint az amerikai kormány az exportált pamuttételek után prémiumot adna. Ez a terv igen súlyos lépés, mert első este annak, hogy a hivatalos amerikai körök az azal a gondolatlalt foglalkoztak, hogy az exportot támogatják. Teljesen inkonzekvens volna ez pl. azért is, mert a német árukra kirótt büntetővámkokat éppen exporttámogatások engedélyezése miatt léptették életbe. Nagyon erősen ellenzik a délamerikai államok ezt a tervet és pedig azért, mert a pamut ezekben az országokban a kávé, stb. helyére lépve, a mezőgazdaságnak szerény, de állandó és méltányos hasznot nyújtott. Abban a pillanatban, amint a pamut világpiaci ára USA viszonylatból olcsóbb, mint az egyéb, hasonló jellegű pamutok, a délamerikai pamuttermelők katasztrófa előtt állanak, mert kormányuk nem képes követni szerényebb anyagi erejükkel az USA-t az exporttámogatások engedélyezése terén. Erre az USA-nak pedig tekintettel kell lennie, mert harci politikája az utóbbi években fontos feladatnak tekintette a német-olasz és japán ipar kiszorítását a délamerikai piacokról. (Köztudomás szerint pl. Németország kitűnő kompenzációs megállapodásokkal nyersanyagait nagyrészt délamerikai államokból szerezte be.) A délamerikai államok kormányainál történő szimpátiagyűjtésnek pedig kevés eredménye volna, ha ugyanakkor a pamuttermelők százazrei koldusbotra jutnának.

A szeszforgalmi rezsímet a gyakorlati tapasztalatok alapján módosítják

Egységesítik a kétféle szesz árát, hogy a visszaéléseknek elejét vegyék

A monopóliumgazgatóság foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy az ipari és házi szesz közötti árkülönböztetést csökkentik. Míg ipari szeszben évi 2 millió dekaliterfok a fogyasztás, a házi szeszben elért forgalom ennek tizszerese. Az ipari szesz 14 lei, míg a háziszesz 11.50 lei és az utóbbi után repülőbéljegyet nem kell leróni. Ez az árkülönböztetést ad — a pénzügyminiszter szerint — a kihágásokra, legálább is erre következtetnek abból, hogy a kisipari termelés olcsóbb rumot, cognacot hoz forgalomba, mint az állandó ellenőrzés alatt álló

gyári üzem. Természetes körülmények között a helyzetnek fordítva kellene mutatkoznia.

A második kérdés, amely a monopóliumgazgatóságot foglalkoztatja, a detail és engros kereskedők engedélyének egységesítése. A nagykereskedő ma kétszer fizeti a 40 ezer leies engedély díját: egyszer a bor és pálinka, egyszer a desztillált termékek után. Javaslat készül arról, hogy a nagykereskedők kisebb mennyiségben is eladhassanak a detailisták számára és ki legyen zárva az, hogy a detailisták másnak adhassanak el, mint a fogyasztóknak.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület közleménye

Segítsünk egymásnak!

Az idei tavaszi munkákat a behívások, a közmunkára igénybevételek emberek és fogatok hiánya és egyéb rendkívüli körülmények csaknem mindenütt megzavarták. Arra kell most törekednünk, hogy vállalt munkával, gazdátársi együttműködéssel pótoljuk ki az elkésett dolgokat és tőlünk telhetőleg segítsük ki egymást a munkák elvégzésében.

A gazdaköröknek egyik legszebb hivatása az egymásért való feltétlen helytállás. Aki önhibáján kívül bajba jut, az számíthat arra, hogy szomszédai, falubeli gazdátársai kisegítik. Mert egy más alkalommal talán az fog bajba kerülni, aki most jobban járt és milyen jó érzés az, ha tudjuk, hogy községünkben olyan nép lakik, gazdaköri tagtársaink olyan jóindulatú, segítségére mindig kész emberek, akik nem hagyják egy társukat sem magára a bajában, hanem emberi együttérzéssel, testvéri megértéssel sietnek támogatására.

Erre a szép emberi megnyilatkozásra sok alkalom lesz a most bekövetkező gazdasági munkák során. Lesznek, akiknek a lovai hiányzanak. Másutt a behívások, közmunkára való igénybevételek okoznak fennakadást. Mindezeket a bajokat rendszeresen számba kell venni a gazdaköri összejöveteleken és egyuttal nyilván kell tartani azt is, hogy ki milyen kézi, vagy ígás munkáerővel tudja kisegíteni bajba jutott gazdátársait. Ügyes beosztással jól el lehet rendezni ezeket a dolgokat és annak a gazdakörnek vezetősége, a hol ez megtörtént, a sajátmaga tekintélyét és gazdakörének erejét gondoskodásával szilárdan megalapozta.

Lesznek esetek, ahol takarmány- vagy abrakszüke miatt kerül nehéz helyzetbe egy-egy gazda. Ilyenkor is alkalom nyílik arra, hogy a gazdakör áldásosan léphet közbe és segíthet azzal, hogy megszervezi a takarmány- és abrak kölcsönzési mozgalmat. Ezzel egyes esetekben saját községe határán túl is mehet olyanformán, hogy egy olyan másik gazdával lép érintkezésbe, amelynek területén több a fölösleges szükelet. Egy egész község gazdakörének együttműködésével a szükeletet könnyebb az ilyen ügyeket lebonyolítani, mint hogyha minden egyes bajba jutott gazda maga menne terménykölcsönözni a szomszéd községbe.

Ahol a vetőmunkák elkésnek, ott a kapálások idején munkatorlódások lesznek, különösen akkor, ha az időjárás kedvezőtlenül alakul. Erre gondolva, jó lesz ott, ahol a helyi viszonyok megengedik, azaz a földek nem tulságos keskenyek, kukoricát négyzetbe vetni, hogy keresztben is meg lehessen lóval kapálni és kevesebb kézimunkára legyen szükség. Ott is, ahol keskenyek a földek, ha 4—5 szomszéd összeáll és együtt veti be a földjeit, már megvalósítható ez a művelési mód. De a keskeny földet is meg lehet keresztben kapálni a kézi vonókapákkal, a melynek a Wolff-féle eszközök és a Sack-féle „Rapid” kapák. Ezekkel a répmivelés is gyorsabban eszközölhető és a kertészetben előforduló sokféle munka is igen jól hajtható végre. Egy ilyen Rapid-kapával például egy óra alatt mintegy 60—70 négyzetölő területet sarabolhatunk meg alapos gyomirtással.

A cukorrépa termelő gazdaközönség

és a cukorgyárak egymás közötti jogviszonyát azok jogait és kötelezettségeit a kereskedelem- és iparügyi minisztérium mellett működő Comisia Speciala állapítja meg egy évről-évre megújított konvencióban.

Az 1939—40. évre megállapított konvenció most jelent meg és abban az alábbi újítások és változtatások találhatók:

A cukorrépa ára változatlan, azaz 7700 lei 10 ezer kilogrammonként netto, a termelő vasutállomásán, vagy a gyár udvarán, ezenkívül vagononként 6 kgr. cukor ingyen, kristály, vagy kocka, a gyárak berendezése szerint, a falvak cukorfeldolgozásának emelése céljából.

A gyár fizetési kötelezettségét az új konvenció a következőképpen állapítja meg:

Köteles a gyár fizetni előlegkép hektáronként:

- 500 leit a kikelés után,
- 1500 leit az egyelés után és
- 1000 leit a második kapálás után.

A további fizetés a gyárak részéről aként teljesítendő, hogy 1939. december hó 15-éig ki kell fizetnie 10 ezer kilogramos vagononként 6000 leinek, míg a fennmaradó összeget 1940. január hó 20-áig kell a gyárnak kifizetnie. A fizetés csak készpénzben történhetik. A konvenció a pontos fizetést szigorú szankciókhoz köti.

A répaszelet kiszolgáltatása tekintetében is fontos újításokat tartalmaz a konvenció. A folyó évben a termelő azt a répaszeletet, amelyet saját gazdaságában nem használ fel, eladhatja nemcsak egy másik termelőnek, hanem bármely más gazdának a gyár körzetében.

A répaszelet a jövőben a gyári üzem befejezése után még 30 napig igénybe vehető, még pedig úgy, hogy az üzem befejezését követő 15 nap alatt a termelőt megillető teljes mennyiségét, a további 15 nap alatt már csak 50 százalékát a járandóságának fuvarozhatja el a termelő.

— **A 3 EZRELEKES FOLYÓSZÁMLAI ILLETEK BEFIZETÉSÉNEK MEGHOSSZABBÍTÁSA.** A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a részvénytársaságok adóvallomásaik benyújtási határidejét, amely a vonatkozó törvény 87. szakasza alapján április 30-án lejár, május 30-ig meghosszabbítsák. A részvénytársaságok adóvallomásaik mellékleteit, amelyek a mérleg tételeit és a veszteség-nyereség számlát igazolják, pótlólag is benyújthatják. A pénzügyminiszter a folyószámlák után lerovandó 0.30 százalékos adó befizetésének határidejét május 15-ig meghosszabbította.

— **Tíz kilónál könnyebb csomagot nem vesz fel a vasút.** A CFR vezérigazgatóság közlése szerint a postaigazgatósággal történt megegyezés alapján a jövőben egy szállítólevéllel csak 10 kilogramm nehezebb súlyú küldeményt vesz fel a vasút, mert az ilyen csomagok szállítására a postának van monopóliuma. Kivételt képeznek az újságcsomagok, mezőgazdasági küldemények, sörélesztő és film. Amennyiben ezekből a cikkek közül több csomag együttes sulya nem éri el a tíz kilogrammot, egy szállítólevél alapján szállítja a vasút.

— **Másfél százalékos a májusban esedékes lakbérilleték.** A pénzügyigazgatóságok illetékügyi osztályai értesítik mindazokat, akiknek lakbérleti szerződése ez év május hó 1-én lejár, hogy az újonnan kötött szerződéseket illetékfizetés végett mutassák be az illetékügyi osztályhoz. Tudvalevő, hogy április 1-től kezdődőleg az 1.20 százalékos illeték 1.50 százaléka emelkedett. Az új lakbérleti szerződéseket már eszerint a kvóta szerint kell illetékeztetni.

Árfolyamok

SZOMBAT, APRILIS 29.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.28—76.45, belgas 23.87—24.23, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59 francia frank 3.78—8.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is befigyeltetik. Dinár 2.898—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

— **Az arany beváltási prémiumát csak három hónapig fizetik.** A kormány rendeletet adott ki, amely szerint a jegybank magánosoktól is vásárolhat aranyat bármilyen finomságú, sőt tört aranyat is. Az erre vonatkozó minisztertanácsai jegyzőkönyv szerint az arany hivatalos beváltási ára — egyelőre három hónapra — színarany kilogrammonként 15 ezer lejrel 235 ezer leire emelték fel. Magánosoktól a Banca Nationala kisebb finomságú ékszereket, tört aranyakat, stb. vásárol. A fenti árakat csak a színaranyért fizeti. Így például egy 14 karátos tört arany (amelynek csak 58.3 százaléka színarany) a beváltási ára a 235 ezer leies alapár 58.3 százaléka lesz. Ennek megfelelően beszolgáltatott 14 karátos törtarany minden gramját 157 leies, a 18 karátos törtarany minden gramját 176 leies árfolyamon fizetik ki. A rendelet szerint három hónap múlva a 15 ezer leies prémiumot megszüntetik, vagyis három hónap múlva a jegybank csak 220 ezer leit fog fizetni minden kilogram szinaranyért.

— **Autóadóvallomások benyújtása.** Az új autóadó kivételével kapcsolatos vallomások benyújtásának határidejét a pénzügyminisztérium május 15-ig meghosszabbította.

— **Huszezer hektó bor Németországba.** Galatiból legközelebb huszezer hektoliter bort exportálnak Németországba. A mennyiség fele Ausztriába megy és a szállítás dunai hajón történik.

— **Új rend a vasúti kártérítések fizetésénél.** A CFR kereskedelmi igazgatósága az új üzletszabályzat értelmében elrendelte, hogy a vasútnak bemutatott kárszámlát a kármentesség bizonyítása végett verifikálni kell a reklamáló fél könyvei alapján. Tízezer lejig terjedő kárszámlának az állomásfőnök vagy helyettese végzi a verifikálást, ezen összegben felül a vasúti felügyelőség ellenőrző szervei. Ezek jegyzőkönyvet vesznek fel, amelyben a megállapított eredményt feltüntetik.

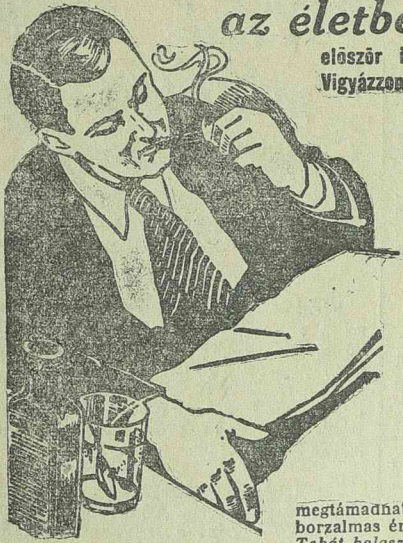
— **Csökkentik a tanulmányi devizakedvezményt.** A jövőben nem engedélyeznek a Franciaországban tanuló diákok számára meghosszabbítást a már elnyert valutakedvezményre. A Banca Nationala intézkedéseinek oka egyrészt az, hogy a franktartalékok a francia-román fizetési egyezménynél fogva csökkentek, másrészt rájöttek, hogy a meghosszabbításokat a vizsgákkal késedelmeskedő diákok veszik igénybe, akik hosszú éveken át kedvezményes valutával éltek Párisban.

— **Helyreigazítás.** Csütörtöki lapszámunkban Bucurestiből kelteztett hír alapján arról számoltunk be, hogy a nemzetgazdasági minisztérium hozzájárult a cukorrepátermelő és a cukorgyárosok egyezményéhez, amely szerint az 1939—40. termelési kampányra a cukorrépa átvételi ára 7000 lei. Most ugyancsak Bucurestiből érkezett híradás szerint a termelők a cukorrepát 10 tonnás vagononkénti mennyiségben 7700 leiért adják át a gyáraknak.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Mindazok, akiknek az életben sikerük van

először is saját egészségükkel törődnek. Vigyázzon Ön is egészségére...

Az emésztés célja az élelmiszereket átalakítása, hogy kivonja belőlük a tápláló anyagokat, amelyek a szervezet működéséhez és felépítéséhez szükségesek és hogy azután eltávolítsa a salakot. Ha az emésztő szervek rendszeresen működnek, minden jól megy. Azonban hogyha a máj megbetegszik, túlterhelődik az abnormálisan magas mérgező anyagtermelés által és ez a szoros értelmében megmérgezi a szervezetet. Ebben az esetben beáll az úgynevezett autointoxikáció. A következmények ugyszólván borzalmak lehetnek; az emésztő szerveknél: gyomortágulás, rossz emésztés, bélhurut, székrekedés, májba; az eldugult vesékkel beállhat az urémia; a megzavart idegrendszer ezer féle bajt okozhat. A hőrt pattanások, furunkulusok, ráncok lépik el. Sőt még a szívet is megtámadhatja és akkor beteges szívbetegség és borzalmas érlelmeszesedés lép fel.

Tehát holaszthatatlanul küzdeni kell ez ellen a veszélyes önmérgezés ellen. Hála az Urodonalnak

nek ma már tudjuk a módját annak, hogy hogyan kell ezeket a káros anyagokat eltávolítani. Egyszerű eltávolíthatjuk azokat amelyek rosszul dolgozódnak fel, mint azokat amelyek minden cél nélkül tartott vissza a szervezetet. A máj tehermentesítéséért, valamint a rossz állapotban levő vesztörök helyreállításáért folytatott harcban egyetlen más szer sem versenyezhet az Urodonalval. Egyetlenegy anyag nem volna erre elegendő, Urodonal tartalmazza a tíz legjobb húgysav és méreg oldó, kiválasztó és eltávolító szert. Ehhez járul még a húgysav és epeutak legerősebb fertőtlenítő szere is. Mindez hosszadalmas és alapos tudományos munkák alapján pontos kísérletek és gyakorlati próbák utmutatása szerint van összeállítva és adagolva.

A leghíresebb orvostanok tudományos értekezései. Franciaországban és a külföld többi országában, számos tudományos cikk és demonstráció bizonyítja az Urodonal terapeuthikus értékét és elismerik, hogy a szervezet méreletlenítésében és megfiatalításában egyetlen más szer sem versenyezhet vele.

URODONAL megóvja az egészséget.

Chatelain készítmény.
Megbízható márka.

Kapható gyógyszerár-
rakban és drogeriákban

SPORTESEMÉNYEK

Két nemzeti bajnoki mérkőzés lesz ma Temesvárott

A mai, vasárnapi sportprogram legérdekesebb mérkőzésének a Ripensia — Venus nemzeti bajnoki találkozó ígérkezik. A Venus eddig még nem szenvedett vereséget és így bár biztos bajnoknak látszik, mégis mindent el fog követni, hogy veretlenségét megőrizze. A Ripensia szintén teljes erőbedobással fog küzdeni, annál is inkább, mert a szövetségi megfigyelők a mérkőzésen tett megfigyeléseik alapján tesznek előterjesztést a román válogatott csapat összeállítására. A mérkőzés délután öt órakor kezdődik és az Electrica pályán kerül lebonyolításra. A másik nemzeti bajnoki mérkőzés a Banatul pályán lesz délelőtt tizenegy órakor, ahol a CAMT mérkőzik a Rovine Grivita együttesével.

A kerületi bajnokság első osztályának baj-

noki műsora a következő: Politechnica — Progresul délelőtt féltizenegy órakor a Politechnica pályán. Banatul — Jimboliana délután két órakor a Banatul pályán, Fratelia — CFR délután öt órakor a Fratelia pályán, Rapid — Jandarmi délelőtt tizenegy órakor a Rapid pályán, Bohn — Electrica délelőtt tizenegy órakor az Electrica pályán. A másodosztályú bajnoki mérkőzések mai műsora a következő: III. Ker. FC — Fortuna délelőtt féltizenegy órakor a Patria pályán, CSHN — Cultura délelőtt féltizenegy órakor a Fratelia pályán, Kadima — Juventus délelőtt tizenegy órakor a GRMT pályán, Freidorf — Ancora délután féltörök a Fredirof pályán, Patria — Dura délután öt órakor a Patria pályán.

Gyűjtés a süket-némák javára

Postai levelezőlapokat fognak árusítani a süket-némák javára, melyeket Gabriel Marinescu tábornok és Cuzin rendőrkezes képe fog dizsíteni. A levelezőlapok jövedelmét Románia süketnéma válogatott labdarugócsapatának a Stockholmban augusztusban rendezendő olimpiára való kiküldésének költségeire fordítják.

A magyar labdarugóbajnokság vasárnapi műsora: Elektromos — Szolnok, Ferencváros — Zugló, Újpest — Taxisok, Phöbus — Kispeszt, Budafok — Szeged, Bocskai — Hungária, SSE — Nenzeti.

Kitüntetett magyar sportférfiak. Horthy magyar kormányzó Rajczy Imrét, Rajcsányi Lászlót és Gerevich Tibort, az ismert kitűnő vívókat az őszi, velencei magyar-olasz vívómérkőzésen tanúsított nagyszerű teljesítményükért az ezüst Toldi emlékéremmel tüntette ki.

Mezei futóverseny

lesz ma Temesvárott az ifjúsági versenyzők számára. A verseny délután három órakor kezdődik a Rapid-pályán. A versenyzők körülbelül három kilométeres távot tesznek meg és azután visszatérnek a Rapid-pályára, ahol célba érkeznak. A rendezőség máris megtette az intézkedéseket, hogy a versenyzők az előírt útvonalon haladjanak. A versenyen közel negyven versenyző indul és így az érdekesnek ígérkezik.

Temesvárott ülésezik a válogató bizottság. A labdarugószövetség több vezetőembere vasárnap végignézi a Ripensia — Venus nemzeti bajnoki mérkőzést. Eljön a mérkőzésre Marinescu Gabriel tábornok, a szövetség elnöke is, akinek elnökléte alatt a válogató bizottság ülést tart. A kijelölt játékosokat visszatartják és azok azonnal a fővárosba utaznak, ahol résztvesznek a Kispeszt elleni edzőmérkőzésen.

Rádió

VASÁRNAP, ÁPRILIS 30

Bucuresti. 8.30: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 9.55: Istentisztelet közvetítése. 12: A Sibiceanu zenekar hangversenye. 13: Időjelzés, sport és vízállásjelentés. 13.05: A A hangverseny folytatást. 13.35: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.20: A falu órája. 15.35: Népzene. 15.55: Hírek falusiaknak. 16.15: A hangverseny folytatása. 18: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.02: Táncczene. 19: Orvosi krónika. 19.15: Ének négyes. 19.40: Zenekari hangverseny. 20.10: Hanglemezek. 21: Händel „Sámson és Delilla” című oratóriumának közvetítése a kolozsvári operából. Szünnetben sporthírek. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek.

Budapest I. 9: Szózat. Utána hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 11: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. 11: Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari várplébániatemplomból. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 2.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 3: Oláh Kálmán cigányzenekara. 4: Időszervi gazdasági tanácsadó. 4.45: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 5.30: A rádió szalonzenekara. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.30: Tarka gyermekdélután. 7: Buzugony Jenő tilinkózik Banda Ede cimbalomkíséretével. 7.15: Godesbergből Münchenig. Előadás. 7.45: Hanglemezek. 8.25: Papp Antal dr. c. érsek, m. kir. titkos tanácsos üdvözlő Kárpátalja lakosságát. Felolvasás. 8.35: Kárpátalján. Hangjáték. 9.50: Hírek. 10.05: Operaház zenekar. 11.15: Hírek, időjárásjelentés. 11.25: Kőzse Antal cigányzenekara. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.30: Kalmár Tibor jazzzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.15: Rendőrzenekar. 1.30: Tábori mise és szentbeszéd Érseksujvár fértén. 2.05: Budapesti Hangverseny Zenekar. 4: Hanglemezek. 4.45: Szmirnov Szergej balalajkazenekara. 6.30: „A Dicsőséges Szent Jobb Léván”. Közvetítés. 7.45: „Sienai Szent Katalin”. Előadás. 8.30: Baranyi Lili zongorázik. 9: Hírek, időjárásjelentés. 9.45: Operettészletek. 10.40: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, MÁJUS 1.

Bucuresti. 8: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 9: Istentisztelet közvetítése. 10: A céhek kongresszusának közvetítése. 12: A Predescu zenekar hangversenye. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.05: A hangverseny folytatása. 13.45: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Irodalmi krónika. 18.17: Hanglemezek. 19.25: Tavasz a zenében. 20.10: A munka ünnepe. 20.25: A postások énekara. 21: Rádiózenekar. 22: Sport hírek. 22.15: Táncczene. 23: Hírek. 23.15: A Tandin zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.30: Májusi ébresztő. 7.45: Torna. 11: Hírek. 11.20: Felvidéki levelek 1864-ből. Felolvasás. 11.45: „Leonardo da Vinci, az ezer-mester”. Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízelző szolgálat. 12.15: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 1: Déli harangszó az Egyetemi templomból. 1.10: H. Grötz Franciska srammelzenekara, énekszámokkal. 1.30: Hírek. 2.20: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 3.30: Hírek. 3.45: A rádió műsorának ismertetése. 4: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerek. 4.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 5.15: A rádió diákfelőrája. 5.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Kurina Simi és cigányzenekara. 7.10: Képek a Nemzetközi Vásárból. 7.40: A kassai szalonzenekar játszik. 8.35: Miért fontos a gyermeknap? Előadás. 8.50: A gyáluiti elemi fiúiskola énekara. 9.15: „Zrinyi Miklós est”. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Magyar nőták és csárdások. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara. 1.05: Hírek.

KEDD, MÁJUS 2.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, orvosi és háztartási tanácsok. 12: Corgolós-jazz. 13: Időjelzés, sport- és vízállásjelentés. 13.05: A hangverseny folytatása. 13.40: Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés és időjárásjelentés

Tisztelettel értesítjük a a IV. ker. Dragalina-tér 7. a. (a Józsefvárosi piacon) n. é. közönséget, hogy

uj fiókot nyitottunk

és háztalalkítás miatt belvárosi fiókunkat május hó 1-én I., Merczy-u. 9. szám alá helyezük át. Kérjük, hogy ruhatisztítás és festés rendelések ezen fiókokban átadni sziveskedjenek.

MÜLLER PÉTER festőde

18.02: Műszaki üzenetek. 18.17: Hanglemek. 20: 19: Tudományi krónika. 19.15: Hanglemek. 20: Előadás. 20.15: Hanglemek. 21.15: Szimfónikus zenekar. 22: Sporteredmények. 22.15: Hanglemek. 23: Hírek. 23.15: Stănescu zenekar. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11.20: Hírek. 11.20: Szirmay-Kaloss Margit felolvasása. 11.45: „Kélap, kesztyű, táskák, cipő”. Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.15: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 1: Déli harangszó Egyetemi templomból. 1.30: Hírek. 2.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjárásjelentés. 2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 3.30: Hírek. 3.45: A rádió műsorának ismertetése. 4: Árfolyamok, piaci árak, élelmiszerárak. 4.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 5.15: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 6.35: Komáromi János elbeszélései. 7: Ilnczy László jazzzenekara. 7.55: „A világ vége”. Felolvasás. 8.25: Fátoly János cigányzenekara. 9.10: Az Operaház előadásának közvetítése. „Siegfried”. 10.15: Hírek, időjárásjelentés. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Hanglemek. 12.15: „Recent events in Hungary”. Angol nyelvű előadás. 1.05: Hírek.

Budapest II. 2.30: Lendvai Jóska cigányzenekara. 7: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági negyedőrája. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Siegfried” I. felv. 9.20: Nemzeti érdek. Előadás. 9.50: Hanglemek. 11: Időjárásjelentés, ügétversenyeredmények.

SZERDA, MÁJUS 3.

Bucuresti. 7: Hanglemek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, sportközlemények és vízjárásjelentés. 13.05: Rádió-

zenekar. 14: Látványosságok. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 18: Időjelzés és időjárásjelentés. 18.02: Hanglemek. 19: Művészeti krónika. 19.15: Hanglemek. 20: Előadás. 20.15: Dumitrescu-zenekar. 21.05: Hanglemek. 22: Sporteredmények. 22.15: Énekhangverseny. 22.40: Gordonka hangverseny. 23: Hírek. 23.15: Giurcea-zenekar. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekdelélt. 11.45: „Máriapócs, a ruszinok híres búcsújáróhelye”. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.15: Rádióüzenetek az Egyetemi templomból. 1.10: Magyar Revü Tánczenekar. 2.30: Hírek. 2.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjárásjelentés. 2.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 3.30: Hírek. 3.45: A rádió műsorának ismertetése. 4: Árfolyamok, piaci árak, élelmiszerárak. 4.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 5.15: A rádió félórása. 5.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: „Odry Árpád hangja”. Előadás hanglemekkel. 6.45: Fazekas Mária magyar nótákat énekel. 7.40: „Elisiumi beszélgetések”. 8.10: Eugenia Uminska hegedű zongorakísérettel. 8.45: Háziipari problémák. Előadás. 9.10: Hamburgi menyasszony. Operett három felvonásban. 10.15: Hírek. 11.20: Időjárásjelentés. 11.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12: Bura Sándor cigányzenekara. 1.15: A von Schedlin-Czarlinski németnyelvű előadása. 1.05: Hírek.

Budapest II. 2.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 7.40: Olasz nyelvtanítás. 8.15: Zsögön Lenke énekel zongorakísérettel. 9: Hírek. 9.20: Hanglemek. 10.35: Időjárásjelentés. 10.40: A rádiószalonzenekara. 11.30: Közvetítés a Városi Színházból.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

A Déli Hírlap eredeti regénye írta: Félegyházi András

Utánnomlás tilos.

A madame átvezette vendégét az ebédlőbe és a díszesen megterített asztalhoz ültette. Percek alatt a tálalóra hozta a vacsorát és azt ő maga szolgálta föl. Ott volt a hűtőben a pezsgő, amelyet Limoujel bontott és a gyöngyöző nedvvel megtöltötte a poharakat.

A vacsora bizalmas hangulatban, kedvesen telt el sok édes beszélgetés közben. Utána a madame megmutatta Limoujelnak a házat, majd a keret. Végül kiülttek a terraszra és majdnem éjfélig elcsevegtek.

Másnap reggel a két kíváncsi öreg cseléd, a családanya szobalány és a nagymama szakácsnő, megláthatta végre a madame vőlegényét. Alaposan szemügyre vették Limoujelt, aki kedves leereszkedéssel, barátságosan szökött hozzájuk, amikor őrnökük bemutatta őket neki.

Később, amikor a konyhán egyedül voltak, ezt a találkozás így tárgyalták meg:

- Finom, előkelő úr a madame vőlegénye.
- És nagyon elegáns. Karcsú, szép.
- Remek alakja van.
- A szeme perzsel.
- A hangja olyan, akár a muzsika.
- A karja úgy hajladozik, mint a kígyó.
- Milyen magyszerűen lehet ilyen karra!

blelni!

- A szava olyan, mint a méz.
- Nagyon helyes a szája. Mikor beszél alig nyitja.

— Remekül csókolhat az ilyen szájjal.

Amikor kifogytak minden dicséretből, a beszélgetésben szünet állott be, majd megjegyezte az egyik:

— Azonban mintha tulságosan ifjú volna a madamehoz.

— Hát bizony korban nem nagyon illenek egymáshoz. Pedig szép pár, azt meg kell adni.

— A monsieur sokkal fiatalabb.

— Bizony a madame jóval idősebb.

— Miennyi lehet a különbség?

— Legalább tíz esztendő.

— Esetleg több is, talán tizenöt.

Megint elhallgattak. Elgondolkoztak. Aztán a szakácsnő vállat vont:

— Mi közünk hozzá? Az ő dolguk.

— Ugy van. Ha nekik jó, nekünk is jó.

— A fő, hogy szeressék egymást.

— Azt hiszem, hogy a szerelem nem hiányzik. Csak hallgatni kell, hogy milyen cukrosan beszélnek egymással. A madame a szemével majd elnyeli a monsieur.

Limoujel lyoni tartózkodása alatt a két cseléd gyakran folytatott ilyen és ehhez hasonló beszélgetést. Sokszor megárgyaltak a monsieur és a madame közti kórülönbséget, de mindig arra a következtetésre jutottak, hogy ez nem tartozik rájuk. Máskülömben minden nap jobban és jobban voltak elragadtatva Limoujeltől, aki teljes mértékben megnyerte a tetszésüket és jóindulatukat. Valahányszor szerét teheték, hogy egyedül lehettek őrnökükkel, az egekig magasztalták vőlegényét és csepegték a dicsérettől.

Madame d'Hiver és Alexandre Limoujel teljesen boldognak érezték magukat. Alig jártak ki a házból. Olykor este elmentek valamelyik nyári vendéglőbe, vagy moziba. A madamenak az Olympmoziban premierbérlete volt és valahányszor oda mentek, sohasem mulasztotta el Limoujelt figyelmeztetni:

— A 23, vagy a 27 zsölyét kérjed, Sandy, mert a 25 az enyém.

Társaságba sohasem mentek.

— Nézzed, Sandy, első férjem életében is csak igen ritkán mentünk valahová. Egymásnak éltünk. Amikor özvegy lettem, kerültem az emberek. Az utóbbi években ugyan mutatkoztam házon kívül, azonban rendszeren csak a moziba, színházba, hangversenyre jártam. Majdnem naponta elmentem vendéglőbe vacsorázni, mert — mint már elmondtam neked és miként láthatod — a két

KÖNYVEK

REMEYIK ZSIGMOND: *Vész és kaland*. Írásait bátor szókimondás, kiállás, a társadalom legmélyebb rétegeibe bevilágító tekintet és szatirikus ostromozó hajlam jellemzi. Új művében, a „Vész és kaland”-ban az író élete elmúlt szakának egyik fejezetét írja meg, Délamerikában való bolyongásait, a nélkülözés és tapasztalatgyűjtés fárasztó és nehéz éveit. E műve szintén alkalmas az Remenyik Zsigmondnak remek szatirizáló és társadalom kritizáló képességének kifejtésére. Az előadásmód élvezetessége, egy egészen kivételes, egyéni hang, bátor író vallomása, a tartalom érdekességével együtt egy nem mindennapi könyvet sorakoztatnak az író eddigi érdekes művei mellé. Remenyik Zsigmond: *Vész és kaland* című kötete az Athenaeum kiadásában jelent meg, ára 119 lei minden könyvkereskedésben.

GUNNAR GUNNARSON: *A vullain árnyékában*. A kitörni készülő örület lidércnyomások közelségében vergődik a főhős lázas, tragikus élete, míg az utolsó hét nap végleg elmeríti a szellemi felbomlás örvényében. Ez a hét nap, amely harmonikusan indult és szédült egyszemély élet megdöbbentő haláltánc, történéseiben olyan megrázó, mint egy lázalom. A derek orvos és felesége s a sántáni lelkű barát, ki a gyanú mocskát veti az aszszonyra, hogy a szerencsétlen férj az örületbe meneküljön elviselhetetlen gyötrelme elől, nagyszerű író tollára vall. Gunnar Gunnarson, a kiváló skandináv író olyan lenyűgöző erővel, de egyben gyöngéd szeretettel formálja meg alakjait, hogy, mindegyikük sorsa szívügyünké lesz. Gunnar Gunnarson: *A vullain árnyékában* az Athenaeum Regénytár sorozatában jelent meg. Vászónkötésben 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum ujdonságok teljes jegyzékét.

(—) GLEICHEN-RUSSWURM: *A BAROKK*. Az európai Kultura Története c. sorozatban jelent meg Gleichen-Russwurm: *A barokk c. kötete*, a mely valóban világhírűnek mondható. Tartalmából kiemeljük: *Társadalom és erkölcs. Németország és a barokk. Pópa és paróká. Anglia forrongó százada. Protestantizmus és szekták. Katolikusok és puritánok. A francia barokk. Medici Katalin és Richelieu. XIV. Lajos. Cromwell százada. Építészet és zene. Tánc és a barokk szinpad.* Ára illusztrált kiadásban, vászonkötésben 198 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj.

cselédem délután elmegy és csak reggel mutatkozik ismét.

— Drága Yvonne, — biztosította a férfi az asszonyt — hidd el, nagyon kedves tőled, hogy nem akarsz engem társaságba cipelni. En azért látogattam el Lyonba, hogy időmet veled töltssem és semmi kedvem sincsen idegen emberekkel konvencionális beszélgetéseket folytatni, amelyek alapjában véve unalmasak. Ezenfelül a társaságbajárás nem egyéni időrablással és sokkal kevesebb időt tölthetnek melletted. Hálás vagyok neked, hogy nem viszel el barátaidhoz és ismerőseidhez.

Alapos oka volt annak, amiért így örült Limoujel, hogy nem kell az asszonnyal társaságba járni. Tartott tőle, hogy Lyonban esetleg találkozhat olyasvalakivel, aki őt Párisban mint gigglót látta. Az ilyen találkozás kellemetlen következményekkel járhatna. Mindenkiene nem adná be azt a mesét, hogy csak műkedvelősködéskből szegődött el fizetett táncosnak csupán azért, mert így könnyebben végezhet tanulmányokat megirandó regénye számára.

Másrészt megtörténhetett volna az is, hogy valaki nagyon kezdene érdeklődni nála a birtoka felől. Kérdésközdne, hol van az a birtok? Ebbe bele-szólna a madame is, megmagyarázná, hogy a birtok merre fekszik, miképpen lehet odajutni és milyen a kastély. Sohasem lehet tudni, kinek van azon a környéken ismerőse és ki jár már azon a vidéken.

Voltaképpen attól tartott, hogy neki kell majd a madameot lebeszélni arról, hogy lyoni tartózkodása alatt vendégeket fogadjon és hogy a viziteket visszaadják.

— Majd akkor mutatkozzunk be együtt a társaságnak, — jelentette ki a madame, — ha férj és feleség leszünk, de akkor is alaposan megosztáljuk azok számát, akikkel majd összejárunk.

— Nagyon helyes a felfogásod, kedves Yvonne.

— Legjobb barátaim, — folytatta a madame, — Paul Ringelot és a felesége. Itt laknak a mellettem levő villaházban, amely szakasztott olyan, mint az enyém.

— Feltűnt má rnekem is a két ház hasonlósága.

(Folytatása következik.)

György király amerikai útja alatt régenstanács fog kormányozni

Londonból jelentik: Az angol királyi pár elutazása előtt György király öt tagú régenstanácsot bíz meg arra az időre, amíg amerikai útját végzi. A régenstanács tagjai a következők lesznek: Erzsébet királyné, a gloucesteri herceg, a kenti herceg, Mary özevgy anyakirályné, a conoughti herceg. Jól lehet Erzsébet királyné együtt utazik férjével, az ő kinevezése csak formaságok szempontjából történik meg. A régenstanács elnöke a gloucesteri her-

ceg lesz. Mary özevgy anyakirályné a királyi pár távolléte idejére Windsorból a Buckingham palotába költözik, hogy naponta meglátogathassa kis unokáit. Erzsébet királyné különben a tengeri útról is naponta fog beszélni kislányaival rádiótelefon segítségével és az ufunlandi tengerparton már külön rádióállomást szereltek fel az adások közvetítésére, hogy a király is naponta érintkezessen birodalma fővárosával.

Berendezkedik a spanyol kormány

Burgosból jelentik: Franco tábornok elnökletével a spanyol kormány tagjai pénteken minisztertanácsot tartottak, amelyen megvizsgálták a külpolitikai helyzetet és több fontos rendelkezést határoztak el. E rendelkezések legnagyobb része a hadsereg leszerelésére vonatkozik. A spanyol kormány tagjai közül a nevelésügyi miniszter távolmaradt a minisztertanács üléséről. Tájékozott politikai körök szerint a minisztert az utóbbi napokban felmentették állásától, mert politikai nézeteltérései támadtak a kormány többi tagjával.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési árak a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt lei, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Állást keres

Perfekt főző nagyobb úrházba ajánkozik. IV., Str. Gojdu 9. házszámánél. 925

Önálló levelező perfekt román, német, magyar, autorizált könyvelő, katonai szolgálat alól teljesen felmentve, állást keres esetleg félnapra is. Ajánlatokat „Perfekt levelező” jelígre a kiadóba kérek. 927

Könyvelést a délutáni órákban vállalok. Cím a kiadóban. 999

Raktárnok, megbízható tisztviselő, állást keres. Cím a kiadóban. 997

Kedő íródolgozó, aki a román, magyar nyelvet bírja, állást keres. Címeket a kiadóba kér leadni. 995

Adás-vétel

Karikahajós varrógép jó karban lévő eladó. Calea Sagului 24. 922

Ékri horgolt stor 3 részes ablakra drapériával együtt olcsón eladó. II., Str. Petre Tegle 2. II., em. Radocsay. 934

Modern gyermekkosci sötét színben, megvételre kerestetik. Címeket „Kéz alatt” jelígre a kiadóba kérek. 996

Sürgösen eladó egy jó állapotban lévő zongora. IV., Str. Mircea Voda 11. I. emelet 2. 928

Festő és mázólok urak! Sprjocpisztyok kézihajtásra és motorral, bemutatásra készen n. b. rendelkezésükre állanak. Szakemberünk díjmentesen bemutatja a készüléket és betanítja munkáit. Kedvező fizetési feltételek! Gumitekersek, legújabb 1939 modellű feli minták. Emailack, külső és belső mázólokra, korongcsetek seb. dús rátára. Krayer fióküzlete a IV., kerület nagypiac, Piata Dragalina 7. Telefon: 14—12 és a főüzletben I., Piata Bratianu (Szentgyörgy-tér), Telefon: 38—71. 420

Jégszekrények

egy- és kétajtósak, modern kivitelben kaphatók:

Heckmann

bádógosnál. III., Piata Plevnei 1.

Lakás

Modern 3—4 szobás lakás kiadó. III., Spl. Tudor Vladimirescu 12. 924

Garzón lakás I-ső emeleti 2 szép uccai szoba, fürdő- és előszoba, teakonyha, speiz, május 1-től kiadó. I., kerület. Villa. Ajánlatok „Csendes lakó” jelígre kéretnek. 892

Kétszobás lakást az I. kerületben keresek. Címeket „Nem modern, de tágas” jelígre a kiadóba kérek. 998

Egyszobás lakást lehetőleg kertes házban keres fiatal házaspár. Címeket a kiadóba kér leadni. 994

Külföldi

Két hold lucerna kiadó. Dékány Lajos, Uisentes. 921

Nem kell Palesztinába kivándorolni, mert minden antiszemita kilengéstől megmenti Bizony: Az érvényesülés lélektana című új könyv. Megrendelhető a lap kiadóhivatalába, vagy levelezőlapon Bizony Timisoara. 837

Törött porcellán kerámiát elefántcsontot, márvány tárgyakat, kristályt kifogástalanul restaurálok, hiányzó részeket pótolok. Fenyvesné III., Bulev. Carol 7. III. em. 926

Utazó partneri keresek, autóval dolgozom Temes, Krassó, Szörény, Arad megyékben. Cím a kiadóban. 929

Boltospályázat

A Stanciovai fogyasztási szövetkezett boltkezelőt keres. Fizetése: havi 500 lei fix, a vegyesárú után öt százalékos, a monopol és cukor után egy százalék. Evente: 12 köbméter tűzifa és 72 liter perróleum, melyből az üzlet és iroda is fűtendő, illetve világítandó. Lakás: 2 szoba, konyha, éléskamra és kertihasználat. Havi forgalom 15—25 ezer lei, mely még fokozható. Az állás megegyezés esetén azonnal elfoglalható. Cím:

Cooperativa de Consum „Furnica” Stanciova Jud. Timis.

Divatos és tartós gumitalpu női-, férfi-, és gyermek-, nyári-, uccai-, házi-, tennisz- és torna- **CIPÓK** a legolcsóbb árakon **ARENA** gumiipar, Józsefváros, a Temes-Bega-palotával szemben

On ingyen utazik bel- és külföldön

ha bevásárlásait a

„Kilométer”

szelvényeket osztó cégeknél eszközli. Kísérje figyelemmel a cégkirakatokat, amelyekben a kifüggesztett „KILOMÉTER” tábla jelzi az

ingyen utazásra

jogosító szelvények osztó helyét. Ezen szelvények vasúti, CFR autobusz, vagy hajójegyre az

Orient Turist Lloyd

irodájában Timisoara IV., Bul. Carol 24 szám alatt válthatók be.

Hallo! Halló!

BOROK

A bakovai—szilasi hegyi borok úgy ízben, mint minőségben kitűnőek. Erdeklődni

Informator Bacova

„Milwaukee” utazások kékletes utazást és sok örömet nyújtanak! Az 1939 évi tavaszi Földközi Tengeri Utazások programja

Hapag utazás a Földközi tenger keleti részébe máj. 14-től máj. 30-ig / P 928.-tól

Hapag-utazás a Földközi tengeren és az atlantióceáni szigetekre jun. 1-től jun. 20-ig / P 996.-tól

Valutáris nehézségek nincsenek!

Mindig jól utazik a HAMBURG-AMERIKA LINIE hajó

Temesvár, I., Mercy-ucca. 1. Telefon: 36—66.

DÉLI HIRLAP

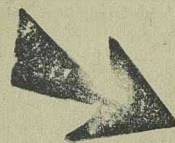
automata telefonszáma:

28-10.

A Helios

művirágüzlet átköltözött

az Eugen de Savoya-ucca 12. szám alól ugyan azon uccába, a 16. szám alá, Weismayr mellé

Hirdessen a DÉLI HIRLAP-ban